

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ

ΜΗΤΣΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ DL12443

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ DL12531

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ : ΚΥΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

Πίνακας περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ.....	5
2.1 Η έννοια της λογιστικής απάτης.....	5
2.2 Χαρακτηριστικά Λογιστικής Απάτης.....	6
2.3 Κατηγορίες Λογιστικής Απάτης.....	6
2.4 Παράμετροι που οδηγούν στην διάπραξη λογιστικής απάτης.....	7
2.5 Κίνδυνοι της Απάτης.....	9
2.6 Πρόληψη Απάτης (Δημιουργία Θετικού Περιβάλλοντος –Έμπιστο Προσωπικό- Εκπαίδευση για Ευαισθητοποίηση κατά της Απάτης).....	13
2.7 Παραποίηση Οικονομικών Καταστάσεων.....	17
2.8 Κίνητρα Παραποίησης Οικονομικών Καταστάσεων.....	25
2.9 Ευθύνη Εντοπισμού Και Αποκάλυψης Λογιστικής Απάτης.....	29
2.10 Αντιμετώπιση Λογιστικής Απάτης.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΑΤΗΣ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	36
3.1 Ελεγκτική Απάτης και εσωτερικός έλεγχος.....	36
3.1 Ελεγκτική Απάτης και εξωτερικός έλεγχος.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.....	53
4.1 Σκάνδαλο Freddie Mac.....	53
4.2 Σκάνδαλο Enron.....	57
4.3 Σκάνδαλο WorldCom.....	63
4.4 Σκάνδαλο AIG.....	68
4.5 Σκάνδαλο Lehman Brothers.....	73
4.6 Σκάνδαλο Folli Follie.....	78
4.7. Σκάνδαλο Energa – Hellas Power.....	79
4.8. Το σκάνδαλο Siemens.....	81
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	85
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι λογιστικές απάτες στις μέρες μας είναι δεδομένο πως είναι ανυπέρβλητες από τον οποιονδήποτε. Παρ όλα αυτά η λήψη αυστηρών μέτρων μπορεί σε μεγάλο βαθμό να περιορίσει η ακόμα και να αποτρέψουν επίδοξους παραβάτες

Η παραποίηση οικονομικών καταστάσεων αποτελεί καθημερινότητα στις οικονομικές τάξεις των επιχειρήσεων . Το θέμα αυτό προβληματίζει τόσο τις δημόσιες αρχές και τους οικονομολόγους όσο και τους επενδυτές και τους πιστωτές. Φαινόμενα παραποίησης οικονομικών καταστάσεων δεν αντιμετωπίζει μόνο η Ελλάδα αλλά και γενικότερα ο οικονομικός κλάδος παγκόσμιος

Οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν ορθά τις οικονομικές τους καταστάσεις έτσι ώστε να μπορούν να δικαιολογήσουν την οικονομική τους θέση . Θα ήταν εύλογο να ειπωθεί πως οι αρμόδιοι για τις οικονομικές καταστάσεις μπορούν να προβούν σε παραποιήσεις λογιστικών γεγονότων και να γνωστοποιήσουν ψευδής πληροφορίες με απώτερο σκοπό την “ορθή” παρουσίαση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης απέναντι στο κράτος σε συνδυασμό με προσωπικό όφελος των παραβατών . Σε περίπτωση αποκάλυψης της απάτης οι παραβάτες ζημιώνονται χρηματικά είτε διώκονται ποινικά από τον νόμο.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω γίνεται λόγος για βέβαιη μορφή απάτης η οποία πραγματοποιείται με πρόθεση στην αφάνεια με αποτέλεσμα πολλές φορές να περνάει απαρατήρητη και να μην γίνεται αντιληπτή από τον νόμο . Η απάτη αυτή όπως έχουν αποφανθεί έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στον τομέα της λογιστικής απάτης πραγματοποιείται λόγω απληστίας ,είτε λόγω πίεσης δανειστών είτε λόγω ελλιπούς εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού

Η ανάγκη για δικαιοσύνη στον οικονομικό κλάδο και πιο συγκεκριμένα στις λογιστικές παραποιήσεις “γέννησε” την ελεγκτική και πιο συγκεκριμένα το επάγγελμα του ελεγκτή ,το οποίο είναι ακρίτα συνδεδεμένο με τόσο με την πρόληψη όσο και με την διαχείριση οικονομικών παραποιήσεων

Καταληκτικά ,προτεραιότητα στην καλπάζουσα εξελισσόμενη εποχή που διανύουμε είναι η συστηματικότερη επίβλεψη του λογιστικού κλάδου και των λογιστών και η θέσπιση σκληρότερων ελεγκτικών προτύπων καθώς και πιο αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση που έχει γίνει παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων στην ελεγχόμενη επιχείρηση .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ

2.1 Η έννοια της λογιστικής απάτης

Στον κλάδο της οικονομίας πολλοί είναι αυτοί που έχουν δώσει διαφορετικές απόψεις για την έννοια της λογιστικής απάτης . Αυτό όμως που είναι πιο κοντά στην ουσία είναι ο ορισμός έτσι όπως τον έχει παρουσιάσει το διεθνές ελεγκτικό πρότυπο 240 .

Πιο συγκεκριμένα ,το πρότυπο αυτό ορίζει την λογιστική απάτη ως μία ηθελημένη πράξη ενός ή περισσότερων ατόμων της επιχείρησης που έχει ως σκοπό την παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων προς όφελος των παραβατών . Η πράξη αυτή σύμφωνα με το παραπάνω πρότυπο γίνεται με δόλο και εσκεμμένο λάθος .

Μερικά από τα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στην παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων η αλλιώς λογιστική απάτη σύμφωνα με το διεθνές ελεγκτικό πρότυπο 240 είναι αρχικά η παραποίηση των λογιστικών παραστατικών . Επίσης ένα ακόμα χαρακτηριστικό είναι η αναδιαμόρφωση του ενεργητικού και η απόκρυψη λογιστικών γεγονότων ή η καταχώρηση εικονικών λογιστικών γεγονότων . Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό είναι η λανθασμένη χρήση εκούσια των λογιστικών προτύπων και αρχών .

Το διεθνές ελεγκτικό πρότυπο 240 από την άλλη ορίζει και το λάθος ως μη ηθελημένο ακόμα και αν αυτό έχει παραποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις στις περιπτώσεις που το λάθος αφορά αριθμητικά σφάλματα τα οποία έχουν επέλθει λόγω παρερμηνείας της πραγματικότητας ή τέλος λόγω λανθασμένης χρήσης λογιστικών προτύπων χωρίς αυτό να στοχεύει σε κάποιον απώτερο σκοπό .

Από τα παραπάνω και σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα Νο 47 το λογιστικό σφάλμα σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την λογιστική απάτη διότι η θεμελιώδης διαφορά τους εντοπίζεται στην ύπαρξη η μη ηθελημένης πράξης .

2.2 Χαρακτηριστικά Λογιστικής Απάτης

Η λογιστική απάτη περιλαμβάνει την πρόθεση δόλου από μια ομάδα πχ Λογιστές βάσει σχεδίου.

Σύμφωνα με τον REZAEΕ(2003) παρουσιάζουμε αναλυτικά τα χαρακτηριστικά λογιστικής απάτης:

- Νόθευση - τροποποίηση καταστάσεων
- Σκόπιμες διαστρεβλώσεις λογιστικών πληροφοριών
- Κακή εφαρμογή λογιστικών προτύπων
- Θελημένη παράβλεψη ανακριβών λογιστικών αρχών
- Χρήση διαφόρων τεχνασμάτων για απόκτηση παράνομου κέρδους
- Εύκολα μεταβαλλόμενες λογιστικές τεχνικές

Η υπερεκτίμηση των ποσών του ενεργητικού παραπέμπει σε απάτη

Αυτό συμβαίνει όχι μόνο για προσωπικό όφελος των στελεχών αλλά και για να προσελκύσουν πιθανούς επενδυτές με την δημοσίευση των αποτελεσμάτων

2.3 Κατηγορίες Λογιστικής Απάτης

Διακρίνεται σε δυο κατηγορίες , την απάτη προς όφελος της επιχείρησης και την απάτη εις βάρος της επιχείρησης

Η απάτη προς όφελος της επιχείρησης είναι αποτέλεσμα εκμετάλλευσης ενός άδικου πλεονεκτήματος για να εξαπατηθεί κάποιος τρίτος . Τέτοιες άπατες είναι οι έξι :

- Εικονικές πωλήσεις στοιχείων ενεργητικού
- Καταχώριση μη πραγματικών στοιχείων (πχ ανύπαρκτες δαπάνες)
- Απαγορευμένες οικονομικές δραστηριότητες
- Εκούσια λανθασμένη παρουσίαση συναλλαγών υποχρεώσεων εισοδήματος
- Αντικανονικές και παράνομες πληρωμές δωροδοκίες αμοιβές για συμμετοχή σε παράνομες ενέργειες
- Απόκρυψη σημαντικών πληροφοριών που θα βελτίωναν την χρηματοοικονομική εικόνα της επιχείρησης σε τρίτους

2.4 Παράμετροι που οδηγούν στην διάπραξη λογιστικής απάτης

Η λογιστική απάτη μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία σε μία επιχείρηση καθώς μπορεί να χάσει ένα σημαντικό μέρος από τα περιουσιακά της στοιχεία η ακόμα χειρότερα να τερματίσει την δραστηριοποίησή της. Συνεπώς ο ιδιοκτήτης μιας επιχείρησης θα πρέπει να καταβάλει σημαντικές ενεργείες για την επίτευξη του στόχου του ,δηλαδή την δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο η λογιστική απάτη έχει ελάχιστες πιθανότητες να εμφανιστεί . Οι παράμετροι που καθιστούν πιθανώς να δημιουργηθεί λογιστική απάτη ποικίλουν . Πιο συγκεκριμένα οι παράγοντες κινδύνου απάτης είναι οι εξής :

Φύση των στοιχείων

Μέγεθος και τιμή .Εάν η αξία των αντικειμένων που μπορούν να κλαπούν είναι μεγάλη και ανάλογα με το μέγεθος του όπως για παράδειγμα τα διαμάντια , ο κίνδυνος είναι μικρότερος όταν κάποιος προσπαθεί να τα αποσπάσει από το μέρος το οποίο φυλάσσονται . Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο και το κάνει ιδιαίτερα εύκολο στους υπαλλήλους έναν έχουν σκοπό να προβούν σε μια τέτοια πράξη.

Ευκολία μεταπώλησης . Εφόσον υπάρχει έτοιμο σημείο αγοράς για την μεταπώληση κλεμμένων αγαθών , παραδείγματος χάρη τα ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης . Αυτό δίνει μεγάλο κίνητρο στο να εμπλακεί κάποιος σε μία τέτοια απάτη .

Μετρητά. Η συσσώρευση μεγάλου αριθμού λογαριασμών και νομισμάτων δια χειρός ή μετρητά σε τραπεζικούς λογαριασμούς, υπάρχει μεγάλο ποσοστό επικινδυνότητας απάτης. Σε τοπικό επίπεδο, μια μεγάλη ισορροπία σε ένα μικρό κουτί μετρητών παρουσιάζει σημαντικό πειρασμό.

Φύση του περιβάλλοντος ελέγχου

Διαχωρισμός των καθηκόντων. Όταν μια συναλλαγή σε διαφορετικές της φάσεις απαρτίζεται από μεγάλο αριθμό εργαζομένων τότε ο κίνδυνος απάτης μειώνεται σημαντικά ,καθώς η απατή για να δημιουργηθεί απαιτεί την συνεργασία το πολύ δυο ατόμων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα όταν οι θέσεις εργασίας δεν έχουν καθοριστεί σωστά να εμφανιστεί ξεκάθαρη ευκαιρία για απάτη.

Διασφαλίσεις. Όταν έχουν ληφθεί σημαντικά μετρά ασφαλείας για την φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων τότε υπάρχουν ελάχιστες πιθανότητες να κλαπούν. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με περιφράξει γύρω από τον χώρο αποθεματοποίησης, έναν κλειδωμένο κάδο για προμήθειες και εργαλεία συντήρησης, σταθμούς ασφαλείας, σύστημα σήματος εργαζομένων και παρόμοιες λύσεις.

Τεκμηρίωση. Όταν η συναλλαγή δεν μπορεί να αποδειχθεί με κάποιο φυσικό η ηλεκτρονικό τρόπο οι εργαζόμενοι έχουν την δυνατότητα να εμπλακούν πιο ευκολά σε μία απάτη. Ακόμα και να υπάρχει αποδεικτικό της συναλλαγής σε περίπτωση που αυτό μπορεί να τροποποιηθεί υπάρχει και πάλι δυνατότητα απάτης.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη. Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αγοραπωλησίες να πραγματοποιούνται σε τιμές διαφοροποιημένες από την τιμή αγοράς

Επικράτηση . Όταν ένα άτομο βρίσκεται σε υψηλόβαθμη θέση και έχει βαρύτητα ο λόγος του όσον αφορά τις αποφάσεις της ομάδας διαχείρισης και πιο συγκεκριμένα όταν το ΔΣ είναι αδύναμο τότε το άτομο αυτό τείνει να έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να υποκινήσει η να εμπλακεί σε απάτη.

Στην περίπτωση που υπάρχει μεγάλος τζίρος μεταξύ της ομάδας διαχείρισης και των εργαζομένων συνολικά , η θεσμική μνήμη αποδυναμώνεται σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιούνται οι συναλλαγές, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δίνεται λιγότερη έμφαση στην πραγματοποίηση των ελέγχων

Ο εντοπισμός ή η διόρθωση λανθασμένων , ακατάλληλων συναλλαγών καθιστά απίθανη στην περίπτωση που δεν υπάρχει λειτουργία εσωτερικού ελέγχου .

Πιέσεις

Επίπεδο δυσαρέσκειας. Εάν η εταιρία δυσαρεστεί το εργατικό δυναμικό της αυτόματα δίνει την δυνατότητα να συμμετάσχουν χωρίς φραγμούς σε απάτες .Αυτό συμβαίνει όταν για παράδειγμα υπάρξει προσωρινή απόλυση είναι επικείμενη, τα οφέλη έχουν μειωθεί, τα μπόνους έχουν εξαλειφθεί κ.α.

Προσδοκίες. Οι πιέσεις που ασκούν οι εξωτερικοί επενδυτές για την αναφορά ορισμένων οικονομικών αποτελεσμάτων ή οι πιέσεις που ασκούνται από την διοίκηση για να αυξηθούν η να επιτευχθούν οι επιδώσεις ή για την επίτευξη των στόχων του ισολογισμού για να τύχουν χρηματοδότησης με χρέος, τότε θα υπάρξει μεγάλο ποσοστό κινδύνου απάτης στον τομέα της χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Εγγυήσεις. Για την αποφυγή ενεργοποίησης των εγγυήσεων, εάν και εφόσον οι ιδιοκτήτες έχουν εγγυημένο χρέος τότε θα ασκηθεί μεγάλη πίεση για την αναφορά ορισμένων οικονομικών αποτελεσμάτων.

2.5 Κίνδυνοι της Απάτης

Οι οργανισμοί θα πρέπει να προβούν σε αξιολόγηση των κινδύνων απάτης που πιθανών μπορούν να πλήξουν την υπηρεσία τους τουλάχιστον κάθε δυο χρόνια για να είναι λεπτομερής η αξιολόγηση της απάτης να πραγματοποιείτε με σχετική λειτουργεία . Οι συμπεριλαμβανόμενες λειτουργίες και υπηρεσίες στην αξιολογηση είναι η λογιστική και χρηματοοικονομική , η μισθοδοσία , οι συμβάσεις , οι προμήθειες και τέλος η πληροφορική. Οι οργανισμοί πρέπει να εξετάσουν το περιβάλλον ελέγχου και την τεχνολογία των πληροφοριών καθώς και τα δυο παίζουν σημαντικό ρολό στον κίνδυνο απάτης για τις περισσότερες λειτουργίες (Dooley, 2002).

Για να είναι ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου ισχυρό και να μπορέσει να διατηρηθεί θα πρέπει να περιλαμβάνεται η στάση της διοίκησης . Για να εκτελεστούν οι απαραίτητες λειτουργίες του οργανισμού θα πρέπει να είναι σαφώς

καθορισμένες οι οργανωτικές μονάδες . Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας είναι το καταλληλά καταρτισμένο προσωπικό η ανάθεση εξουσίας η ο περιορισμός της ,η παροχή αρμοδιότητας ότι εκτελείται αποτελεσματικά . Ακόμη πρέπει να υπάρχουν διαδικασίες και πολιτικές οι οποίες περιλαμβάνουν έναν κώδικα δεοντολογικής συμπεριφοράς στους υπαλλήλους . Σημαντική κρίνεται η απαίτηση ελέγχου στο προσωπικό που έχει πρόσβαση σε προσωπικά στοιχεία , θέματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής εποπτείας καθώς και θέσεις εμπιστοσύνης

Τα PeopleSoft μισθολογικά και χρηματοπιστωτικά συστήματα διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στις οικονομικές πράξεις των κρατικών οργανισμών. Επιπλέον, οι οργανισμοί διαθέτουν προσωπικούς υπολογιστές και πολλές αντιπροσωπείες έχουν άλλα απαραίτητα συστήματα πληροφορικής. Ορισμένα συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών έχουν ενσωματωμένους ελέγχους, οι οποίοι αποτελούν πλεονέκτημα για τους εσωτερικούς ελέγχους, όπως ο διαχωρισμός των πληρωτέων εισροών και των εγκριτικών καθηκόντων. Ωστόσο, οι οργανισμοί πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι χρήστες τους έχουν την κατάλληλη πρόσβαση και πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση (Καραμάνης, 2005).

Απαραίτητα εργαλεία για την σωστή εκτίμηση είναι μια φόρμα αξιολόγησης του περιβάλλοντος ελέγχου καθώς και μια φόρμα αξιολόγησης της ασφάλειας υπολογιστών που πρέπει να συμπληρώσουν οι οργανισμοί (Σπαθης 2004). Εάν απαντηθούν ερωτήσεις σχετικά με τις συγκεκριμένες μορφές παρουσιάζεται δήγμα αδυναμίας στους ελέγχους των οργανισμών για την πρόληψη της απάτης . Σημαντική κρίνεται για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν δικά τους συστήματα υπολογιστών η πρόσθετη αξιολόγηση των συστημάτων τους .

Ακόμα θα πρέπει να πραγματοποιείτε συχνά αξιολόγηση κινδύνου απάτης για τον εντοπισμό πιθανών συστημάτων και συμβάντων που πρέπει να περιοριστούν .επιπλέον κρίνεται αναγκαίο οι οργανισμοί να προβούν σε μετατροπές έτσι ώστε να επιτύχουν την ικανοποίηση των ατομικών τους αναγκών καθώς και της πολυπλοκότητας . Μια αξιολόγηση διαχείρισης κινδύνων απάτης χαρακτηρίζεται επιτυχής εάν και εφόσον εντοπίζει που μπορεί να προκύψει απάτη και ποιοι είναι οι υπαίτιοι (Dooley, 2002).

Η απάτη από τον ορισμό της δηλώνει μια εσκεμμένη παράβαση η οποία είναι ρυθμισμένη έτσι ώστε να μην γίνεται αντιληπτή από τον νομό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η εκτίμηση του κινδύνου απάτης να μπορεί να προβλέψει την φιλοσοφία ενός πιθανού παραβάτη. Σημαντική κρίνεται η σχεδίαση διαδικασιών ανίχνευσης απάτης στις οποίες ο δράστης δεν έχει επίγνωση διότι απαιτούν σκεπτικτική νοοτροπία και περιλαμβάνει ερωτήσεις όπως :

- Πώς μπορεί ένας δράστης απάτης να εκμεταλλευτεί αδυναμίες στο σύστημα ελέγχων;
- Πώς θα μπορούσε ένας δράστης να παρακάμψει ή να παρακάμψει τους ελέγχους;
- Τι μπορεί να κάνει ένας δράστης για να αποκρύψει την απάτη;

Τρία βασικά στοιχεία που περιλαμβάνει η αξιολόγηση κινδύνου απάτης είναι :

- Προσδιορισμός στον εγγενή κίνδυνο απάτης - Αναφέρονται πληροφορίες για να αποκτήσετε τον πληθυσμό των κινδύνων απάτης που θα μπορούσαν να ισχύουν για τον οργανισμό. Περιλαμβάνεται σε αυτή τη διαδικασία η ρητή εξέταση όλων των τύπων συστημάτων απάτης και σεναρίων. τα κίνητρα, τις πιέσεις και τις ευκαιρίες για διάπραξη απάτης • και οι κίνδυνοι απάτης στον τομέα της τεχνολογίας πληροφορικής που αφορούν ειδικά την οργάνωση
- Αξιολόγηση της πιθανότητας και της σημασίας του εγγενούς κινδύνου απάτης - Αξιολόγηση της σχετικής πιθανότητας και πιθανής σημασίας των εντοπισθέντων κινδύνων απάτης βάσει ιστορικών πληροφοριών, γνωστών σχεδίων απάτης και συνεντεύξεων με το προσωπικό, συμπεριλαμβανομένων ιδιοκτητών επιχειρηματικών διεργασιών.
- Απάντηση σε εύλογα πιθανούς και σημαντικούς εγγενείς και υπολειπόμενους κινδύνους απάτης - Αποφασίστε τι πρέπει να αντιμετωπίσετε για να εντοπίσετε τους προσδιορισμένους κινδύνους και να εκτελέσετε μια ανάλυση κόστους / οφέλους των κινδύνων απάτης πάνω στην οποία ο οργανισμός επιθυμεί να εφαρμόσει ελέγχους ή συγκεκριμένες διαδικασίες ανίχνευσης απάτης.

Οι οργανισμοί θα πρέπει να εφαρμόσουν ένα πλαίσιο για την τεκμηρίωση της εκτίμησης κινδύνων απάτης. Το πλαίσιο στην επόμενη σελίδα απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο τα στοιχεία της ταυτοποίησης του κινδύνου απάτης, της εκτίμησης και της αντίδρασης εφαρμόζονται σε μια ορθολογική δομημένη προσέγγιση. Το παράδειγμα αυτό ξεκινά με έναν κατάλογο των διαπιστωμένων κινδύνων και συστημάτων απάτης, τα οποία στη συνέχεια αξιολογούνται ως προς τη σχετική πιθανότητα και τη σημασία του περιστατικού (Thompson, 2005).

Στη συνέχεια, οι κίνδυνοι και τα συστήματα χαρτογραφούνται στους ανθρώπους ή / και στα τμήματα που ενδέχεται να επηρεαστούν και στους σχετικούς ελέγχους, τα οποία αξιολογούνται ως προς την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και ελέγχονται για την επικύρωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας. Τέλος, εντοπίζονται υπολειπόμενοι κίνδυνοι και αναπτύσσεται μια αντίδραση αντιμετώπισης του κινδύνου απάτης. Η ομάδα αξιολόγησης κινδύνου πρέπει να διενεργήσει μια δραστηριότητα καταγιγισμού ιδεών για τον εντοπισμό των κινδύνων απάτης του οργανισμού.

Η ανταλλαγή ιδεών επιτρέπει τη διεξαγωγή συζητήσεων σχετικά με τα κίνητρα, τις πιέσεις και τις ευκαιρίες για διάπραξη απάτης. τους κινδύνους της υπερεθνικής διαχείρισης των ελέγχων • και ο πληθυσμός των κινδύνων απάτης που σχετίζονται με τον οργανισμό. Άλλοι κίνδυνοι, όπως ο κίνδυνος παραβίασης του κανονιστικού και νομικού πλαισίου, καθώς και ο αντίκτυπος της τεχνολογίας της πληροφορίας σε κινδύνους απάτης θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία εξακρίβωσης κινδύνου απάτης (Razzaae, 2002).

Οι πληροφορίες εξακρίβωσης του κινδύνου απάτης του οργανισμού θα πρέπει να μοιράζονται με το συμβούλιο ή την επιτροπή ελέγχου, και θα πρέπει να ζητηθούν σχόλια. Εάν δεν υπάρχει επιτροπή συμβουλίου ή επιτροπής ελέγχου, οι πληροφορίες πρέπει να μοιράζονται με ανώτερα διευθυντικά στελέχη. Οι πρωτοβουλίες, οι πιέσεις και οι ευκαιρίες για τη διάπραξη απάτης είναι πολυάριθμες και ποικίλες. Η διαδικασία προσδιορισμού κινδύνου απάτης πρέπει να περιλαμβάνει αξιολόγηση των κινήτρων, των πιέσεων και των ευκαιριών διάπραξης απάτης.

Υπάρχουν ευκαιρίες για διάπραξη απάτης σε ολόκληρους οργανισμούς. Αυτές οι ευκαιρίες είναι μεγαλύτερες σε περιοχές με αδύναμους εσωτερικούς ελέγχους και έλλειψη διαχωρισμού καθηκόντων. Ωστόσο, ορισμένες απάτες, ειδικά εκείνες που διαπράττονται από τη διοίκηση, μπορεί να είναι δύσκολο να εντοπιστούν, διότι η διαχείριση μπορεί συχνά να παρακάμψει τους ελέγχους. Εάν είναι δυνατόν, τέτοιες ευκαιρίες είναι ο λόγος για τον οποίο η κατάλληλη παρακολούθηση των ανώτερων διοικητικών στελεχών από μια ισχυρή επιτροπή συμβουλίου και ελέγχου, υποστηριζόμενη από εσωτερικούς ελέγχους, είναι κρίσιμη για τη διαχείριση του κινδύνου απάτης (Καραμάνης, 2005).

2.6 Πρόληψη Απάτης (Δημιουργία Θετικού Περιβάλλοντος –Έμπιστο Προσωπικό-Εκπαίδευση για Ευαισθητοποίηση κατά της Απάτης)

Η μέση επιχείρηση χάνει περίπου το 5% των εσόδων για την απάτη των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι τρέχουν με χρήματα, πάγια περιουσιακά στοιχεία και επιχειρηματικές ευκαιρίες. Παίρνουν ριψοκίνδυνα από προμηθευτές που επιβαρύνονται υπερβολικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους και πιέζουν συμβάσεις προς φίλους και συγγενείς. Τα στελέχη χειρίζονται τις οικονομικές καταστάσεις για να αυξήσουν τις τιμές των μετοχών και να εντυπωσιάσουν τα ιδρύματα δανεισμού.

Αυτοί οι τύποι ανέντιμων δραστηριοτήτων μπορούν ωστόσο να μειωθούν από εταιρείες που λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη και την αποθάρρυνση της δόλιας συμπεριφοράς. Ένα εκτεταμένο πρόγραμμα πρόληψης της απάτης μπορεί να είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για τη μείωση των ευκαιριών απάτης, αλλά μετά από μια πρόσφατη αναταραχή των κανονιστικών απαιτήσεων, πολλές εταιρείες δεν είναι διατεθειμένες να επενδύσουν περισσότερο στην αναμόρφωση πολιτικών και διαδικασιών.

Οι δραστηριότητες που θεωρούνταν παραδοσιακά ότι αποτρέπουν και ανιχνεύουν απάτες, όπως οι ανεξάρτητοι έλεγχοι και οι εσωτερικές εξετάσεις, έχουν

διαπιστωθεί ότι είναι λιγότερο αποτελεσματικές από ό, τι πιστεύεται προηγουμένως. Αυτοί οι τύποι διαδικασιών μπορεί να εξακολουθούν να παρέχουν κάποια πολύτιμα επιχειρηματικά οφέλη, αλλά δεν πρέπει να βασίζονται σε αυτά ως πρωταρχικό εργαλείο για τον εντοπισμό και την πρόληψη της απάτης.

Ωστόσο, οι εταιρείες που δεσμεύονται να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν έναν ηθικό εργασιακό χώρο για να διεξάγουν επιχειρηματικές δραστηριότητες μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο απάτης τους, ακόμη και αν δεν είναι διατεθειμένοι να εφαρμόσουν ένα πλήρες πρόγραμμα πρόληψης της απάτης. Καθώς οι υπάλληλοι της διοίκησης οδηγούν με ακεραιότητα, οι εργαζόμενοι σε όλα τα επίπεδα μπορούν να ενθαρρυνθούν να ενεργούν επίσης με βάση την ηθική.

Υπάρχουν μερικά απλά βήματα που μπορούν να λάβουν οι εταιρείες για να μειώσουν τον κίνδυνο απάτης και να αυξήσουν τις πιθανότητες να προσελκύσουν τους απαιεώνες στην πράξη. Με την εφαρμογή αυτών των μέτρων, η διοίκηση θα δείξει δέσμευση για την ευαισθητοποίηση και τη δράση κατά της απάτης. Η πρόληψη της απάτης αρχίζει με τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ηθικού περιβάλλοντος στο οποίο ευημερούν οι εργαζόμενοι.

Υπάρχουν πέντε βασικοί τρόποι με τους οποίους οι εταιρείες μπορούν να ακολουθήσουν τη δέσμευσή τους για ακεραιότητα και ηθική συμπεριφορά.

1. Πρόσληψη ειλικρινών ανθρώπων

Οι εταιρείες με καλές πολιτικές ελέγχου των εργαζομένων έχουν κάνει ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Είναι σημαντικό να εξαλείψουμε τους προβληματικούς ανθρώπους πριν γίνουν μέρος της εταιρείας.

Η επαλήθευση της απασχόλησης στο παρελθόν, τα πτυχία κολλεγίων και οι αναφορές αποτελούν σημαντικά στοιχεία των καλών αποφάσεων πρόσληψης. Ένας αιτών με σοβαρά προβλήματα σε έναν προηγούμενο εργοδότη ή με ένα ανέντιμο βιογραφικό είναι κακός υποψήφιος για την εταιρεία σας.

Οι έλεγχοι του ιστορικού είναι ένα επιπλέον επίπεδο ελέγχου που μπορεί να προσθέσει αξία στη διαδικασία ελέγχου της απασχόλησης. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν ελέγχους ποινικού μητρώου, αστυνομικούς ελέγχους και ποινές πτώχευσης.

Οι πληροφορίες που διαπιστώνονται κατά τη διάρκεια αυτών των ελέγχων μπορεί να είναι σημαντικές, ειδικά εάν ο αιτών θεωρείται για μια εκτελεστική θέση ή μια εργασία που απαιτεί χειρισμό ευαίσθητων δεδομένων. Οι διαχειριστές μίσθωσης πρέπει να εμπιστεύονται τα ενστικτώδη του εντέρου τους όταν εξετάζουν την εφαρμογή ενός υποψηφίου που εμφανίζεται λιγότερο από το τίμιο και επιλέγουν αντ' αυτού έναν εργαζόμενο που φαίνεται αρχικά από την αρχή.

2. Εκπαίδευση ευαισθητοποίησης απάτης.

Η εκπαίδευση των εργαζομένων σχετικά με τις βασικές αρχές της απάτης μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τις προσπάθειες της εταιρείας για την καταπολέμηση της απάτης. Οι συμβουλές από τους υπαλλήλους είναι ένας από τους πιο συνηθισμένους τρόπους με τους οποίους οι εταιρείες ανιχνεύουν απάτες, επομένως έχει καλή επιχειρηματική λογική να βοηθήσει τους υπαλλήλους να εντοπίσουν ύποπτες συμπεριφορές.

Θα πρέπει οι Managers να είναι σαφείς σχετικά με τη συμπεριφορά που είναι αποδεκτή και τι δεν είναι αποδεκτή, καθώς και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε εάν παρατηρηθούν αμφισβητήσιμες ενέργειες. Βεβαιωθείτε ότι οι υπάλληλοι γνωρίζουν όλους τους τρόπους αναφοράς για ύποπτες συμπεριφορές, συμπεριλαμβάνοντας ενδεχομένως μια ανώνυμη τηλεφωνική γραμμή, μια αναφορά σε έναν απευθείας επόπτη ή μια συμβουλή στο διοικητικό συμβούλιο.

Οι εργαζόμενοι που εργάζονται σε τμήματα με αυξημένους κινδύνους απάτης, όπως η λογιστική υπηρεσία, θα πρέπει να λάβουν πιο εμπειριστατωμένη κατάρτιση κατά της απάτης σε σχέση με τα καθήκοντά τους. Οι ετήσιες ενημερώσεις κατάρτισης είναι επίσης σημαντικές για την ανανέωση των αναμνήσεων των εργαζομένων, καθώς και για να τους υπενθυμίσουμε ότι η εταιρεία λαμβάνει σοβαρά υπόψη την πρόληψη της απάτης.

3. Δημιουργήστε ένα θετικό περιβάλλον εργασίας.

Ένα από τα βασικά κομμάτια του παζλ απάτης είναι ένα κίνητρο διαπράξει απάτη. Ένας υπάλληλος μπορεί να αισθάνεται πίεση για καλά αποτελέσματα ή μπορεί να αγωνίζεται για μια πειθαρχική κατάσταση στην εργασία. Αυτοί οι τύποι πράξεων μπορεί να οδηγήσουν σε απάτη. Από την άλλη πλευρά, η δημιουργία ενός θετικού εργασιακού περιβάλλοντος στο οποίο οι εργαζόμενοι αισθάνονται ασφαλείς στις θέσεις τους και αυτοπεποίθηση στην επιχείρηση βοηθά στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Οι πολιτικές ανοιχτής πόρτας ενθαρρύνουν τους υπαλλήλους να αναζητούν συμβουλές όταν νιώθουν πίεση ή αθέμιτη μεταχείριση. Εκείνοι που ανησυχούν για τις αδύναμες επιδόσεις ή τις κακές δεξιότητες εργασίας πρέπει επίσης να αισθάνονται ελεύθεροι να αναζητήσουν βοήθεια από τη διοίκηση.

Οι εργαζόμενοι εκτιμούν την ασφάλεια της εργασίας, τους ευέλικτους κανόνες, τις ευκαιρίες επιτυχίας και την υπεύθυνη διαχείριση. Η δημιουργία αυτού του θετικού τύπου περιβάλλοντος αποθαρρύνει έμμεσα τους υπαλλήλους από τη διάπραξη κλοπών στην εργασία.

4. Δημιουργήστε έναν κώδικα δεοντολογίας που γίνεται κατανοητός και σεβαστός.

Οι εργαζόμενοι χρειάζονται έναν περιεκτικό, αλλά συνοπτικό κώδικα δεοντολογίας που να περιγράφει σαφώς τις αναμενόμενες συμπεριφορές. Ορισμένες απαγορευμένες δραστηριότητες θα πρέπει να περιγράφονται ειδικά εκτός από τις γενικές πράξεις και δεν περιλαμβάνονται στον κώδικα.

Τα στελέχη πρέπει να διαμορφώνουν τη δεοντολογική συμπεριφορά, καθώς ο τόνος-κορυφή μπορεί να έχει ευρείες επιπτώσεις στους εργαζομένους στο σύνολό τους. Όταν οι εργαζόμενοι μαρτυρούν ανήθικη συμπεριφορά από τη διοίκηση,

στέλνουν ένα μήνυμα ότι η ατιμωρησία είναι ανεκτή. Επομένως, πρέπει να τηρείται μια αυστηρή πολιτική μηδενικής ανοχής για όλα τα επίπεδα των εργαζομένων.

Όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να λαμβάνουν περιοδικές υπενθυμίσεις του κώδικα δεοντολογίας για να ενισχύσουν τις προσδοκίες της εταιρείας για ηθική συμπεριφορά. Θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις προκειμένου να κατανοήσουν πλήρως τις προσδοκίες που έχουν τεθεί για αυτούς.

5. Προσφορά προγραμμάτων βοήθειας των εργαζομένων.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι πιέσεις στην προσωπική και επαγγελματική ζωή ενός εργαζομένου θα μπορούσαν να δώσουν τη δυνατότητα σε δόλια συμπεριφορά. Ένα οικονομικό πρόβλημα, ένα εκκρεμές διαζύγιο ή ένα πρόβλημα κατάχρησης ουσιών θα μπορούσε να δημιουργήσει άγχος που οδηγεί σε απάτη. Τα προγράμματα βοήθειας των εργαζομένων μπορούν να βοηθήσουν τους υπαλλήλους να διαχειριστούν σωστά τις πιέσεις στη ζωή τους και αυτό ελπίζουμε ότι θα μειώσει την τάση τους να διαπράξουν απάτες.

Τίποτα δεν θα αποτρέψει πλήρως την απάτη από τις οργανώσεις. Οι άνθρωποι κάνουν λάθη και εκμεταλλεύονται ευκαιρίες από καιρό σε καιρό.

Ενώ θα υπάρχουν πάντα ανέντιμοι άνθρωποι που εκμεταλλεύονται αδυναμίες σε ένα σύστημα για δικό τους οικονομικό όφελος, οι εταιρείες φέρουν την ευθύνη της εφαρμογής πολιτικών και διαδικασιών για να βοηθήσουν στη μείωση των ευκαιριών για απάτη. Με τη λήψη μέτρων για την ενθάρρυνση της ηθικής συμπεριφοράς, η διοίκηση μπορεί να μειώσει σημαντικά τους εσωτερικούς κινδύνους απάτης μιας εταιρείας.

2.7 Παραποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

Για το πότε ένα στοιχείο θεωρείται πλαστό και πότε εικονικό ορίζεται από τις επικείμενες διατάξεις του Άρθρου 19 του Ν.2523/1997 και όπως οι διατάξεις αυτές συμπληρώθηκαν και ισχύουν ως ακολούθως βάση της Ελληνικής Νομολογίας. Ειδικότερα αναφέρονται τα εξής βάση του αντιστοίχου άρθρου (Άρθρου 19 του Ν.2523/1997):

- Ως Πλαστό θεωρείται και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγισθεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρηθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώρηση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου
- Εικονικό είναι το στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής (εικονικότητα ως προς τη συναλλαγή) ή για συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε μεν αλλά από πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στοιχείο ή το ένα από αυτά είναι άγνωστο φορολογικά πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα με την αναγραφόμενη στο στοιχείο διεύθυνση, δημόσια οικονομική υπηρεσία (εικονικότητα ως προς το πρόσωπο)
- Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται, και η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπεύθυνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας

- Έκδοση ή λήψη φορολογικών στοιχείων από κοινωνία κληρονόμων και λοιπά πρόσωπα στο όνομα αποβιώσαντος ή στο όνομα συνταξιοδοτηθέντος επιτηδευματία
- Αναφορικά με το ανωτέρω θέμα και την αντιμετώπιση εκδοθέντων ή ληφθέντων φορολογικών στοιχείων, με τα τέσσερα τελευταία εδάφια της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν.2523/1997, τα οποία προστέθηκαν με την παράγραφο 24 του άρθρου 4 του ν.2873/2000, ορίζεται ρητά, ότι δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα, όσο και του εκδύσαντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις Φ.Π.Α. και Φορολογίας Εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό
- Από τις ίδιες διατάξεις και για το ίδιο θέμα, ορίζεται ότι σε περίπτωση που η έκδοση φορολογικών στοιχείων συνεχίζεται μετά την πάροδο εξαμήνου από το χρόνο που προέκυψε η μεταβολή στο φορέα της επιχείρησης, επιβάλλεται σε βάρος του ασκούντος την επιχείρηση το πρόστιμο της παραγράφου 2 περιπτώσεις α' και ε' του άρθρου 5 του ν.2523/1997 (γενική παράβαση)
- Νόθευση γενικά είναι η επέμβαση επί του στοιχείου σε μεταγενέστερο χρόνο, από τον χρόνο έκδοσής του, παραποιώντας ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία των συμβαλλομένων ή των δεδομένων της συναλλαγής
- Εικονική επιχείρηση και κυρώσεις σε υποκρυπτόμενο : Αναφορικά με την εικονική επιχείρηση και τις κυρώσεις σε υποκρυπτόμενο πρόσωπο, τέθηκε σχετικό ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), σε βάρος ποίου θα γίνει ο καταλογισμός των φορολογικών υποχρεώσεων μιας επιχείρησης, σε περίπτωση εικονικότητας του προσώπου που φέρεται ως φορέας της επιχείρησης. Το Ν.Σ.Κ. εξέδωσε την αριθ. 84/1999 Γνωμοδότησή

του, που κοινοποιήθηκε με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1093/16.04.1999, και η οποία αποτέλεσε περαιτέρω αιτία για νομοθετική ρύθμιση του ανωτέρω θέματος. Έτσι ρητά πλέον ορίζεται με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 40 του ν.3220/2004 (ΦΕΚ Α΄15/28.1.2004), ότι : «Επί εικονικών φορολογικών στοιχείων τα οποία φέρονται ότι εκδόθηκαν από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από οποιοδήποτε φυσικό, νομικό ή άλλης μορφής πρόσωπο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν ότι είναι παντελώς αμέτοχα με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οι αναλογούντες φόροι, τέλη και εισφορές και γενικά οι κάθε είδους φορολογικές επιβαρύνσεις και διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται, καθώς και η ποινική δίωξη ασκείται αποκλειστικά κατά του πραγματικού υπόχρεου που υποκρύπτεται και όχι κατά του φερόμενου εκδότη. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί μέχρι το χρόνο δημοσίευσης του νόμου αυτού (28.1.2004), για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογιστικές πράξεις ή εφόσον εκδόθηκαν δεν έχουν οριστικοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ή εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί δικαστικού συμβιβασμού, όπου συντρέχει περίπτωση».

- Με βάση τα παραπάνω και για τις περιπτώσεις που συντρέχει εφαρμογή των άρθρων 14 του ν.2523/1997 για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, η προβλεπόμενη Ειδική Έκθεση Ελέγχου συντάσσεται σε βάρος του πραγματικού υπόχρεου που υποκρύπτεται, ως πράγματι ασκών τη δραστηριότητα της επιχείρησης και όχι σε βάρος του φερόμενου εκδότη που αποδεικνύει ότι είναι παντελώς αμέτοχος με τη συναλλαγή. Σε σχέση με τα προαναφερόμενα σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο φερόμενος εκδότης δεν είναι παντελώς αμέτοχος με τις συγκεκριμένες συναλλαγές, οι φορολογικές και λοιπές κυρώσεις επιβάλλονται αυτοτελώς και παράλληλα τόσο στο φερόμενο εκδότη, όσο και στον υποκρυπτόμενο ο οποίος ασκεί πράγματι την επιχείρηση (Σ.τ.Ε. 3446/2000 και 4347/2001).
- Στις διατάξεις του ν.2523/1997 (άρθρο 5 παρ.10 περίπτωση β΄) προβλέπεται ρητά η επιβολή προστίμων Κ.Β.Σ. για τη χρήση νοθευμένων στοιχείων,

αντιμετωπιζόμενη η περίπτωση αυτή όπως και η έκδοση πλαστών ή η έκδοση και λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων. Για νόθευση φορολογικού στοιχείου το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος εκείνου που πραγματοποίησε τη νόθευση, ενώ για πλαστό στοιχείο το πρόστιμο επιβάλλεται στον εκδότη του στοιχείου αυτού.

Το φαινόμενο της οργανωμένης απάτης στο Φ.Π.Α. εμφανίζεται για πρώτη φορά στο τέλος της δεκαετίας του 1970 και στην αρχή του 1980 στις χώρες της BENELUX, δηλαδή Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο. Η απάτη του τύπου CAROUSEL είναι ένας γενικός όρος που χρησιμοποιείται συχνά για να προσδιορίσει αυτόν τον τύπο της απάτης. Η λέξη CAROUSEL παραπέμπει στην κυκλική κίνηση των αγαθών μέσα στο κύκλωμα της απάτης. Παρόλα αυτά, αυτή η κυκλική κίνηση δεν πραγματοποιείται πάντα και δεν είναι βεβαίως ένα ουσιαστικό στοιχείο της απάτης.

Γι' αυτό θα πρέπει καλύτερα να αναφέρεται κάποιος σε "οργανωμένη φοροδιαφυγή ΦΠΑ" η οποία ορίζεται ως η φοροδιαφυγή η οποία πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας συστήματα και μηχανισμούς αποφυγής του ΦΠΑ, μη καταβάλλοντας τον οφειλόμενο ΦΠΑ ή απαιτώντας αδικαιολόγητα επιστροφές του ΦΠΑ με τη βοήθεια κατασκευασμένων κυκλωμάτων με εμπλεκόμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μέσα σε ένα διεθνές πλαίσιο (Δ. Αντωνόπουλος & Η. Κατούδης, 2008). Στην εικόνα παρακάτω απεικονίζεται το μοντέλο φοροδιαφυγής κυκλικής απάτης ή CAROUSEL.

Ο τομέας της τεχνολογίας είναι ο τομέας ο πλέον επικίνδυνος για την οργανωμένη απάτη του ΦΠΑ μέσω της μεθόδου CAROUSEL. Αυτό σημαίνει ότι τα CPU - Central Processor Units δηλαδή κεντρική μονάδα επεξεργαστή πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να είναι ιδανικά αγαθά για απάτη CAROUSEL όπως :

- μικρή διάσταση συνεπώς εύκολη μεταφορά
- μεγάλη αξία και επομένως μεγάλη αξία ΦΠΑ
- δημοφιλή αγαθά και επομένως γρήγορα πωλούνται στην αγορά

Πριν από μερικά χρόνια για παράδειγμα, η επιχείρηση της INTEL, η πιο μεγάλη κατασκευαστική εταιρεία CPU, αποφάσισε να αντικαταστήσει τις συσκευασίες

του «δίσκου» με συσκευασίες «κιβωτίου», δηλαδή να χρησιμοποιήσουν μια ατομική συσκευασία για κάθε ένα CPU αντί της standard συσκευασίας για 50 κομμάτια. Αυτό σημαίνει ότι ο όγκος των εμπορευμάτων αυξήθηκε σημαντικά.

Ο μεγάλος όγκος εμπορευμάτων της ίδιας αξίας, είχε ως σκοπό να αποθαρρύνει το ενδιαφέρον των απατεώνων για απάτη στα συγκεκριμένα αγαθά και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα τελευταία χρόνια, τα κομπιούτερ αντικαθίστανται όλο και περισσότερο από μελάνια εκτυπώσεων, στα κυκλώματα απάτης που δρουν στον τομέα της πληροφορικής. Στις επικίνδυνες δραστηριότητες της κυκλικής απάτης φοροδιαφυγής εντάσσονται τα κινητά τηλέφωνα, τα αυτοκίνητα, οι ράβδοι πλατίνας και χρυσού, τα ηλεκτρονικά μηχανήματα μετάδοσης ήχου και εικόνας.

Σε περίπτωση ερευνών για τέτοιες περιπτώσεις απάτης και προκειμένου να ανακαλυφθεί η απάτη, πρέπει οι υπεύθυνοι να καταγράψουν τους αριθμούς σειράς (serial number) που βρίσκονται τυπωμένοι στις συσκευασίες των υπολογιστών. Στη συνέχεια, η κατασκευάστρια εταιρεία INTEL μπορεί ανά πάσα στιγμή να παρέχει τις δέουσες πληροφορίες σχετικά με τις ειδικές ενδείξεις που βρίσκονται επάνω στους υπολογιστές και επάνω στα κουτιά συσκευασίας.

Η εγκατάσταση μιας νέας επιχείρησης περιλαμβάνει κάποια πρακτικά μειονεκτήματα για το διοργανωτή της απάτης φοροδιαφυγής μέσω της μεθόδου CAROUSEL. Προκειμένου να εγκατασταθεί μια επιχείρηση, πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον ένα μέρος του κεφαλαίου της – τουλάχιστον προσωρινά – σε έναν τραπεζικό λογαριασμό, ενώ αντίθετα η αναβίωση μιας επιχείρησης που ήταν σε αδράνεια δεν κοστίζει συχνά παρά ένα συμβολικό ευρώ.

Σε κάποιες περιπτώσεις, η επιχείρηση που δραστηριοποιείται θα κρατήσει έναν τραπεζικό λογαριασμό που υπάρχει ήδη, αποφεύγοντας έτσι πιθανά προβλήματα κατά τη διάρκεια της δημιουργίας μιας νέας τραπεζικής σχέσης. Για αυτήν την αιτία και για άλλες, είναι πιο αποτελεσματικό από τη μεριά του απατεώνα να αγοράσει και να αναβιώσει μια υπαρκτή επιχείρηση που βρίσκεται σε αδράνεια. Η προσφορά τέτοιων επιχειρήσεων που βρίσκονται σε αδράνεια, είναι μεγάλη.

Κάποιες επιχειρήσεις όπως πιστωτικά ιδρύματα, λογιστικά γραφεία και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών έχουν ειδικευτεί στην αγορά τέτοιων επιχειρήσεων, με στόχο τη μετέπειτα πώλησή τους. Είναι ιδιαίτερα δύσκολο να υποδειχτεί κάποιος ως ποινικά υπεύθυνος για την παροχή υπηρεσιών logistics αλλά δεν πρέπει να υπάρχει καμία αμφιβολία ότι μερικοί από αυτούς γνωρίζουν τέλεια το είδος και τον προορισμό των επιχειρήσεων που πωλούν.

Ένας πολύ απλός δείκτης και η πιο φωτεινή ένδειξη, είναι αναμφίβολα η έδρα της εγκατάστασης του εξαφανισμένου εμπόρου. Καθώς το σημαντικότερο καθήκον των εξαφανισμένων εμπόρων είναι να εκδίδουν εικονικά τιμολόγια – οι διοργανωτές της απάτης δεν θα δυσκολευτούν να δημιουργήσουν μια δομή πραγματικής επιχείρησης γύρω από τον εξαφανισμένο έμπορο. Η ταχυδρομική διεύθυνση του εξαφανισμένου εμπόρου είναι συχνά ένα ταχυδρομικό κουτί.

Η απουσία μιας πραγματικής εμπορικής υποδομής είναι ένα εμφανές στοιχείο για το ότι εκδίδονται εικονικά τιμολόγια. Οι μετέχοντες στη φοροδιαφυγή CAROUSEL έχουν συνεχώς την ανάγκη να αγοράζουν όλο και περισσότερα εμπορεύματα για να προμηθεύουν και να τροφοδοτούν το κύκλωμα της απάτης. Όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία, οι προμηθευτές στο Λουξεμβούργο ήταν υπεύθυνοι για το 50% του ετήσιου κύκλου εργασιών των Βέλγων εξαφανισμένων εμπόρων κατά τα έτη 2001-2002.

Δεν καθίσταται φανερό η απόδειξη της ποινικής ευθύνης των συγκεκριμένων προμηθευτών, οι οποίοι έχουν την έδρα τους σε άλλα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. Τα τιμολόγια που εκδίδουν οι προμηθευτές αυτοί, που απευθύνονται στους εγχώριους πελάτες, υπόκεινται στους νόμους περί ΦΠΑ του Κράτους Μέλους, εντός του οποίου αυτοί είναι εγκατεστημένοι, όπου τους έχει χορηγηθεί ο ΑΦΜ, και οι ποινικές ευθύνες μπορούν να τους αποδοθούν μόνο στη χώρα εγκατάστασής τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως σε κάποιες περιπτώσεις, είναι εντούτοις πιθανό να αποδειχτεί η συμμετοχή των ξένων προμηθευτών με τους εξαφανισμένους εμπόρους κατά τον έλεγχο για όσο διάστημα χρειαστεί μέχρι να αποδειχτεί η επαρκής γνώση ως προς τη φοροδιαφυγή, βάσει πραγματικών γεγονότων και

αντικειμενικών στοιχείων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι ακόλουθες εκτιμήσεις είναι σημαντικές :

- Ο ξένος προμηθευτής παρείχε στον εξαφανισμένο έμπορο, ο οποίος δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του σχετικά με τον ΦΠΑ, παράνομα οφέλη τα οποία αποτελούν άμεση απόρροια της μη υποβολής δήλωσης ΦΠΑ και της μη πληρωμής των οφειλόμενων φόρων μετά την πώληση των εμπορευμάτων.
- Ο ξένος προμηθευτής επιτρέπει στον εξαφανισμένο έμπορο να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό με πωλήσεις χωρίς κέρδος, αλλά που χρηματοδοτείται από τον μη καταβληθέντα ΦΠΑ ο οποίος οφείλεται στο Δημόσιο, ενώ η καταβολή του ΦΠΑ στο Δημόσιο αποτελεί νόμιμη υποχρέωση κάθε υποκειμένου στο φόρο (συμπεριλαμβανομένου και του εξαφανισμένου εμπόρου).
- Ο ξένος προμηθευτής έχει όφελος σαν συνέπεια ενός κύκλου εργασιών, που δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς την φοροδιαφυγή από την καταβολή του ΦΠΑ, στην οποία είχε συμμετάσχει συνειδητά.
- Τα εκδιδόμενα τιμολόγια από τον ξένο προμηθευτή προς τον εξαφανισμένο έμπορο, είναι εικονικά, διότι αναφέρουν τον εξαφανισμένο έμπορο ως αποδέκτη, ενώ οι πραγματικοί οικονομικοί αποδέκτες είναι οι πελάτες του εξαφανισμένου εμπόρου στην εγχώρια αγορά.

Είναι προφανές ότι οι επιχειρήσεις, που μπορούν να θεωρηθούν σημαντικοί βοηθοί των συστημάτων CAROUSEL, είναι υπό παρακολούθηση σε πολλά Κράτη Μέλη, έτσι ώστε τα υπόλοιπα Κράτη Μέλη να ενημερώνονται όσον το δυνατό γρηγορότερα για τις συναλλαγές εσωτερικού και εξωτερικού, προκειμένου να καταστούν ικανά να αντιμετωπίσουν τους εξαφανισμένους εμπόρους στη χώρα τους. Η χρήση ενός τραπεζικού λογαριασμού σε άλλο κράτος μέλος από αυτό που έχει έδρα η επιχείρηση, είναι δυνατόν να καταστήσει πολύπλοκη τη ροή των πληρωμών .

Είναι χρήσιμο να επισημανθεί σ' αυτό το σημείο η κατάχρηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος από τους μετέχοντες στο κύκλωμα απάτης. Στη Γαλλία για παράδειγμα, υπάρχει μια κεντρική τράπεζα δεδομένων που περιέχει όλους γαλλικούς τραπεζικούς λογαριασμούς (FICOBA).

Από τη στιγμή που μια απάτη γαλλικού ΦΠΑ γίνεται αντιληπτή, οι γάλλοι ελεγκτές δεν συναντούν δυσκολίες ως προς την ανακάλυψη των τραπεζικών σχέσεων του κυκλώματος. Γι' αυτό το λόγο, οι Γάλλοι διοργανωτές απάτης, συχνά προτιμούν να ανοίξουν τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα των εξαφανισμένων γάλλων εμπόρων σε βελγικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η απάτη εκτυλίσσεται στη Γαλλία, εις βάρος του γαλλικού Δημοσίου, αλλά οι πληρωμές – και επομένως επίσης και ο διαφεύγων ΦΠΑ στη Γαλλία, περνά από τους βελγικούς τραπεζικούς λογαριασμούς.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί πως μια κατασκευή η οποία βασίζεται στην αποφυγή καταβολής φόρων, έχει περιορισμένη διάρκεια ζωής. Είναι επομένως σημαντικό για τους διοργανωτές της απάτης, να πραγματοποιήσουν το μέγιστο συνολικό κύκλο εργασιών, στον ελάχιστο δυνατό χρόνο. Σαν αποτέλεσμα, αυτός ο κύκλος εργασιών συσχετίζεται με ένα ποσό ΦΠΑ, γεγονός το οποίο εξάπτει το ενδιαφέρον των φοροφυγάδων. Η δήλωση ΦΠΑ σαφώς επισημαίνει το μέγεθος και το είδος της απάτης, ιδίως στην περίπτωση του εξαφανισμένου εμπόρου.

2.8 Κίνητρα Παραποίησης Οικονομικών Καταστάσεων

Με τον όρο φοροδιαφυγή ορίζεται η παράνομη δραστηριότητα οπού ένα άτομο η μία οντότητα υπεκφεύγει σκόπιμα την καταβολή πραγματικής φορολογικής υποχρέωσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι παραβάτες να υποκινάτε σε σημαντικές ποινικές κατηγορίες και σημαντικές κυρώσεις. Σε περίπτωση ηθελημένης αποτυχίας καταβολής φορών, η πράξη αυτή θεωρείται ομοσπονδιακό αδίκημα βάση του φορολογικού κώδικα εσωτερικής υπηρεσίας (IRS).

Η φοροδιαφυγή ισχύει τόσο για την παράνομη μη πληρωμή όσο και για την παράνομη υποπληρωμή των φόρων. Ακόμα και αν ένας φορολογούμενος δεν υποβάλει κατάλληλα έντυπα φόρου, το IRS μπορεί ακόμη να καθορίσει εάν οφείλονταν φόροι βάσει των πληροφοριών που απαιτούνται για την αποστολή τρίτων, όπως πληροφορίες W-2 από τον εργοδότη ενός ατόμου ή 1099. Ένα άτομο

μπορεί να θεωρηθεί ένοχο φοροδιαφυγής μόνο όταν η παράληψη της πληρωμή θεωρείται σκόπιμη.

Σε περίπτωση που δεν καταβληθούν οι σωστοί φόροι αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να προκύψουν ποινικές χρεώσεις . Για να μπορέσουν να επιβληθούν χρεώσεις θα πρέπει να αποδειχθεί ότι η αποφυγή φορών ήταν εσκεμμένη πράξη εκ μέρους του φορολογουμένου. Εκτός από το γεγονός ότι ένα άτομο θεωρείται υπεύθυνο για την πληρωμή εναπομεινάντων απλήρωτων φορών ,κάλλιστα μπορεί να κατηγορηθεί ως ένοχος και να υποχρεωθεί να εκτίσει ποινή φυλάκισης. Σύμφωνα με το IRS, οι κυρώσεις περιλαμβάνουν ποινή φυλάκισης όχι περισσότερο από πέντε χρόνια, πρόστιμο όχι μεγαλύτερο από 250.000 \$ για άτομα ή 500.000 \$ για εταιρείες ή και τα δύο - μαζί με το κόστος δίωξης.

Στην διαδικασία εξέτασης για το αν η πράξη της μη πληρωμής ήταν σκόπιμη λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες. Σε πολλές περιπτώσεις μεγάλο ρολό παίζει η οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ένας φορολογούμενος αυτό εξετάζεται την προσπάθεια να επιβεβαιωθεί εάν η μη πληρωμή ήταν αποτέλεσμα διάπραξης απάτης ή απόκρυψης των αναφερόμενων εσόδων.

Για να χαρακτηριστεί παράνομη μια αδυναμία πληρωμής ο φορολογούμενος θα πρέπει να έχει αποκρύψει περιουσιακά στοιχεία ή να τα έχει συνδέσει με ένα άτομο διαφορετικό από τον εαυτό του. Ως κλοπή ταυτότητας ορίζεται αναφορά εσόδων με ψευδές όνομα και αριθμό κοινωνικής ασφάλισης (SSN). Στην περίπτωση που ένα άτομο αποκρύψει το εισόδημα του η αποτύχει να αναφέρει κάποια εργασία που δεν ακολουθούσε τις παραδοσιακές μεθόδους καταγραφής πληρωμής τότε αυτό θα κρίνεται ένοχο. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται η αποδοχή πληρωμής με μετρητά για αγαθά ή υπηρεσίες που παρέχονται χωρίς να αναφέρονται ορθά στο IRS όταν κατατίθεται ο φόρος.

Οι περιπτώσεις οι οποίες τεκμηριώθηκαν ως πηγές εσόδων εξόδων και κερδών οι οποίες δεν αναφέρθηκαν με ακρίβεια είναι οι παρακάτω. Πολλές περιπτώσεις φοροδιαφυγής που αναφέρθηκαν στον ισότοπο του IRS όταν μάλιστα η φορολογική υποχρέωση υποεκπροσωπήθηκε ακόμη μια περίπτωση όπου πολλοί επιχειρηματίες

υποτίμησαν τα ποσά των εσόδων τους στον οργανισμό. Αυτή η πράξη θεωρήθηκε σκόπιμη φοροδιαφυγή.

Η βασική διαφορά αναμεσα σε φοροδιαφυγή και η φορ αποφυγή εντοπίζεται στο γεγονός ότι η πρώτη απαιτεί την χρήση παράνομών μεθόδων για να αποφύγει την πληρωμή των κατάλληλων φόρων ενώ η δεύτερη προϋποθέτει νομικά μέσα για την παραποίηση των υποχρεώσεων ενός φορολογουμένου. Σε αυτό εμπεριέχονται να προσπάθειες όπως φιλανθρωπική παροχή σε εγκεκριμένη οντότητα ή επένδυση εισοδήματος σε μηχανισμό αναβαλλόμενης φορολογίας, όπως ατομικός λογαριασμός συνταξιοδότησης (IRA) Όσον αφορά το IRA οι φόροι που έχουν επενδυθεί σε κάποια συγκεκριμένα κεφάλαια θα καταβληθούν μόνο όταν αποσυρθούν τα κεφάλαια και τυχόν εφαρμογές πληρωμές τόκων .

Με τον όρο νομιμοποίησω εσοδών από παράνομες δραστηριότητες περιγράφουμε την διαδικασία με την οποία οι παραβάτες μεταμφιέζουν την αρχική ιδιοκτησία και τον έλεγχο των προϊόντων προβατικής συμπεριφοράς, γνωστοποιώντας ότι τα έσοδα αυτά προέρχονται από νόμιμη πηγή.

Οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να ξεπλυθεί κάποια εγκληματική πράξη ποικίλουν. Παρόλο που το ποινικό χρήμα έχει την δυνατότητα να ξεπλυθεί με επιτυχία χωρίς την παρέμβαση του χρηματοπιστωτικού τομέα, πληθώρα με παράνομο τρόπο απόκτησης χρημάτων ξεπλένονται με μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κάθε χρόνο. Η φύση των υπηρεσιών και των προϊόντων που προσφέρονται από τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (δηλαδή τη διαχείριση, τον έλεγχο και την κατοχή χρημάτων και περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε άλλους) σημαίνει ότι είναι ευάλωτο σε κατάχρηση από ξέπλυμα χρήματος.

Τα αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά παγκοσμίως. Υπάρχουν δύο βασικά στοιχεία για μια παράβαση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες:

Η αναγκαία πράξη της νομιμοποίησης εσόδων, δηλαδή η παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών · και

Ένας απαιτούμενος βαθμός γνώσης ή υποψίας (είτε υποκειμενικός είτε αντικειμενικός) σχετικά με την πηγή των κεφαλαίων ή τη συμπεριφορά ενός πελάτη. Η πράξη ξεπλύματος διαπράττεται σε περιπτώσεις όπου ένα άτομο εμπλέκεται σε μια συμφωνία (δηλ. Παρέχοντας μια υπηρεσία ή προϊόν) και η ρύθμιση αυτή περιλαμβάνει τα έσοδα του εγκλήματος. Αυτές οι ρυθμίσεις περιλαμβάνουν μια μεγάλη ποικιλία επιχειρηματικών σχέσεων π.χ. τραπεζική, πιστωτική και διαχείριση επενδύσεων.

Ο απαιτούμενος βαθμός γνώσης ή υποψίας εξαρτάται από το συγκεκριμένο αδίκημα, αλλά συνήθως θα υπάρχει όταν το άτομο που παρέχει τη ρύθμιση, την υπηρεσία ή το προϊόν γνωρίζει, υποπτεύεται ή έχει βάσιμους λόγους να υποπτεύεται ότι η περιουσία που εμπλέκεται στη συμφωνία αντιπροσωπεύει τα έσοδα του εγκλήματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το αδίκημα μπορεί επίσης να διαπραχθεί όταν ένα άτομο γνωρίζει ή υποψιάζεται ότι το πρόσωπο με το οποίο ασχολείται ή έχει ωφεληθεί από εγκληματική συμπεριφορά.

Ο στόχος της ποινικοποίησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι να αφαιρέσει το κέρδος από το έγκλημα. Το σκεπτικό για τη δημιουργία του αδικήματος είναι ότι είναι λάθος τα άτομα και οι οργανώσεις να βοηθούν τους εγκληματίες να επωφελούνται από τα έσοδα της εγκληματικής τους δραστηριότητας ή να διευκολύνουν τη διάπραξη τέτοιων εγκλημάτων παρέχοντας χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σε αυτά.

Η φοροαποφυγή, η φοροδιαφυγή και το ξέπλυμα χρημάτων από πολυεθνικές εταιρείες και πλούσιους, εγκληματικές οργανώσεις υπονομεύουν το κράτος δικαίου και την ισότητα ενώπιον του νόμου. Επιπλέον, διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες και θέτει σε κίνδυνο τις δημόσιες υπηρεσίες. Είναι μια επίθεση σε θεμελιώδεις αρχές της ισότητας, της φορολογικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, εάν οι φορολογικές υποχρεώσεις δεν τηρούνται από όλους. Έγινε σε παγκόσμιο, συστημικό επίπεδο, είναι μια απαράδεκτη επίθεση εναντίον των ευρωπαϊκών κρατών ευημερίας και της κοινωνίας μας γενικά, καθώς και σε αναπτυσσόμενες χώρες που δεν λαμβάνουν το μερίδιο των κερδών τους από πολυεθνικές εταιρείες που εκμεταλλεύονται τους πόρους αυτών των χωρών.

Το σκάνδαλο Offshore Leaks, Lux Leaks, το Panama και Bahamas Papers επιβεβαίωσε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν χιλιάδες τρόποι εκμετάλλευσης μυστικών καθεστώτων υπεράκτιων φόρων. Σε αντίθεση με όσα μας έχουν πει τουλάχιστον από τις τελευταίες οικονομικές κρίσεις, οι φορολογικοί παράδεισοι δεν έχουν τελειώσει ακόμη. Ισχυροί και πλούσιοι, καθώς και εταιρείες εξακολουθούν να βρίσκουν τρόπους να ξεφύγουν από το σύστημα και να λάβουν προνομιακές αντιμετώπισεις προκειμένου να μειώσουν τους φορολογικούς λογαριασμούς τους ή να κρύψουν τα οικονομικά τους έσοδα.

Υπάρχει σοβαρή έλλειψη επιβολής των υφιστάμενων υποχρεώσεων έναντι των τραπεζών και άλλων υποχρεωτικών οντοτήτων όσον αφορά την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής ή της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επιπλέον, η συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου (αστυνομία, εισαγγελείς, δικαστές), φορολογικές διοικήσεις και όργανα κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν είναι προφανώς αποτελεσματική. Αυτό δημιουργεί κενά για να εκμεταλλευτούν οι φοροαποφυγείς και όσοι κάνουν ξέπλυμα χρήματος.

2.9 Ευθύνη Εντοπισμού Και Αποκάλυψης Λογιστικής Απάτης

Η απάτη έχει γίνει πολύ περίπλοκη σε αυτή την εποχή της τεχνολογίας και είναι όλο και πιο δύσκολο να εντοπιστεί, ειδικά όταν είναι αθέμιτη στη φύση και διαπράττονται από ανώτατα στελέχη που είναι σε θέση να την αποκρύψουν. Από την άποψη αυτή, οι ελεγκτές υποστήριξαν ότι η διαπίστωση της απάτης δεν πρέπει να αποτελεί ευθύνη τους (Alleyne and Howard, 2005). Ως εκ τούτου, ο όρος απάτη σε προληπτικά πρότυπα ελέγχου παραπέμπει σε παρατυπία που συμπεριέλαβε δόλια χρηματοοικονομική πληροφόρηση καθώς και κλοπή εργαζομένων και υπεξαίρεση, περιορίζουμε την προσοχή μας στη διαχείριση απάτης ή ψευδής χρηματοοικονομική πληροφόρηση, η οποία σχετίζεται κυρίως με τη σκόπιμη ψευδή

δήλωση της διοίκησης στις οικονομικές καταστάσεις Guan, κ.ά., 2008). Η τρέχουσα μελέτη εξετάζει ελαφρώς την απάτη των δημοσιονομικών καταστάσεων από τους διευθυντές ή / και τους υπαλλήλους που έχουν επαρκή εξουσία για να παρακάμπτουν τους εσωτερικούς ελέγχους ενός οργανισμού. Γενικά, μια τέτοια απάτη συνεπάγεται σκόπιμη στρέβλωση των λογιστικών εγγραφών, πλαστογράφιση συναλλαγών ή κακή εφαρμογή λογιστικών αρχών. Ανεξάρτητα από το πώς εκδηλώνεται η απάτη, είναι συνήθως δύσκολο για τους ελεγκτές να ανακαλύψουν, δεδομένου ότι οι δράστες λαμβάνουν μέτρα για να αποκρύψουν σκόπιμα τις προκύπτουσες παρατυπίες. Δεδομένης της δυσκολίας που αντιμετωπίζουν οι ελεγκτές για την ανίχνευση της απάτης σε δημοσιονομικά δελτία, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη ευθύνη τους για την ανίχνευσή τους, υπάρχει σαφής ανάγκη να αναπτυχθούν διαδικασίες ή στρατηγικές ελέγχου ειδικά εστιασμένες στην ανίχνευση απάτης (Knapp and Knapp, 2001, Guan et al. , 2008).

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες σημειώθηκαν εξελίξεις σχετικά με την απάτη, τις οποίες ορισμένοι θεωρούν ότι σηματοδοτούν σημαντική επέκταση στις αρμοδιότητες ελέγχου. Η επιχειρηματική κοινότητα, ειδικά το λογιστικό επάγγελμα, ανησυχεί όλο και περισσότερο για την αύξηση της απάτης στη διαχείριση. Πρόσφατες εσωτερικές αναφορές δείχνουν ότι η απάτη των εργαζομένων είναι διαδεδομένη, μαστίζοντας τόσο μεγάλους όσο και μικρούς οργανισμούς. Σύμφωνα με την έκθεση του 1996 σχετικά με την απάτη και την κατάχρηση επάγγελμα, η απάτη και η κατάχρηση κοστίζουν τις αμερικανικές οργανώσεις πάνω από 3,9 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως (Hillison, 1999). Επιπλέον, η Ένωση Πιστοποιημένων Απάτων (ACFE) στην έρευνα τους για το 2008 εκτιμά ότι οι αμερικανικές εταιρείες χάνουν το 7% του ετήσιου εισοδήματός τους σε απάτη, με απώλειες περίπου 995 δισ. Δολ. (ACFE, 2008). Η ACFE εκτιμά επίσης ότι η τυπική εταιρεία χάνει 5% του ετήσιου εισοδήματός της στην απάτη, η οποία υπολογίζεται από την ACFE ότι αυτό το ποσοστό 5% θα μεταφραστεί σε περίπου 2,9 τρισεκατομμύρια δολάρια, όπως εφαρμόζεται στο εκτιμώμενο ακαθάριστο παγκόσμιο προϊόν του 2009 (Crawford and Weirich, 2011). Για παράδειγμα, σχεδόν καθημερινά μπορεί κανείς να διαβάσει σχετικά με οργανισμούς που έχουν εκμεταλλευτεί τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, προκαλώντας

ενοχλητικά, απάτη και απώλεια περιουσιακών στοιχείων (Alleyne, et al., 2010). Όχι μόνο αυξήθηκε η επίπτωση της απάτης, αλλά αυξήθηκαν επίσης τα ποσά απάτης σε δολάρια και ο αριθμός των θυματοποιημένων επιχειρήσεων (Humphrey, 1993, Hemraj, 2004). Εξαιτίας αυτής της κατάστασης, ορισμένα άτομα και ομάδες, μέτοχοι, επιτροπές εταιρικών ελεγκτών και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) αισθάνονται την πίεση της ευθύνης να ανιχνεύσουν μια ολοένα και πιο εξελιγμένη "βιομηχανία απάτης" (Guan et al. 2008). Παρόλο που οι ελεγκτές ήταν διατεθειμένοι να δεχτούν την αυξημένη ευθύνη για την αποκάλυψη απάτης, έπρεπε να αναπτυχθεί η βασική τους κατάρτιση για το έργο αυτό (Alleyne, 2010, ACFE, 2008).

Πολλές έρευνες στη δεκαετία του '80 χρησίμευαν για να υπογραμμίσουν τη σημασία και την έκταση των δόλιων δραστηριοτήτων στον εταιρικό τομέα (APC, 1988, Humphrey and Turley, 1993). Από την άποψη αυτή, ο ελεγκτής έχει καθήκον να αναζητήσει απάτη και αναμένεται να εντοπίσει την απάτη με την άσκηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και φροντίδας (Rittenberg and Schwieger, 2005). Ωστόσο, ο ρόλος του ελεγκτή να αποκαλύψει ουσιαστική απάτη είναι δεδομένος. Η ερμηνεία και η εκπλήρωση αυτού του ρόλου είναι λιγότερο προφανής και πιο περίπλοκη. Όπως ανέφερε ο Hemraj (2004), αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η απάτη συμβαίνει σπάνια ή ίσως επειδή η πλειονότητα των ανθρώπων είναι ειλικρινείς ή ότι οι υπάρχοντες εσωτερικοί λογιστικοί έλεγχοι είναι αποτελεσματικοί για την προώθηση ενός έντιμου κλίματος. Ως αποτέλεσμα, οι ελεγκτές μπορεί να μην γνωρίζουν πάντοτε τις δυνατότητες απάτης ή απλά δεν αναγνωρίζουν τα σήματα όταν υπάρχει απάτη. Προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα τον ρόλο του, ο ελεγκτής πρέπει να κατανοήσει τη φύση της απάτης και τις συνέπειές της στον προγραμματισμό και τη διενέργεια του ελέγχου (Guan, et al., 2008, Ernst and Young, 2002).

Σύμφωνα με τους Helsby και Kaizer (2003) και Venter (2007), σε μια έρευνα οικονομικού εγκλήματος που διεξήχθη στην Ευρώπη το 2001, στις περισσότερες περιπτώσεις οι απάτες σε επιχειρήσεις ανακαλύπτονται τυχαία. Αναφέρουν επίσης ότι, παρόλο που οι επιχειρήσεις φαίνεται να διαθέτουν συστήματα ελέγχου, σε πολλές περιπτώσεις, αυτά είναι αναποτελεσματικά, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι

η διοίκηση είτε αγνοεί τους ελέγχους είτε συγκρούεται με την καταστρατήγηση τους. Οι περισσότερες απάτες αφορούσαν έναν υπάλληλο ή διευθυντή της οργάνωσης των θυμάτων (Seetharaman, et al., 2004). Από την άποψη αυτή, οι ελεγκτές πρέπει πάντα να έχουν κατά νου ότι η απάτη διαπράττεται από την ανώτατη διοίκηση μπορεί να είναι πιο διαδεδομένη και πιο δύσκολο να εντοπιστεί, διότι ο εργαζόμενος ενδέχεται να είναι λιγότερο πιθανό να αντιταχθεί εάν αυτός / αυτή διατάσσεται να κάνει ψευδείς συμμετοχές και είναι λιγότερο πιθανό να αναφέρει τη γνώση του / της ότι το άλλο άτομο το κάνει. Επίσης, οι μέτοχοι, οι ελεγκτικές επιτροπές και η ανώτατη διοίκηση είναι πιο επιρρεπείς στο να ενημερώνονται για απάτη και είναι πιο πιθανό να παραβιάσουν τον ελεγκτή εάν δεν βρεθεί και δεν αναφερθεί (Rittenberg and Schwieger, 2005). Τα τελευταία είκοσι χρόνια, η αυξανόμενη ανησυχία για την απάτη οδηγεί σε ψευδή αντίληψη από τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων ότι ο ρόλος του ελεγκτή εκτείνεται στην ανίχνευση κάθε μορφής απάτης (Skousen et al., 2009). Το παρόν έγγραφο ασχολείται κυρίως με την απάτη, με βάση τις απόψεις του συντάκτη και το δείγμα προηγούμενων ερευνών ", τα οποία είναι δυνατό να ανιχνεύσουν οργανωτικά σκάνδαλα με την αντιμετώπιση της απάτης.

Ο τομέας της ανίχνευσης απάτης είναι ιδιαίτερα σημαντικός από την πλευρά του επενδυτή. Γενικά, όλοι οι επενδυτές θέλουν να προστατεύσουν τις επενδύσεις τους και θέλουν να διαβεβαιώσουν ότι τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας είναι σωστά δηλωμένα και προστατευμένα (Alleyne, 2005). Είναι επίσης σημαντικό οι ελεγκτές να είναι ακόμη πιο προσεκτικοί κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εξασφαλίζοντας ότι η δέουσα επιμέλεια και η μέριμνα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της ημερήσιας διάταξής τους, ώστε να εντοπίζεται και να εκτίθεται η απάτη. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό, εάν οι ελεγκτές πρέπει να προστατεύσουν και να διατηρήσουν την επαγγελματική τους φήμη και ακεραιότητα και να αποφύγουν το νομικό κόστος (Makkawi and Schick, 2003). Η απάτη μπορεί να συμβεί επειδή η ευθύνη για την πρόληψή της δεν είναι καθήκον που ανατίθεται κανονικά, επειδή η ανεντιμότητα γίνεται αποδεκτή ως αναπόφευκτη, οι γνωστές περιπτώσεις παραμένουν ατιμώρητες και η ασθένεια εξαπλώνεται. επειδή η ασφάλεια θεωρείται υπερβολικά δαπανηρή ή καλύπτεται από δεσμούς πίστης. Μπορεί επίσης

να επιμείνει όταν η πρόληψή του δεν ληφθεί σοβαρά υπόψη και όταν η ατιμωρησία γίνει αποδεκτή ως κάτι που δεν μπορεί να αποφευχθεί. Η απάτη υφίσταται όταν υφίστανται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: 1) υπεξαίρεση στοιχείων ενεργητικού, 2) υπερεκτίμηση περιουσιακών στοιχείων ή υποεκτίμηση της υποχρέωσης για ευνοϊκότερη οικονομική κατάσταση ή / και αποτέλεσμα εκμετάλλευσης, 3) κλοπή περιουσιακών στοιχείων μέσω συναλλαγών με υποκαταστήματα ή θυγατρικές της μητρικής εταιρείας και 4) έλλειψη γνωστοποίησης σημαντικών πληροφοριών (Elder, et al., 2010).

Επιπλέον, ο ρόλος του ελεγκτή δεν έχει καθοριστεί καλά από την αρχή. Κατά τον δέκατο ένατο αιώνα, οι ελεγκτές ισχυρίστηκαν ότι η απάτη εντοπίστηκε ως στόχος ελέγχου. Ο Porter (1997) δήλωσε ότι ήταν ευθύνη του ελεγκτή να αναφέρει στους μετόχους όλες τις ανέντιμες πράξεις που είχαν συμβεί και οι οποίες επηρέασαν την ορθότητα του περιεχομένου των οικονομικών καταστάσεων. Ωστόσο, ο μάνατζερ δικαστής υποστήριξε επίσης ότι ο ελεγκτής δεν θα μπορούσε να αναμένεται να αποκαλύψει όλες τις περιπτώσεις απάτης που διαπράχθηκαν στην εταιρεία, καθώς ο ελεγκτής δεν ήταν ασφαλιστής ή εγγυητής, αλλά αναμενόταν να διεξάγει τον έλεγχο με λογικές δεξιότητες και φροντίδα υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες (Carmichael, 2004). Όπως επισημαίνεται από τον Vanasco (1998) κατά τη δεκαετία του 1930, έγινε γενικά αποδεκτό ότι ο κύριος στόχος του ελέγχου ήταν η επαλήθευση των λογαριασμών. Το επάγγελμα πήρε τη θέση ότι η ανίχνευση απάτης ήταν ευθύνη της διοίκησης, αφού η διοίκηση είχε την ευθύνη να εφαρμόσει τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου για την πρόληψη της απάτης στις οργανώσεις τους. Αυτό οφείλεται στην αύξηση του μεγέθους και του όγκου των συναλλαγών των εταιρειών που κατέστησαν πρακτικά αδύνατο τον ελεγκτή να εξετάσει όλες τις συναλλαγές (Porter, 1997). Οι ελεγκτές χρησιμοποίησαν διαδικασίες δειγματοληψίας και δοκιμών, οι οποίες προσέφεραν μόνο εύλογη βεβαιότητα για το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον, οι ελεγκτές δεν μπόρεσαν να αποκαλύψουν απάτες που αφορούσαν μη καταγεγραμμένες συναλλαγές, κλοπές και άλλες παρατυπίες (Vanasco, 1998).

Η απάτη είναι ένα διαδεδομένο γεγονός της ζωής στον επιχειρηματικό κόσμο (Luowers, et al., 2011). Ο ορισμός της απάτης από έναν ελεγκτή μπορεί να είναι ο

ακόλουθος: Οι εσκεμμένες ενέργειες ενός προσώπου ή προσώπων για παραπλάνηση με σκοπό το οικονομικό όφελος (Elder, et al., 2010). Η απάτη είναι σκόπιμα βήματα από ένα ή περισσότερα άτομα για να παραπλανήσουν ή να παραπλανήσουν με στόχο την υπεξαίρεση περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, να νοθεύσουν τις προφανείς οικονομικές επιδόσεις ή τη δύναμη ενός οργανισμού ή να αποκτήσουν αθέμιτο όφελος (Hemraj, 2004). Όταν οι περιπτώσεις απάτης διαπράττονται λόγω παραβίασης των ρυθμίσεων ασφαλείας, οι οργανισμοί διστάζουν να παραδεχθούν τη διάπραξη απάτης. Οι ελεγκτές δεσμεύονται να διατηρούν την εμπιστευτικότητα ως προς τις υποθέσεις των πελατών τους (Humphrey and Turley, 1993).

2.10 Αντιμετώπιση Λογιστικής Απάτης

Σύμφωνα με την ένωση πιστοποιημένων ελεγκτών απάτης (ACFE) η απάτη είναι η “γνωστή ψευδή δήλωση της αλήθειας η η απόκρυψη ενός πραγματικού γεγονότος ώστε κάποιος να δράσει βλαπτικά”. Κατά την ACFE σε έκθεση της για το έτος 2018 οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 100 εργαζομένους χάνουν περίπου 200.000 δολάρια ανά έτος σε απάτες , αντιθέτως σε μεγαλύτερες εταιρίες χάνουν περίπου 104.000 δολάρια .

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους οι μικρές επιχειρήσεις δύσκολα αντιμετωπίζουν την λογιστική απάτη . Οι περισσότερες μικρές επιχειρήσεις λειτουργούν με βάση την εμπιστοσύνη , έτσι οι απατεώνες δουλεύουν ανενόχλητοι . επίσης οι υπάλληλοι και οι ιδιοκτήτες κινούνται στον ίδιο χώρο οι μεν πρέπει να κάνουν πολλά πράγματα ταυτόχρονα και οι ιδιοκτήτες πρέπει να επιβλέπουν τα πάντα . Στις μικρές επιχειρήσεις το καθεστώς εργασίας είναι λιγότερο τυπικό και οι εργαζόμενοι συνήθως δεν έχουν εκπαιδευτεί για την ανίχνευση απάτης .

Λόγω όλων αυτών των παραγόντων οι λογιστές πρέπει να ψάχνουν και να ενημερώνουν τους πελάτες τους για ότι τους κινεί υποψίες . Η κακή χρήση ενεργητικού και η απάτη των οικονομικών καταστάσεων είναι οι συνηθέστεροι τύποι απάτης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις . Ο μεγαλύτερος συντελεστής απάτης (89%) αφορά την κατάχρηση περιουσιακών στοιχείων . Η κατάχρηση ενεργητικού περιλαμβάνει κλοπή μετρητών εξοπλισμού ή κατάθεση εσφαλμένων εξόδων .

Η απάτη των οικονομικών καταστάσεων είναι σπάνια (10%) αλλά πολύ δαπανηρή οκταπλάσια από την κακή χρήση του ενεργητικού . Για να αντιμετωπιστεί η λογιστική απάτη πρέπει οι υπάλληλοι να εκπαιδευτούν στο να προσέχουν τα ύποπτα σημεία και να αναφέρουν τυχόν ύποπτες περιπτώσεις απάτης . Οι εργαζόμενοι αποθαρρύνονται ακόμη και από τα ελάχιστα περιστατικά απάτης όπως είναι ο “δανδισμός” εξοπλισμού με τους τακτικούς αλλά μη προγραμματισμένους ελέγχους . Σημαντικό λάθος είναι επίσης η ανάθεση σε έναν εργαζόμενο να χειρίζεται όλα τα οικονομικά καθήκοντα . Οι λειτουργίες λογιστικής και διαχείρισης μετρητών πρέπει να είναι ξεχωριστές ώστε να επιτρέπουν την αποτελεσματική παρακολούθηση . Αν μια επιχείρηση είναι πολύ μικρή μία από αυτές τις λειτουργίες καλό είναι να εκτελείτε από τον ιδιοκτήτη . Οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων πρέπει να ελέγχουν τακτικά τους τραπεζικούς λογαριασμούς τους . Οι πελάτες πρέπει να χρησιμοποιούν διαφανής διαδικασίες πληρωμής .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΑΤΗΣ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

3.1 Ελεγκτική Απάτης και εσωτερικός έλεγχος

Η απάτη μπορεί να οριστεί ως κάθε παράνομη πράξη που χαρακτηρίζεται από εξαπάτηση, απόκρυψη ή παραβίαση της εμπιστοσύνης. Αυτές οι πράξεις δεν εξαρτώνται από την απειλή βίας ή σωματικής βίας. Οι απάτες διαπράττονται από μέρη και οργανισμούς για να αποκτήσουν χρήματα, περιουσία ή υπηρεσίες. για την αποφυγή πληρωμής ή απώλειας υπηρεσιών · ή για την εξασφάλιση προσωπικού ή επιχειρηματικού πλεονεκτήματος. Η απάτη δεν είναι μοναδική για οποιονδήποτε τύπο οργανισμού. Εμφανίζεται σε δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπική, σε οργανισμούς που επιδιώκουν να συμβάλουν στην οικονομική και κοινωνική ευημερία, όπως κυβερνητικές υπηρεσίες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, εκπαίδευση, υγεία φροντίδα, κ.λπ.). Εν ολίγοις, η ευκαιρία για διάπραξη απάτης υπάρχει παντού. Ο τρόπος με τον οποίο οι οργανισμοί αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο απάτης μπορεί να επηρεαστεί από τη νομική δικαιοδοσία και από την εκτίμηση και την όρεξη του ίδιου του οργανισμού. Η απάτη μπορεί συχνά να οδηγήσει σε δικαστικές διαφορές, απόλυση και ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων. Είναι,

επομένως, σημαντικό να διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα από κατάλληλα προσόντα άτομα για να μειωθεί ο κίνδυνος παραβίασης αποδεικτικών στοιχείων, κατηγορώντας λανθασμένα ή υπονομεύοντας μελλοντικές νομικές ενέργειες.

Ο έλεγχος απάτης είναι μια λεπτομερής εξέταση των οικονομικών αρχείων μιας επιχείρησης, με σκοπό την εύρεση περιπτώσεων απάτης. Αυτή η διαδικασία είναι πιο λεπτομερής από έναν κανονικό έλεγχο, καθώς ορισμένοι τύποι απάτης συνεπάγονται τόσο μικρά χρηματικά ποσά και άλλα περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να πέσουν κάτω από το κατώτατο όριο ουσιαστικής σημασίας. Το καθήκον του ελεγκτή είναι να συγκεντρώσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με μια απάτη, η οποία μπορεί επίσης να έχει ως αποτέλεσμα να ενεργεί ως ειδικός μάρτυρας κατά τις μεταγενέστερες νομικές διαδικασίες.

Ο έλεγχος απάτης είναι στην πραγματικότητα μια συμβουλευτική υπηρεσία, και όχι ένας τύπος ελέγχου, δεδομένου ότι το αποτέλεσμα δεν συνεπάγεται γνωμοδότηση σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις του πελάτη.

Ο έλεγχος της απάτης περιλαμβάνει ένα υψηλότερο ποσοστό συνεντεύξεων από έναν κανονικό έλεγχο, καθώς οι ελεγκτές αναζητούν επίσης στοιχεία από υπαλλήλους που ενδέχεται να έχουν παρατηρήσει συμπεριφορά που είναι ενδεικτική της απάτης.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι ένα τμήμα ή μια οργάνωση ατόμων μέσα σε μια εταιρεία που είναι επιφορτισμένη με την παροχή αμερόληπτων, ανεξάρτητων αξιολογήσεων συστημάτων, επιχειρηματικών οργανισμών και διαδικασιών. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου είναι να παρέχει σε ανώτερους ηγέτες και διοικητικά όργανα ενός οργανισμού μια αντικειμενική πηγή πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους του οργανισμού, το περιβάλλον ελέγχου, την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα και τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς.

Καθώς ο εσωτερικός έλεγχος αναφέρεται σε ανώτερα στελέχη, είναι σκόπιμο οι δραστηριότητές του να κατευθύνονται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου. Τα μέλη του εσωτερικού

ελέγχου πρέπει να είναι ανεξάρτητα από την εσωτερική πολιτική και να είναι αμερόληπτα για να παρέχουν στην ηγεσία αντικειμενική πηγή πληροφοριών. Υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, ο Εσωτερικός Έλεγχος συνεργάζεται με τη διοίκηση για να ελέγχει συστηματικά τις δραστηριότητες ελέγχου σε κρίσιμα συστήματα και διαδικασίες.

Οι κριτικές που διενεργούνται από τον Εσωτερικό Έλεγχο συχνά ονομάζονται εσωτερικοί έλεγχοι. Ένας εσωτερικός έλεγχος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της απόδοσης ενός οργανισμού ή της εκτέλεσης μιας διαδικασίας βάσει ορισμένων προτύπων, πολιτικών, μετρήσεων ή κανονισμών. Αυτοί οι έλεγχοι μπορεί να περιλαμβάνουν την εξέταση των εσωτερικών ελέγχων μιας επιχείρησης γύρω από την εταιρική διακυβέρνηση, τη λογιστική, τις χρηματοοικονομικές αναφορές και τους γενικούς ελέγχους πληροφορικής. Οι εσωτερικοί έλεγχοι μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας / αποδοτικότητας κρίσιμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως η διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας. Τα άτομα που εργάζονται στον εσωτερικό έλεγχο καλούνται εσωτερικοί ελεγκτές. Οι εσωτερικοί ελεγκτές μπορούν να καλύπτουν όλους τους τομείς ενός οργανισμού ή να ειδικεύονται με βάση τις ικανότητές τους.

Ο στόχος των εσωτερικών ελέγχων είναι να εντοπίζονται αδυναμίες στις διαδικασίες του οργανισμού και στο εσωτερικό περιβάλλον ελέγχου, ώστε να μπορούν να διορθωθούν το συντομότερο δυνατό για να αποφευχθεί η βλάβη του οργανισμού ή των ενδιαφερομένων. Κατά συνέπεια, το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου για έναν οργανισμό πρέπει να βασίζεται σε βάση κινδύνου ή, με άλλα λόγια, να σχεδιάζεται για να εξετάζει τους τομείς που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο για την εταιρεία. Το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ένα στοιχείο των στρατηγικών αναγκών ενός οργανισμού.

Ενώ ένα σημαντικό μέρος του εσωτερικού ελέγχου καλύπτει εσωτερικούς ελέγχους επί των χρηματοοικονομικών αναφορών εντός του οργανισμού, καθώς αφορούν γενικά αποδεκτές λογιστικές διαδικασίες (GAAP) που επηρεάζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις. Πολλοί οργανισμοί αναγνωρίζουν επίσης την ανάγκη για άλλους τύπους αξιολογήσεων ή ελέγχων εκτός λογιστικής ή χρηματοοικονομικής. Ορισμένοι

από αυτούς τους βασικούς τομείς περιλαμβάνουν τη συμμόρφωση (δηλ. Ρυθμιστική), το περιβάλλον, την τεχνολογία πληροφοριών, τους ελέγχους λειτουργίας και επιδόσεων.

- Οι έλεγχοι συμμόρφωσης αξιολογούν τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς, πολιτικές και διαδικασίες. Ορισμένοι από αυτούς τους κανονισμούς ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική ευημερία της εταιρείας. Η μη συμμόρφωση με ορισμένους νόμους, όπως ο Νόμος περί Πρακτικών Διαφθοράς στο Εξωτερικό (FCPA) ή ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR), μπορεί να οδηγήσει σε πρόστιμα εκατομμυρίων δολαρίων ή να εμποδίσει μια εταιρεία να δραστηριοποιηθεί σε ορισμένες δικαιοδοσίες. Ακολουθεί ένας σύνδεσμος για έναν οδηγό για αρχάριους στο GDPR.
- Οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι αξιολογούν τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων μιας εταιρείας στο περιβάλλον. Μπορούν επίσης να αξιολογήσουν τη συμμόρφωση της εταιρείας με τους περιβαλλοντικούς νόμους και κανονισμούς.
- Οι έλεγχοι τεχνολογίας πληροφοριών μπορούν να αξιολογούν τα συστήματα πληροφοριών και την υποκείμενη υποδομή για να διασφαλίζουν την ακρίβεια της επεξεργασίας τους, την ασφάλεια και την εμπιστευτική πληροφορία των πελατών ή την πνευματική ιδιοκτησία. Περιλαμβάνουν συνήθως την αξιολόγηση των γενικών ελέγχων πληροφορικής που σχετίζονται με τη λογική πρόσβαση, διαχείριση αλλαγών, λειτουργίες συστήματος και δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και ανάκτηση.
- Οι επιχειρησιακοί έλεγχοι αξιολογούν τους μηχανισμούς ελέγχου του οργανισμού για τη συνολική αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία τους.
- Οι Έλεγχοι απόδοσης αξιολογούν κατά πόσον ο οργανισμός πληροί τις μετρήσεις που ορίζει η διοίκηση προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς και τους στόχους που καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο εσωτερικός έλεγχος βοηθά μια εταιρεία να διασφαλίσει ότι διαθέτει τους κατάλληλους ελέγχους, τη διακυβέρνηση και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων.

Από τη φύση της, είναι μια ανεξάρτητη δραστηριότητα από ένα άτομο ή ομάδα που μπορεί να παρουσιάσει αντικειμενικά ευρήματα και να προτείνει διορθωτικά μέτρα. Μια ισχυρή λειτουργία εσωτερικού ελέγχου μπορεί να εντοπίσει και να διορθώσει γρήγορα τις ελλείψεις και να περιορίσει το κόστος για την εταιρεία σας. Ενώ οι εξωτερικοί έλεγχοι επικεντρώνονται κυρίως στον χρηματοοικονομικό κίνδυνο, οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν ένα ευρύτερο φάσμα ευθυνών και διαφορετικές απαιτήσεις αναφοράς.

Αξιολόγηση εσωτερικών ελέγχων

Οι έλεγχοι είναι πολιτικές που εφαρμόζουν οι εταιρείες για τη διαχείριση του κινδύνου και αυξάνουν την πιθανότητα ότι όλοι εργάζονται προς τους ίδιους στόχους και στόχους. Οι εσωτερικοί ελεγκτές αξιολογούν τους ελέγχους σε τομείς όπως η λειτουργική αποτελεσματικότητα, η ασφάλεια δεδομένων και πληροφοριών και η οικονομική συμμόρφωση. Αυτοί οι έλεγχοι μπορούν να είναι προληπτικοί, δηλαδή σχεδιασμένοι να αποτρέπουν την εισαγωγή λαθών ή ντετέκτιβ, επιδιώκοντας να βρουν σφάλματα ή παρατυπίες μετά το γεγονός. Οι ελεγκτές ρίχνουν μια αντικειμενική ματιά στο πώς αυτοί οι έλεγχοι εξυπηρετούν τους οργανωτικούς στόχους.

Παρακολούθηση εταιρικής διακυβέρνησης

Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στην εταιρική διακυβέρνηση είναι να αξιολογήσει εάν οι διαδικασίες, τα σχέδια και τα πρότυπα της εταιρείας ταιριάζουν καλύτερα για την επίτευξη των στόχων της και την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων με νομικό και ηθικό τρόπο. Αναλαμβάνει γενικά έναν συμβουλευτικό ρόλο, ενημερώνοντας την ηγετική ομάδα των θεμάτων ελέγχου. Ιδιαίτερα σε εταιρείες ή βιομηχανίες που είχαν προβλήματα διακυβέρνησης στο παρελθόν, ένας εσωτερικός έλεγχος ενδέχεται να αναλάβει έναν πιο επίσημο ρόλο εποπτείας. Για παράδειγμα, εάν μια επιχείρηση έχει αντιμετωπίσει νομικό πρόβλημα για οικονομικές ανωμαλίες, αυτή η παραβίαση των εταιρικών δεοντολογικών προτύπων πιθανότατα θα απαιτούσε επίσημη απάντηση από τον εσωτερικό έλεγχο.

Διαχείριση κινδύνου

Μια επιχείρηση αντιμετωπίζει κινδύνους καθημερινά και οι εσωτερικοί ελεγκτές επικεντρώνονται σε ζητήματα που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την εταιρεία να επιτύχει τους στόχους της. Ο εσωτερικός έλεγχος εξετάζει την ανοχή μιας εταιρείας για τον κίνδυνο, τα σχέδιά της για τον εντοπισμό και τον μετριασμό του κινδύνου και την κατάλληλη επικοινωνία και παρακολούθηση του κινδύνου. Μια βασική λειτουργία είναι να προσφέρει τη διασφάλιση ότι οι κίνδυνοι έχουν καθοριστεί επαρκώς και έχουν αξιολογηθεί σωστά. Ένας εσωτερικός ελεγκτής μπορεί να καθορίσει, για παράδειγμα, ότι οι αναδυόμενοι κίνδυνοι δεν λαμβάνονται δεόντως υπόψη, όπως η πιθανή διαταραχή της επιρροής μιας νέας τεχνολογίας. Ο ελεγκτής θα ειδοποιήσει τον ιδιοκτήτη ή την ομάδα ηγεσίας για αυτήν την ανεπάρκεια.

Αναφορά και συμβουλευτική

Γενικά, ένας εσωτερικός έλεγχος αναφέρει ευρήματα στον προϊστάμενο οικονομικού ή στον επικεφαλής υπεύθυνο κινδύνου, εάν η εταιρεία σας διαθέτει ένα. Αυτές οι αναφορές ενδέχεται να κάνουν συστάσεις για τη διόρθωση προβλημάτων, αλλά η τελική ενέργεια εξαρτάται από τον ιδιοκτήτη ή τη διεύθυνση της επιχείρησης. Σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι να προσδιοριστούν τομείς ανησυχίας, να παρουσιαστούν στη διοίκηση με ισορροπημένο τρόπο και να δοθεί στην ιδιοκτησία των πληροφοριών που χρειάζεται για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με τον τρόπο διόρθωσης των ελλείψεων.

Ο εσωτερικός έλεγχος όχι μόνο είναι σημαντικός για τη διασφάλιση της ασφάλειας των πληροφοριών και της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς, αλλά είναι επίσης ένας πολύτιμος τρόπος για την αξιολόγηση της απόδοσης της εταιρείας και τη διαχείριση του κινδύνου. Είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για επιχειρήσεις όλων των τύπων. Ο εσωτερικός έλεγχος βοηθά έναν οργανισμό στον καθορισμό τομέων όπου θα μπορούσε να βελτιωθεί, παρέχοντας επίσης πληροφορίες που χρειάζεται για την επίτευξη των στόχων του.

Για διοικητικά συμβούλια και διευθυντικά στελέχη, ο έλεγχος είναι ένας πολύ καλός χρόνος για να προβληματιστούμε και να θέσουμε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Σημειώνουμε πρόοδο προς τους στόχους συμμόρφωσης;

- Διαχειρίζεται αποτελεσματικά τον κίνδυνο; Οι πολιτικές και οι διαδικασίες εφαρμόζονται σωστά;
- Θα μπορούσαν να βελτιωθούν;

Αυτά είναι μόνο μερικά από τα ερωτήματα που ένας εσωτερικός έλεγχος μπορεί να απαντήσει με επιτυχία.

Οι τακτικοί εσωτερικοί έλεγχοι διασφαλίζουν ότι η εταιρεία έχει την ικανότητα να επιβιώνει σε ένα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον και να συνεχίζει να ευημερεί. Οι ελεγκτές κάνουν:

- Παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων και των ελέγχων του οργανισμού
- Έλεγχος της συμμόρφωσης του οργανισμού με πολιτειακές και ομοσπονδιακές πολιτικές και νόμους
- Υποβολή διαβεβαιώσεων και συστάσεων προς τον οργανισμό ή τους ιδιοκτήτες της εταιρείας ή τα διοικητικά συμβούλια

Ουσιαστικά, συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας ενός οργανισμού ή εταιρείας και τις χρησιμοποιούν για να δείξουν πού λειτουργεί καλά και πού μπορεί να βελτιωθεί. Οι αντικειμενικοί έλεγχοι εξωτερικής ανάθεσης ή συν-πηγής, που πραγματοποιούνται από επαγγελματίες που δεν έχουν προσωπική σχέση με τον οργανισμό, είναι μια εξαιρετική επιχειρηματική επένδυση. Οι εσωτερικοί έλεγχοι που πραγματοποιούνται συχνά διασφαλίζουν ότι η εταιρεία συμμορφώνεται και ότι κάθε τμήμα λειτουργεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά, αποτελεσματικά και με ασφάλεια.

Όταν ένας εσωτερικός ελεγκτής μπαίνει σε μια εταιρεία ή έναν οργανισμό, αναλύει έγγραφα σχετικά με τους κινδύνους, τους στόχους και τις επιδόσεις της εταιρείας, καθώς και παρατηρεί πώς εφαρμόζονται συγκεκριμένες στρατηγικές. Οι ειδικοί συνιστούν να βασίζονται σε εξωτερικούς ελεγκτές, καθώς είναι σε θέση να βλέπουν τις λειτουργίες της εταιρείας αντικειμενικά και χωρίς την τυπική μεροληψία των πραγματικών υπαλλήλων. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ειδικευμένοι επαγγελματίες που ξέρουν τι να ψάξουν θα παρατηρήσουν, θα σημειώσουν, θα

αναθεωρήσουν έγγραφα και θα πάρουν συνέντευξη από τους υπαλλήλους. Οι ελεγκτές συχνά θα ελέγχουν τη γνώση των εργαζομένων σχετικά με τους στόχους της εταιρείας, τα πρότυπα ασφάλειας και τους κανόνες συμμόρφωσης.

Η εργασία τους μπορεί να διαρκέσει έως και μερικές εβδομάδες, ανάλογα με το εύρος του ελέγχου και το μέγεθος της εταιρείας ή του τμήματος που αξιολογείται. Πριν ολοκληρωθεί, ένας έλεγχος περιλαμβάνει μια διαβούλευση με τον διευθυντή ή το διοικητικό συμβούλιο που τους προσέλαβε για να συζητήσουν πώς μπορούν να εφαρμοστούν καλύτερα οι προτάσεις τους για βελτίωση.

Κατά τη δημιουργία ενός λογιστικού συστήματος, οι επιχειρήσεις και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί πρέπει να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Η διαδικασία εσωτερικού ελέγχου βοηθά να διασφαλιστεί ότι το σύστημα λειτουργεί καλά και ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι λειτουργούν όπως αναμενόταν. Η ύπαρξη μιας τόσο σημαντικής επιχειρηματικής λειτουργίας παρέχει εύλογη διασφάλιση μειώνοντας την πιθανότητα λαθών και προστατεύοντας τα περιουσιακά στοιχεία του οργανισμού. Λόγω της σημασίας του, οι εταιρείες καλούνται να λάβουν υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές και διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου.

Ευθύνες για τον εσωτερικό έλεγχο

Οι εταιρείες πρέπει σαφώς να καθιερώσουν ευθύνες σε δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου. Η ανάθεση συγκεκριμένων ευθυνών σε άτομα διασφαλίζει ότι καταλαβαίνουν ποιο είναι το ρόλο τους στη διατήρηση του εσωτερικού ελέγχου. Εάν μια ευθύνη εσωτερικού ελέγχου παραβλέπεται με συνέπεια, ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου θα καταστήσει σαφές ποιος δεν εκτελεί μια ανατεθείσα εργασία.

Διαδικασίες τήρησης αρχείων

Η μνήμη δεν είναι αλάθητο εργαλείο, ειδικά όταν ασχολείστε με μεγάλες ποσότητες πληροφοριών ή συναλλαγών. Η σωστή διαδικασία τήρησης αρχείων θα επιτρέψει

στις εταιρείες να έχουν ακριβές ιστορικό συναλλαγών. Τέτοια ιστορικά δεδομένα επιτρέπουν στην εταιρεία να την αναφέρει αργότερα, εάν ανακαλυφθεί κάποιο πρόβλημα ή εάν απαιτείται διευκρίνιση.

Ασφάλειες και ομόλογα

Δυστυχώς, ακόμη και το καλύτερο σύστημα εσωτερικού ελέγχου μπορεί να μην αποτρέψει την απώλεια ενός περιουσιακού στοιχείου. Με την ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων και τη δέσμευση υπαλλήλων, ένας οργανισμός μπορεί να είναι βέβαιος ότι θα αποζημιωθεί για την αξία ενός περιουσιακού στοιχείου εάν το περιουσιακό στοιχείο κλαπεί ή αλλιώς υπεξαιρεθεί.

Εγγραφή περιουσιακών στοιχείων και θεματοφύλακα

Σε ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου, τα άτομα που έχουν φυσική πρόσβαση σε μετρητά και άλλα περιουσιακά στοιχεία δεν είναι τα ίδια άτομα που τηρούν τα αρχεία που σχετίζονται με αυτό το περιουσιακό στοιχείο. Εάν, για παράδειγμα, το άτομο που είναι υπεύθυνο για τη φύλαξη των μικρογραφικών μετρητών ήταν το ίδιο άτομο που είχε το κλειδί για το μικρό κουτί μετρητών, θα ήταν εύκολο για αυτό το άτομο να βοηθηθεί στα μετρητά, ενώ πλαστογράφησε το μικρό ρεκόρ μετρητών. Το άτομο που τηρεί αρχεία στοιχείων δεν πρέπει να μπορεί να έχει φυσική πρόσβαση στα στοιχεία που παρακολουθεί.

Ευθύνη για σχετικές συναλλαγές

Μερικές φορές, πολλές εργασίες πρέπει να ολοκληρωθούν για να ολοκληρωθεί μία μόνο συναλλαγή. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι σημαντικό κάθε εργαζόμενος να εκτελεί τις ξεχωριστές εργασίες που συνθέτουν τη συναλλαγή. Αυτό διασφαλίζει ότι περισσότερα από ένα άτομα συμμετείχαν στην ολοκλήρωση της εργασίας, αυξάνοντας τις πιθανότητες να ανακαλυφθούν τυχόν λάθη ή δόλιες πράξεις.

Τεχνολογικοί εσωτερικοί έλεγχοι

Οι συναγερμοί διαρρήκτη, τα ηλεκτρονικά πληκτρολόγια και άλλα χαρακτηριστικά ασφαλείας που βασίζονται στην τεχνολογία μπορούν να βοηθήσουν τους οργανισμούς να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία. Η τεχνολογία μπορεί συχνά να πηγαίνει όπου οι άνθρωποι δεν μπορούν, και μπορεί να είναι στη δουλειά 24 ώρες την ημέρα χωρίς να απαιτούν επιπλέον αμοιβή ή διακοπές. Οι έξυπνες εταιρείες αυξάνουν τις δραστηριότητες και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου τους με την κατάλληλη και οικονομικά αποδοτική τεχνολογία.

Ανεξάρτητη επισκόπηση δραστηριοτήτων και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

Οι εταιρείες πρέπει να επανεξετάζουν τακτικά τα συστήματα και τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου τους. Αυτό πρέπει να γίνει από ένα άτομο που δεν εκτέλεσε καμία από τις εργασίες που ελέγχθηκαν. Ένας ανεξάρτητος αξιολογητής μπορεί να παρέχει συστάσεις εσωτερικού ελέγχου και να υποβάλει αντικειμενικά έκθεση σχετικά με το έργο που γίνεται σε όλη τη διαδικασία εσωτερικού ελέγχου, χωρίς λόγο να καλύψει λάθη ή να είναι υπερβολικά αισιόδοξος για τις διαδικασίες ελέγχου.

3.1 Ελεγκτική Απάτης και εξωτερικός έλεγχος

Ο Εξωτερικός Έλεγχος ορίζεται ως ο έλεγχος των οικονομικών αρχείων της εταιρείας στην οποία ανεξάρτητοι ελεγκτές εκτελούν το καθήκον να εξετάζουν προσεκτικά την εγκυρότητα των οικονομικών αρχείων της εταιρείας για να διαπιστώσουν εάν υπάρχει ανακρίβεια στα αρχεία λόγω απάτης, σφάλματος ή υπεξαίρεση και στη συνέχεια αναφορά του ίδιου στους ενδιαφερόμενους της εταιρείας.

Ο στόχος του εξωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της πληρότητας και της ακρίβειας των λογιστικών αρχείων του πελάτη, για να διασφαλιστεί ότι τα αρχεία των πελατών καταρτίζονται σύμφωνα με το λογιστικό πλαίσιο που ισχύει για αυτούς και για να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις του ο πελάτης παρουσιάζει τα αληθινά και δίκαια αποτελέσματα και την οικονομική κατάσταση.

Η κύρια ευθύνη είναι να επαληθεύσουμε το γενικό καθολικό της εταιρείας και να κάνουμε όλες τις άλλες απαραίτητες έρευνες από τη διεύθυνση της εταιρείας. Αυτό βοηθά στον προσδιορισμό της πραγματικής εικόνας της κατάστασης της εταιρείας στην αγορά και της χρηματοοικονομικής κατάστασης που παρέχει περαιτέρω τη βάση για τις διαχειριστικές αποφάσεις.

Εξέταση της εγκυρότητας των οικονομικών αρχείων της εταιρείας για να διαπιστωθεί αν υπάρχει ανακρίβεια στο αρχείο της εταιρείας λόγω απάτης, λάθους ή υπεξαίρεσης. Έτσι, αυξάνει την αυθεντικότητα και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων ως των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας.

Εάν υπάρχουν σφάλματα στη λογιστική διαδικασία της εταιρείας από ό, τι μπορεί να απαγορεύσει ο ιδιοκτήτης της εταιρείας λαμβάνει τις αποφάσεις που είναι καλύτερες για την εταιρεία. Ένας έλεγχος βοηθά στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος σε μεγάλο βαθμό, καθώς οι διαδικασίες του ελέγχου έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να βοηθούν στην ανίχνευση των σφαλμάτων στο σύστημα και της άλλης δόλιας δραστηριότητας. Οι έλεγχοι διασφαλίζουν επίσης την καταγραφή των λογιστικών συναλλαγών σύμφωνα με τη γενικά αποδεκτή λογιστική αρχή. Αυτό βοηθά τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης να καλυφθεί όταν ακολουθεί τους διαφορετικούς κανόνες και κανονισμούς που πρέπει να ακολουθήσει η καταχωρισμένη οντότητα.

Ο κύριος σκοπός για τον οποίο διενεργείται ο εξωτερικός έλεγχος περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της πληρότητας και της ακρίβειας των λογιστικών αρχείων του πελάτη, για να διασφαλιστεί ότι τα αρχεία των πελατών καταρτίζονται σύμφωνα με το λογιστικό πλαίσιο που ισχύει για αυτούς και για να διασφαλιστεί ότι Οι

οικονομικές καταστάσεις του πελάτη παρουσιάζουν τα αληθινά και δίκαια αποτελέσματα και την οικονομική κατάσταση. Ένας νόμιμος ελεγκτής μπορεί να ζητήσει οικονομικά βιβλία, αρχεία ή πληροφορίες της εταιρείας σε σχέση με αυτά για τα οποία δεν μπορεί να απορριφθεί από τη διοίκηση.

Μετά τη διενέργεια του ελέγχου και τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, ο εξωτερικός ελεγκτής υποτίθεται ότι πρέπει να υποβάλει γραπτώς την έκθεση ελέγχου του, η οποία θα βασίζεται στα διάφορα αποδεικτικά στοιχεία και πληροφορίες που συγκεντρώνονται σχετικά με την πραγματική και δίκαιη εικόνα των οικονομικών καταστάσεων που του παρέχονται στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Συνήθως, ο εξωτερικός έλεγχος προορίζεται για την πιστοποίηση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας. ορισμένοι επενδυτές και οι δανειστές απαιτούν αυτήν την πιστοποίηση για την ανάλυσή τους. Επίσης, όλες οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις ή οι εταιρείες που πωλούν τις μετοχές τους στο κοινό υποχρεούνται επίσης να ελέγχουν τις οικονομικές τους καταστάσεις και να λαμβάνουν αυτήν την πιστοποίηση.

Από τα παραπάνω, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο εξωτερικός έλεγχος είναι ένας από τους κύριους τύπους ελέγχου κατά τους οποίους οι ελεγκτές εργάζονται για τα λογιστικά βιβλία, τα αρχεία αγορών, τα αποθέματα και άλλες οικονομικές εκθέσεις προκειμένου να ελέγξουν ότι η εταιρεία λειτουργεί με τον σωστό τρόπο. Κάνουν ελεγκτικό σχεδιασμό και λειτουργούν βάσει αυτού. Καθορίζουν επίσης εάν η εταιρεία ακολουθεί το GAAP ή όχι. Πραγματοποιούν το τεστ και στη συνέχεια υποβάλλουν τη λεπτομερή έκθεση στα ενδιαφερόμενα άτομα. Διεξήχθη με σκοπό τη συλλογή διαφορετικών πληροφοριών, έτσι ώστε ο ελεγκτής να μπορεί να δώσει τη γνώμη του σχετικά με την αληθινή και δίκαιη άποψη της οικονομικής θέσης της εταιρείας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Ο εξωτερικός έλεγχος αυξάνει την αυθεντικότητα και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων καθώς οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας επαληθεύονται από ανεξάρτητο εξωτερικό μέρος.

Το τρέχον επιχειρηματικό τοπίο υπάρχει μέσα σε ένα σκληρότερο ρυθμιστικό κλίμα το οποίο, από την ίδρυση του GDPR της ΕΕ, αύξησε περαιτέρω το κατώφλι για τις εταιρείες να υποστούν οικονομικές απώλειες. Ως αποτέλεσμα, πολλοί οργανισμοί είναι πιθανό να λειτουργούν υπό ζημιά έναντι του κέρδους που φαντάζονται. Αυτό είναι όπου η σημασία του εξωτερικού ελέγχου αποδεικνύει την αξία του σε έναν οργανισμό.

Ένας εξωτερικός έλεγχος παρέχει μια αμεροληψία που δεν μπορεί να κάνει η ομάδα εσωτερικού ελέγχου. Ενώ οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν μπορούν παρά να επενδύσουν προσωπικά στο αποτέλεσμα των ευρημάτων τους, δεν υπάρχουν ανησυχίες για τις επιπτώσεις για τον εξωτερικό ελεγκτή εάν ο οργανισμός είναι δυσαρεστημένος με την έκθεσή του. Αυτή η απουσία προκατάληψης είναι εξαιρετικά σημαντική για την ενίσχυση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας και της γενικής οικονομικής υγείας.

Οι βασικοί επιχειρηματικοί φορείς, καθώς και οι σχετικές επιτροπές εσόδων και επανεξέτασης μπορούν να είναι σίγουροι για μια διεξοδική διερεύνηση των οικονομικών και των λογιστικών διαδικασιών ενός οργανισμού, με έναν εξωτερικό ελεγκτή. Αυτή η αξιοπιστία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις μικρές και τις νεοσύστατες εταιρείες, καθώς και για εταιρείες που ενδέχεται να έχουν υποστεί παραβίαση δεδομένων και, ως εκ τούτου, εργάζονται για να επιδιορθώσουν τη φήμη τους και να αποκαταστήσουν την πίστη στους πελάτες, τους μετόχους και το κοινό.

Υπό το φως της αυξανόμενης ρύθμισης, η πρόσληψη εξωτερικού ελεγκτή χρησιμεύει για την ενίσχυση της εταιρικής πρακτικής εντός της αρμοδιότητας της κυβερνητικής συμμόρφωσης. Είναι καθήκον ενός εξωτερικού ελεγκτή να εντοπίζει τομείς μη συμμόρφωσης, καθώς και τυχόν ζητήματα με απάτη ή κατάχρηση εντός του οργανισμού. Ένας εξωτερικός ελεγκτής είναι πιθανό να σκάψει βαθύτερα για να ανακαλύψει αυτές τις ευπάθειες, επειδή απομακρύνονται από την επιχείρηση και μπορεί να ρίξει μια νέα και αντικειμενική ματιά σε αυτήν.

Εκτός από τον εντοπισμό τομέων όπου ενδέχεται να λείπουν οι προσπάθειες συμμόρφωσης, ο ρόλος του εξωτερικού ελέγχου θα τονίσει επίσης άλλους τομείς προς βελτίωση. Είναι καθήκον του εξωτερικού ελεγκτή να εντοπίζει τυχόν φατρίες της επιχείρησης όπου οι διαδικασίες θα μπορούσαν να ενισχυθούν προκειμένου να μειωθούν τα απόβλητα και η αναποτελεσματικότητα. Θα κάνουν συστάσεις σε βασικούς υπευθύνους λήψης αποφάσεων εντός του οργανισμού για την ενίσχυση των εσωτερικών ελέγχων ή ίσως να εφαρμόσουν αυτοματοποίηση προκειμένου να βελτιώσουν τις επιχειρηματικές και λογιστικές πρακτικές.

Η δουλειά του εξωτερικού ελέγχου μπορεί επίσης να περιλαμβάνει εκπαίδευση για την ομάδα εσωτερικού ελέγχου μιας εταιρείας. Η σύγκριση των τρόπων ανάλυσης μεταξύ του εσωτερικού και του εξωτερικού ελεγκτή μπορεί να βελτιώσει την απόδοση του πρώτου και να ενισχύσει τελικά τις δυνατότητες ελέγχου του οργανισμού.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρέχουν σημαντικές και πολύτιμες πληροφορίες για τις πληροφορίες που υπάρχουν σε έναν οργανισμό. Τα ευρήματά τους και οι διαδικασίες ελέγχου δίνουν στις επιχειρήσεις την εμπιστοσύνη και τη διαβεβαίωση ότι οι πληροφορίες τους και ο τρόπος με τον οποίο ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα είναι κατάλληλα καλές..

Ενώ οι ετήσιοι δημοσιονομικοί έλεγχοι είναι ο πιο συνηθισμένος έλεγχος καταπολέμησης της απάτης που έχει τεθεί σε εφαρμογή, ενώ σχεδόν το 82% των οργανώσεων που συμμετέχουν στη μελέτη επιλέγουν τέτοιους ελέγχους, η μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων απάτης δεν είναι - αν και μπορεί να - ανακαλυφθεί από αυτούς τους εξωτερικούς ελεγκτές. Αυτό είναι ενδεικτικό της παρερμηνείας ενός οργανισμού ως προς τη φύση ενός οικονομικού ελέγχου, με την υπερβολική εμπιστοσύνη στις απαιτούμενες διαδικασίες για τον εντοπισμό των δυνατοτήτων διαπίστωσης απάτης και την ανίχνευση.

Η ευθύνη του εξωτερικού δημοσιονομικού ελεγκτή είναι να εκφράζει γνώμη για τις οικονομικές καταστάσεις και να διασφαλίζει ότι τα έγγραφα δεν περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες. Αυτοί οι ελεγκτές δεν εκφράζουν γνώμη σχετικά με την

αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελέγχων του οργανισμού. Αντιθέτως, θεωρούν ότι αυτοί οι έλεγχοι σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων και εκτελούν διαδικασίες που αποσκοπούν στον εντοπισμό των κινδύνων απάτης που έχουν προκύψει στον προγραμματισμό του ελέγχου.

Οι εξωτερικοί οικονομικοί ελεγκτές εκτελούν το έργο τους σε δειγματοληπτική βάση και δεν ελέγχουν κάθε συναλλαγή, οπότε δεν αναμένεται να προλάβουν κάθε απάτη ή λάθη. Αντ' αυτού, η διοίκηση της κυβέρνησής σας θα πρέπει να σχεδιάζει, να εφαρμόζει και να διατηρεί εσωτερικούς ελέγχους για τον περιορισμό των μη εξουσιοδοτημένων συναλλαγών στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι σημερινοί εγκληματολογικοί λογιστές συμμετέχουν σε μια ευρεία ποικιλία περιπτώσεων, από το πιο οικογενειακό δίκαιο και τα εμπορικά θέματα μέχρι μια σειρά ποινικών ερευνών, οι οποίες περιλαμβάνουν εγκλήματα κακομεταχείρισης όπως η απάτη σε επιχειρήσεις και ασφαλιστικές εταιρείες μέσω οργανωμένου εγκλήματος, δολοφονίας και ακόμη και τρομοκρατίας όπου οι εγκληματολογικοί λογιστές χρησιμοποιούνται για να ανιχνεύσουν το ίχνος χρήματος και να αποκαλύψουν μόνο ποιος χρηματοδοτεί τις τρομοκρατικές ομάδες.

Ο κύριος ρόλος των εγκληματολογικών λογιστών είναι να βοηθήσουν τα δικαστήρια, τους δικηγόρους και τους πελάτες να κατανοήσουν τα περίπλοκα οικονομικά και λογιστικά ζητήματα και να παρουσιάσουν αυτές τις πληροφορίες κατά τρόπο που όλοι οι χρήστες μπορούν να καταλάβουν. Μια σημαντική προσθήκη είναι ότι οι γνώμες ή τα αποτελέσματα υποστηρίζονται από αποδεικτικά στοιχεία που θα παραμείνουν στο στάδιο της διασταυρούμενης εξέτασης ή εξέτασης. Οι εγκληματολογικοί λογιστές βοηθούν σε διάφορα επίπεδα στο πλαίσιο της διαδικασίας επίλυσης διαφορών, μεταξύ των οποίων:

- Βοηθώντας στην αρχική ανακάλυψη - βοηθώντας τους δικηγόρους να ζητούν τις σωστές πληροφορίες την πρώτη φορά που θα τους παρέχουν το μεγαλύτερο επίπεδο πληροφόρησης. Ως σημειωματάριο, ζητήστε πρώτα πληροφορίες ανώτατου επιπέδου και, στη συνέχεια, επεξεργαστείτε το

πηγαίο υλικό. Το επίπεδο των διαθέσιμων πληροφοριών εξαρτάται από την πολυπλοκότητα της επιχείρησης και τη φύση της απαίτησης.

- Εφαρμογή εμπορικών γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης. Οι οικονομικές καταστάσεις και οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος αναφέρουν μια ιστορία μιας επιχείρησης. Οι ιατροδικαστές μπορούν να μεταφράσουν αυτήν την ιστορία και να την εφαρμόσουν στις άλλες πληροφορίες της επιχείρησης. Όταν οι ιστορίες δεν ταιριάζουν, η εύρεση των στοιχείων και των ενδείξεων που θα υποστηρίξουν ή θα απορρίψουν την αξίωση για αποζημίωση είναι ένας από τους σημαντικούς ρόλους των εγκληματολογικών λογιστών.
- Παροχή αποδεικτικών στοιχείων από εμπειρογνώμονες τόσο γραπτά όσο και προφορικά - Οι εγκληματολογικοί λογιστές είναι σε θέση να παρέχουν γραπτές αποδείξεις εμπειρογνώμωνων και, όπου είναι απαραίτητο, να υποστηρίζουν αυτές τις γνώμες και τους υπολογισμούς σε διασταυρούμενη εξέταση. Η εκτεταμένη εμπειρία σε διασταυρούμενες έρευνες είναι ζωτικής σημασίας, καθώς οι στρατηγικές που χρησιμοποιούνται από τους συμβούλους ποικίλλουν σημαντικά από περίπτωση σε περίπτωση.
- Ανεξαρτησία: Οι κανόνες εμπειρογνωμοσύνης σημαίνουν ότι ένας εμπειρογνώμονας πρέπει να δώσει μια αντικειμενική, αμερόληπτη γνώμη. Αυτό παρέχει ισχυρότερο επιχείρημα για αποδοχή από το Δικαστήριο. Όταν οι εκθέσεις συνήθως εκπονούνται από εσωτερικούς «εμπειρογνώμονες» για λογαριασμό οποιουδήποτε από τα δύο μέρη, συχνά υπάρχουν ερωτήματα σχετικά με την ανεξαρτησία αυτών των «εμπειρογνώμωνων», δεδομένου ότι είναι κατά κανόνα μακροπρόθεσμοι υπάλληλοι του συγκεκριμένου φορέα.

Στο παρελθόν, οι εταιρείες συχνά βασίζονταν σε λογιστές από τα ελεγκτικά τους γραφεία για να συμβάλλουν στη συμφιλίωση των λογαριασμών, στην προετοιμασία των διορθωτικών εγγραφών και στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα, στις μικρές επιχειρήσεις, συχνά δεν υπήρχε το επίπεδο λογιστικής πολυπλοκότητας που απαιτείται για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων. Η εμπιστοσύνη στο ελεγκτικό γραφείο είχε συχνά νόημα από την άποψη της αποτελεσματικότητας και του περιορισμού του κόστους. Ωστόσο, κατά την τελευταία δεκαετία, επικεντρώθηκε περισσότερο στην ανεξαρτησία των ελεγκτών

στις νέες απαιτήσεις του Ινστιτούτου CPA και σε μια σειρά συναφών κανονιστικών κατευθύνσεων που εκδόθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Γενικό Λογιστήριο και το Υπουργείο Εργασίας.

Τα πρότυπα περιορίζουν κατά κανόνα τις μη υγιείς υπηρεσίες - όπως οι υπηρεσίες φορολογίας ή συμβουλευτικών υπηρεσιών - που μπορούν να επιτελούν οι ελεγκτές και τις συνθήκες υπό τις οποίες επιτρέπονται οι υπηρεσίες αυτές. Οι αυξημένοι κανονισμοί χρησιμεύουν για την λασπώδη συνάφεια που είναι ήδη συχνά παρεξηγημένη.

Ο εξωτερικός ανεξάρτητος ελεγκτής ασχολείται με τη γνωμοδότηση σχετικά με το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης παρουσιάζονται δίκαια, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με το πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Ο έλεγχος παρέχει στους χρήστες, όπως οι δανειστές και οι επενδυτές, αυξημένο βαθμό εμπιστοσύνης στις οικονομικές καταστάσεις. Ένας έλεγχος που διεξάγεται σύμφωνα με το GAAS και σχετικές δεοντολογικές απαιτήσεις επιτρέπει στον ελεγκτή να διαμορφώσει τη γνώμη αυτή. Για να σχηματίσει τη γνώμη, ο ελεγκτής συγκεντρώνει τα κατάλληλα και επαρκή αποδεικτικά στοιχεία και παρατηρεί, ελέγχει, συγκρίνει και επιβεβαιώνει μέχρι να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα. Ο ελεγκτής στη συνέχεια διατυπώνει γνώμη για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια, είτε οφείλονται σε απάτη είτε σε λάθος.

Ορισμένες από τις σημαντικότερες διαδικασίες ελέγχου περιλαμβάνουν:

- Συνεργασία με την διοίκηση και άλλους ώστε να κατανοήσουν τον ίδιο τον οργανισμό, τις λειτουργίες του, τη χρηματοοικονομική αναφορά και τη γνωστή απάτη ή λάθος
- Αξιολόγηση και κατανόηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου
- Εκτέλεση αναλυτικών διαδικασιών σχετικά με αναμενόμενες ή μη αναμενόμενες διακυμάνσεις των υπολοίπων λογαριασμών ή των κατηγοριών συναλλαγών

- Δοκιμαστική τεκμηρίωση που υποστηρίζει τα υπόλοιπα λογαριασμών ή τις κατηγορίες συναλλαγών
- Παρατήρηση του αριθμού φυσικών απογραφών
- Επιβεβαίωση εισπρακτέων λογαριασμών και άλλων λογαριασμών με τρίτους

Κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο ελεγκτής μπορεί επίσης να προσφέρει αντικειμενικές συμβουλές για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των εσωτερικών ελέγχων για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Τα χειρότερα λογιστικά σκάνδαλα στην ιστορία είδαν το φως τα τελευταία χρόνια. Ως αποτέλεσμα αυτών των οικονομικών καταστροφών ήταν να χαθούν πολλά χρήματα και να καταστραφούν επιχειρήσεις και οι ζωές των ανθρώπων. Η απληστία μερικών ανθρώπων είχε ως αποτέλεσμα λογιστικά σκάνδαλα με καταστροφικές συνέπειες.

4.1 Σκάνδαλο Freddie Mac

Η ομοσπονδιακή εταιρεία στεγαστικών δανείων, επίσης γνωστή ως Freddie Mac είναι μια εταιρεία που εδρεύει στη Βιρτζίνια και είναι μια εταιρεία που χρηματοδοτείται από τη δημόσια κυβέρνηση. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1970 για να ενισχύσει τη δευτερογενή αγορά στεγαστικών δανείων στις Η.Π.Α. Η εταιρεία ιδρύθηκε με στόχο την αύξηση της ιδιοκτησίας κατοικίας και της προσιτής ενοικίασης κατοικιών. Το διοικητικό συμβούλιο που ιδρύθηκε μέσω του χάρτη της εταιρείας αποτελείται από 18 διευθυντές, εκ των οποίων δεκατρείς εκλέχθηκαν από τους μετόχους, ενώ οι υπόλοιποι εκλέχθηκαν από τον Πρόεδρο της χώρας. Αυτές οι πρωτοβουλίες της κυβέρνησης οδήγησαν σε αυξημένη ιδιοκτησία στη χώρα, αλλά

είχε επίσης επιπτώσεις που επισκίαζαν τα οφέλη μιας τέτοιας ρύθμισης. Η εταιρεία έγινε ένας από τους μεγαλύτερους εκδότες κινητών αξιών στον κόσμο.

Το σκάνδαλο που συνέβη σε αυτήν την εταιρεία λέγεται ότι είναι διαφορετικό από άλλα εταιρικά σκάνδαλα και απάτες όπως η Enron και η WorldCom, όπως στην παρούσα υπόθεση, τα ανώτατα στελέχη της εταιρείας δεν διέπραξαν απάτη ή συμμετείχαν σε δόλιες δραστηριότητες. Παρά ταύτα, η εταιρεία παραβίασε τους νόμους και παραβίασε την επιχειρηματική ηθική που πρέπει να τηρείται σε κάθε περίπτωση. Η εταιρεία απέτυχε επίσης να εκπληρώσει τον δημόσιο στόχο της, δηλαδή να προσφέρει τις δυνατότητες ιδιοκτησίας σπιτιών και ενοικιαζόμενων σπιτιών σε ανθρώπους, σε προσιτές και χαμηλότερες τιμές. Η εταιρεία στάθηκε ως ένα από τα τέσσερα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ως εκ τούτου αναμενόταν ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας θα οδηγούσε σε συστημικά προβλήματα για τη χώρα. Το λογιστικό σύστημα της εταιρείας θεωρήθηκε επίσης ως ελάττωμα και θεωρήθηκε πολύ περίπλοκο να κατανοηθεί. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι ότι τα λογιστικά παραπτώματα της εταιρείας ήρθαν στο φως λίγες μέρες μετά την παραχώρηση της αμιγώς από την ομοσπονδιακή ρυθμιστική αρχή που ήταν υπεύθυνη για τις οικονομικές της προοπτικές.

Η εταιρεία έχει το καθεστώς της κρατικής χορηγίας επιχείρησης (εφεξής «κατάσταση GSE») που της επέτρεψε να υπόκειται σε πολλές εξαιρέσεις και οφέλη, όπως η εταιρεία δεν χρειάστηκε να πληρώσει τοπικούς και κρατικούς φόρους. Έχει επίσης ξεχωριστή σχέση και οντότητα με αυτήν της κυβέρνησης. Οι εταιρείες υπό αυτήν την κατάσταση δεν υπόκεινται επίσης σε τυπικές γνωστοποιήσεις που γενικά είναι άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η εταιρεία είναι η μεγαλύτερη χώρα ενυπόθηκων δανείων στη χώρα και αγοράζει υποθήκη από τις εμπορικές τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τη μετατρέπει σε τίτλους που αγοράζονται περαιτέρω από επενδυτές. Τέτοιες εταιρείες αποκομίζουν κέρδη μέσω της διαφοράς που επιτυγχάνεται μεταξύ των ενυπόθηκων συμμετοχών και του κόστους του χρέους της. Λειτουργούν ως δευτερεύουσα αγορά μεταξύ των δανειστών και των επενδυτών.

Το σκάνδαλο ήρθε στο φως μετά το σκάνδαλο Enron που είχε ως αποτέλεσμα την εκδίωξη του Arthur Anderson. Στη συνέχεια, οι ελεγκτές ανακάλυψαν ότι οι λογαριασμοί της εταιρείας έχουν επίσης υποστεί χειραγώγηση και ως εκ τούτου όλο το ζήτημα ήρθε στο φως. Η εταιρεία σκόπευε να εργαστεί για τα οφέλη του κοινού και να τους καταστήσει εγκαταστάσεις στέγασης και ενοικίασης, αλλά εξετάζοντας τις πράξεις και τις λειτουργίες της εταιρείας την εικόνα απεικονίζεται είναι πολύ διαφορετική από τους στόχους και την ατζέντα της που ενσωματώθηκε στην πρώτη θέση. Μια έκθεση της Federal Reserve Bank τον Δεκέμβριο του 2003 αναφέρει ότι η εταιρεία ωφελείται πολύ περισσότερο από τους ιδιοκτήτες σπιτιού ή τους αγοραστές σπιτιού. Οι ομοσπονδιακές επιδοτήσεις του Freddie εκτιμήθηκαν σε 10 δισεκατομμύρια δολάρια. Αυτές οι θυγατρικές βοηθούν την εταιρεία να βοηθήσει τους μετόχους της οικονομικά αντί να προσδίδει οφέλη στους αγοραστές σπιτιού καθώς αυξάνει και τα κέρδη της εταιρείας. Ωστόσο, οι μισθοί των ανώτερων στελεχών της εταιρείας εξαρτώνταν από τις εταιρικές τους επιδόσεις, αλλά συνήθως πληρώνονταν καλά και περαιτέρω η έκθεση επισήμανε ότι η εταιρεία είχε πολύπλοκες λογιστικές μεθόδους που είναι δύσκολο να κατανοηθούν.

Η εταιρεία είχε κυρίως δύο λειτουργίες, δηλαδή την αποστολή στέγασης και τη συνολική βιωσιμότητά της. Η αποστολή στέγασης παραβλέπεται από το Υπουργείο Στέγασης Γης και Ανάπτυξης των ΗΠΑ (εφεξής «HUD»), το οποίο είναι υπεύθυνο για τη διατήρηση προσιτών τιμών των εγκαταστάσεων στέγασης. Περαιτέρω, η άλλη λειτουργία παραβλέπεται από το Γραφείο Ομοσπονδιακής Επιτήρησης Στεγαστικών Επιχειρήσεων (εφεξής «OFHEO»), το οποίο είναι δευτερεύον μέρος του HUD, αλλά γενικά λειτουργεί ανεξάρτητα. Η στέγαση στέγασης υπαγορεύει ότι η εταιρεία θα παρέχει 50 τοις εκατό των δανείων για προσιτή στέγαση, το 30 τοις εκατό των δανείων για ανεπιθύμητες αγροτικές και αστικές περιοχές και το υπόλοιπο 20 τοις εκατό θα διατεθεί για οικογένειες χαμηλού εισοδήματος. Αλλά η εταιρεία δεν συμμορφώθηκε με αυτό και για πολλά χρόνια ασχολήθηκε με την παροχή δανείων στη μεσαία τάξη που ήταν πιο κερδοφόρα για την εταιρεία και αγνόησε την αποστολή της παροχής προσιτής στέγασης στους ανθρώπους. Μετά από τέτοιες πράξεις και εργασιακή νοοτροπία, το OFHEO εξέδωσε μια έκθεση που αποκάλυψε την ακατάλληλη διαχείριση των εσόδων της εταιρείας και την ακατάλληλη

συμπεριφορά στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Το πρακτορείο με πρόθεση να επιτύχει τους στόχους της παροχής προσιτής στέγασης έχει τερματίσει τις υπηρεσίες του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας και άλλων κορυφαίων στελεχών. Επιπλέον, επέβαλε ποινή αστικού χρήματος στον Αντιπρόεδρο και σε άλλα ανώτατα στελέχη της εταιρείας.

Η εταιρεία το 2003 αποκάλυψε το γεγονός ότι τα τελευταία 2-3 χρόνια, δηλαδή από το 2000 έως το 2002 η εταιρεία υπερέβη το κέρδος της κατά 5 δισεκατομμύρια δολάρια και παραδέχτηκαν ότι αυτό έγινε για να ανταποκριθεί στις προσδοκίες της Wall Street. Ο κύριος λόγος πίσω από το λογιστικό σκάνδαλο πιστεύεται ότι ήταν η έλλειψη λογιστικής εμπειρογνωμοσύνης και εσωτερικού ελέγχου και η ομαλή λειτουργία της διαχείρισης. Μεταξύ του 2000 και του 2003 η εταιρεία αντιμετώπισε ένα μεγάλο πρόβλημα καθώς τα επιτόκια μειώθηκαν από περίπου 8% σε 5,2 τοις εκατό. Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων της εταιρείας και τα συμβόλαια παραγώγων που έθεσε η εταιρεία με σκοπό την αντιστάθμιση του κινδύνου μείωσης των επιτοκίων, πήγαν υψηλά. Σύμφωνα με τις Γενικές Αποδεκτές Λογιστικές Αρχές (εφεξής «GAAP»), τα κέρδη από τις αξίες περιουσιακών στοιχείων θα αντιμετωπίζονται ως τρέχον εισόδημα που η εταιρεία απέτυχε να πραγματοποιήσει και τα οποία οδήγησαν περαιτέρω στην ισοπέδωση των αποτελεσμάτων της μείωσης των επιτοκίων. Επιπλέον, αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο ομολόγων, η εταιρεία το ανέφερε στο ιστορικό κόστος και επομένως μόνο η αρχή της πληρωμής μαζί με την πληρωμή τόκων ήταν σημαντική. Αυτή η συμφωνία δεν έδειξε καμία αλλαγή ή διακύμανση και δεν αναφέρεται στα τρέχοντα κέρδη.

Κατατέθηκε δικαστική αγωγή από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (εφεξής «SEC») η οποία ανέφερε ότι η εταιρεία είχε εξαπατήσει τους επενδυτές, χωρίς να αποκαλύψει την πραγματική εικόνα της εταιρείας και ότι είχε εμπλακεί σε δόλιες δραστηριότητες που εξαπάτησαν περαιτέρω τους επενδυτές σχετικά με την πραγματική απόδοση των η εταιρεία. Η εταιρεία έπρεπε να καταβάλει πρόστιμο ύψους 125 εκατομμυρίων δολαρίων για να διευθετήσει τις χρεώσεις απάτης αστικών κινητών αξιών που επιβλήθηκαν από ομοσπονδιακές ρυθμιστικές αρχές σε λογιστική παρέλευση τεσσάρων ετών. Εκτός από αυτό, τα πρώην ανώτερα στελέχη της εταιρείας, δηλαδή, ο Πρόεδρος της εταιρείας, πρώην διευθυντής οικονομικών

και δύο πρώην ανώτεροι αντιπρόεδροι, διευθέτησαν αμελείς χρεώσεις συμπεριφοράς καταβάλλοντας ποσό 515.000 δολαρίων σε αστικά πρόστιμα. Αποφασίστηκε επίσης ότι το ποσό της ποινής θα χρησιμοποιηθεί για σκοπός της αποκατάστασης της ζημίας που υπέστησαν οι μέτοχοι

Μετά την ανάπτυξη της λογιστικής απάτης, η εταιρεία δημιούργησε μια επιτροπή εταιρικής διακυβέρνησης προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα λογιστικά πρότυπα και οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση είναι απαραίτητα κατά την πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναλλαγών. Η εταιρεία δήλωσε επίσης ότι σκοπεύει να διαχωρίσει τις θέσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου και του προέδρου έως το 2006. Επιπλέον, με την πρόθεση να ενισχύσει τις πολιτικές, τις οδηγίες και τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης της εταιρείας, η εταιρεία διατήρησε τις υπηρεσίες του κ. Charles Elson.

Το Κοινοβούλιο ανέλαβε επίσης πρωτοβουλία για να σημειώσει μια αλλαγή στον ισχύοντα νόμο και τις πολιτικές. Το Κοινοβούλιο θέσπισε δύο νομοσχέδια, δηλαδή H.R. 1427 και S. 1100 που πρότειναν την τροποποίηση της δομής των κανονισμών GSE. Οι λογαριασμοί αντικαθιστούν επίσης το OFHEO με έναν ανεξάρτητο οργανισμό για τη ρύθμιση τέτοιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

4.2 Σκάνδαλο Enron

Το Enron Scam είναι το όνομα μιας θεσμικής απάτης που διαπράχθηκε από μια εταιρεία Enron που είναι εγγεγραμμένη στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η απάτη ήταν αποτέλεσμα λανθασμένης λογιστικής λογιστικής των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Η Enron Corporation (εφεξής «Enron») ήταν μια αμερικανική εταιρεία ενέργειας, εμπορευμάτων και υπηρεσιών που εδρεύει στο Χιούστον του Τέξας. Δημιουργήθηκε το έτος 1985 ως συγχώνευση μεταξύ Χιούστον φυσικού αερίου και Internorth, και οι δύο ήταν σχετικά μικρές περιφερειακές εταιρείες. Στα πρώτα της χρόνια, η εταιρεία ήταν απλώς πάροχος φυσικού αερίου. Μέχρι το έτος 1989,

άρχισε να διαπραγματεύεται εμπορεύματα φυσικού αερίου και το 1994 άρχισε επίσης να διαπραγματεύεται ηλεκτρική ενέργεια. Έτσι συνέβη ο γρήγορος μετασχηματισμός και η διεύρυνση της εταιρείας. Απασχολούσε περίπου 20.000 άτομα. Ήταν μια από τις κορυφαίες εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, χαρτιού και επικοινωνιών στον κόσμο που διεκδίκησε έσοδα περίπου 101 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2000. Η εταιρεία ασχολήθηκε εκτενώς με το εμπόριο ζάχαρης, καφέ, δημητριακών, γουρούνι και άλλων προϊόντων κρέατος. Η εταιρεία έκανε επαναστατικές αλλαγές στο εμπόριο ενέργειας που της επέτρεψαν να αναπτυχθεί εν μία νυκτί. Επρη προσαρμοσμένες συμβάσεις ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου που ελαχιστοποίησαν αποτελεσματικά το κόστος του. Στην ουσία, έγινε σε εθνικό επίπεδο και σύντομα μια παγκόσμια εταιρεία εμπορίας ενέργειας. Η Fortune ονόμασε τον Enron ως την «πιο καινοτόμο εταιρεία της Αμερικής» για έξι χρόνια στη σειρά. Μέχρι το τέλος του 2001, αποκαλύφθηκε ότι υπάρχουν τεράστια σφάλματα στη λογιστική της Enron τόσο πολύ που η Enron έπρεπε να υποβάλει πτώχευση τον Δεκέμβριο 2001.

Η απάτη εμφανίστηκε όταν αναλύθηκαν οι ισολογισμοί του Enron και δεν είχαν νόημα για τους αναλυτές. Η Enron φάνηκε να μετατοπίζει τις υποχρεώσεις χρέους της σε υπεράκτιες συνεργασίες, που δημιουργήθηκαν κυρίως από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας Andrew Fastow. Η εταιρεία ανέφερε επίσης ανακριβή έσοδα από συναλλαγές. Ορισμένες πρακτικές αδυναμίας της Enron περιελάμβαναν την εξυπηρέτηση ως μεσάζοντος σε μια σύμβαση και στη συνέχεια την εμφάνιση ολόκληρης της πώλησης ως εσόδων της Enron. Η Enron χρησιμοποίησε επίσης τις διάφορες συνεργασίες της για να πουλήσει τα δικά της συμβόλαια.

Τον Φεβρουάριο του 2001, ο Jeffrey Skilling, πρόεδρος της Enron, ανέλαβε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας. Σύντομα παραιτήθηκε απότομα. Μετά την παραίτησή του, γνώρισε την εταιρεία για πιθανή λογιστική απάτη. Προτού να ηρεμήσουν τα προβλήματα της Enron, η εταιρεία συγκλόνισε τους επενδυτές της τον Οκτώβριο με μια ανακοίνωση ότι η εταιρεία υπέστη τεράστιες απώλειες. Κατά το τρίτο τρίμηνο του 2001, η εταιρεία κατέγραψε επισήμως ζημία 638 εκατομμυρίων δολαρίων. Χρειάστηκε μείωση 1,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων στα ίδια κεφάλαια.

Ένας σημαντικός ρόλος εδώ έπαιξε ο Arthur Anderson, μια από τις μεγαλύτερες δημόσιες λογιστικές εταιρείες τη δεκαετία του 1990, με περίπου 85.000 υπαλλήλους να λειτουργούν σε 84 χώρες. Αυτό το LLP ήταν επίσης λογιστής και ελεγκτής της Enron. Το 2002, η εταιρική σχέση κρίθηκε ένοχη για καταστροφή εγγράφων σχετικά με τους ελέγχους της Enron, κάτι που ισοδυναμεί με παρακώλυση της δικαιοσύνης. Η απόφαση ανατράπηκε αργότερα ομόφωνα από το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2001, οι εσωτερικοί της Enron αποφάσισαν να δηλώσουν απώλειες για το τρίτο τρίμηνο. Στη συνέχεια, ο Arthur πήγε σε κατάσταση διαχείρισης κρίσεων εν αναμονή της έρευνας SEC. Τον Οκτώβριο του 2012, η εταιρεία κατέστρεψε όλα τα ξένα έγγραφα συμμορφώνοντας με την πολιτική διατήρησης τεκμηρίωσης της εταιρείας.

Η SEC ξεκίνησε έρευνα για τον Enron και τις συνεργασίες. Μετά από μια εβδομάδα έρευνας, ξεκίνησε μια πλήρης έρευνα εναντίον της εταιρείας. Η SEC εξέδωσε ακόμη και εντολή παύσης και απόσυρσης εναντίον του Anderson σχετικά με παραβιάσεις ασφάλειας σε κάποια άλλη εταιρεία. Όταν ζητήθηκε από τον Anderson να παράσχει τα έγγραφα ελέγχου Enron, δεν μπορούσε να συμμορφωθεί. Διάφορες εταιρείες που ελέγχθηκαν από τον Anderson ήταν υπό τον έλεγχο της SEC για δόλιες πράξεις που αποδεικνύουν επίσης σφάλμα από την πλευρά του Anderson. Αυτό ανάγκασε την εταιρεία να κηρύξει απότομα πτώχευση. Η εταιρεία κρίθηκε ένοχη για τεμαχισμό εγγράφων που ισοδυναμούσαν επίσης με παρεμπόδιση της δικαιοσύνης, κακούργημα σύμφωνα με τους ομοσπονδιακούς νόμους των ΗΠΑ. Ο Arthur Anderson έχασε την άδειά του για δημόσια λογιστική όταν το Υπουργείο Δικαιοσύνης το έκρινε ένοχο. Τρία χρόνια αργότερα, το Ανώτατο Δικαστήριο ανέτρεψε την απόφαση αλλά η εταιρεία είχε χάσει όλη την πελατεία της μέχρι τότε. Σύντομα, η εταιρεία εξαφανίστηκε.

Το σκάνδαλο Enron είναι το όνομα των γεγονότων που οδήγησαν στην πτώχευση της αμερικανικής εταιρείας ενέργειας, εμπορευμάτων και υπηρεσιών Enron και διάλυση του ελεγκτή της Arthur Anderson LLP. Η Enron κατείχε περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 60 δισεκατομμυρίων δολαρίων, όταν υπέβαλε απότομα την

μεγαλύτερη πτώχευση στην ιστορία των ΗΠΑ αφήνοντας μακροχρόνιες επιπτώσεις στον οικονομικό κόσμο.

Για να κατανοήσουμε λεπτομερώς την απάτη, πρέπει να κατανοήσουμε τις δύο έννοιες του συστήματος αγοράς, το Bullish και το Bearish. Το σύστημα Bearish είναι περισσότερο δοκιμαστικό και λάθος. Οι επενδύσεις και η κεφαλαιοποίηση είναι σε καθημερινό επίπεδο. Οι διακυμάνσεις είναι επίσης τακτικές και πολύ εμφανείς. Ενώ στο σύστημα Bullish, η αγορά σταθεροποιείται συνεχώς. Το χρηματιστήριο ήταν κυρίως Bullish. Η Enron επωφελήθηκε από το Bullish σύστημα αγοράς και μεγάλωσε εν μία νυκτί. Η εταιρεία ήταν έτοιμη να δημιουργήσει μια αγορά για οτιδήποτε και οτιδήποτε ήταν πρόθυμο να κάνει εμπόριο. Πραγματοποίησε παράγωγα συμβόλαια για ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, όπως ηλεκτρική ενέργεια, άνθρακας, χαρτί, χάλυβα, ακόμη και αναφορές καιρού. Η εταιρεία επένδυσε επίσης στην κατασκευή ενός ευρυζωνικού δικτύου τηλεπικοινωνιών για τη διευκόλυνση των συναλλαγών υψηλής ταχύτητας. Αυτή ήταν μια περίοδος άνθησης για την οικονομία, όταν υπήρχε μια αγορά για κάθε εμπόρευμα. Σύντομα, το σύστημα άλλαξε. Η εταιρεία αντιμετώπιζε αυξημένο ανταγωνισμό και τα κέρδη της μειώθηκαν γρήγορα. Για να ανταγωνιστεί και να αποφύγει την πίεση από τους μετόχους, η εταιρεία ξεκίνησε μια πρακτική αμφισβητήσιμης λογιστικής γνωστής ως «mark-to-market», σύμφωνα με την οποία οι λογαριασμοί της εταιρείας έδειξαν τα μελλοντικά κέρδη από τις συμβάσεις διαπραγμάτευσης σε τρέχουσες καταστάσεις εσόδων, ξεγελώντας έτσι τους επενδυτές από παρουσιάζοντας υψηλότερα κέρδη από ό, τι ήταν στην πραγματικότητα. Οι προβληματικές λειτουργίες της εταιρείας μεταφέρθηκαν σε οντότητες ειδικού σκοπού (εφεξής «SPE»), για τον περιορισμό των συνεργασιών που δημιουργήθηκαν με εξωτερικά μέρη. Η Enron χρησιμοποίησε τις SPE ως τοποθεσία απορρίψεων για τα προβληματικά περιουσιακά στοιχεία της. Η μεταφορά των περιουσιακών στοιχείων σε SPE σήμαινε ότι το ίδιο δεν χρειάζεται να εμφανίζεται στα βιβλία της εταιρείας, γεγονός που έκανε τις απώλειες να φαίνονται λιγότερο σοβαρές από ό, τι στην πραγματικότητα. Όλο αυτό το διάστημα, ο Arthur Anderson εργάστηκε όχι μόνο ως ελεγκτής της εταιρείας αλλά και ως σύμβουλος της εταιρείας. Αυτό θεωρήθηκε ως απάτη και κακόβουλη πρακτική εναντίον των

επενδυτών που δεν είχαν πει την αλήθεια πριν σχεδιάσουν να επενδύσουν στην εταιρεία.

Το θέμα έγινε αντιληπτό όταν διάφοροι αναλυτές άρχισαν να ανακαλύπτουν τις οικονομικές καταστάσεις της Enron. Πραγματοποιήθηκε εσωτερική έρευνα, με επικεφαλής τον Αντιπρόεδρο της εταιρείας, η οποία ακολούθησε σύντομα επίσημη έρευνα από την SEC που ανέλυε τις συναλλαγές μεταξύ της Enron και των SPE. Λίγο αργότερα, ο Enron υπέβαλε αίτηση πτώχευσης. Τα στελέχη του Enron κατηγορήθηκαν για διάφορες κατηγορίες και αργότερα καταδικάστηκαν σε φυλάκιση. Μαζί με τις ομοσπονδιακές αγωγές, υποβλήθηκαν πολλές αστικές αγωγές από τους μετόχους κατά της Enron.

Μια αγωγή κατηγορίας ασκήθηκε από πρώην υπαλλήλους της Enron, οι οποίοι κατείχαν μετοχές της εταιρείας τη στιγμή που η εταιρεία υπέβαλε πτώχευση τον Νοέμβριο του 2001. Υπέστησαν τεράστιες απώλειες στο πρόγραμμα αποταμίευσης συνταξιοδότησης. Οι κατηγορούμενοι στην υπόθεση ήταν η Enron, μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοί της, ο θεσμικός διαχειριστής Northern Trust Company και ο ελεγκτής της Enron, Arthur Anderson. Οι παραβιάσεις προέρχονταν από το νόμο περί ασφάλειας εισοδήματος συνταξιοδότησης υπαλλήλων του 1974 (εφεξής «ERISA»). Το δικαστήριο έκρινε ότι οι εταιρικοί αξιωματούχοι και οι εργαζόμενοι που διορίζονται από τον εργοδότη για τη διαχείριση του προγράμματος συνταξιοδότησης μπορεί να θεωρηθούν προσωπικά υπεύθυνοι. Οι κατηγορούμενοι παραβίασαν περαιτέρω το θεσμικό τους καθήκον να αποκαλύψουν ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Enron. Εξαπάτησε τους ανθρώπους για επενδύσεις στην εταιρεία. Η Northern Trust ενήργησε ως διαχειριστής για την εταιρεία, η οποία φέρει εμπιστευτική ευθύνη στην εταιρεία για να ενημερώσει τους επενδυτές για τους κινδύνους του σχεδίου. Η Northern Trust κηρύχθηκε υπεύθυνη βάσει του ERISA για παράλειψη παράκαμψης των οδηγιών που έλαβε η εταιρεία. Η αγωγή εναντίον του Arthur Anderson έγινε επίσης αποδεκτή επειδή συμμετείχε εν γνώσει της στην απόκρυψη της αλήθειας σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Enron. Η αποζημίωση σε αυτήν την περίπτωση ανήλθε σε 7,2 δισεκατομμύρια δολάρια που

καταβλήθηκαν από μια ομάδα τραπεζών που κατηγορούνται ότι συμμετείχαν στην απάτη και την παραβίαση των εμπιστευτικών καθηκόντων.

Ο Enron αναπτύχθηκε πολλαπλά σε σύντομο χρονικό διάστημα 20 ετών. Όμως, έβλεπε επίσης την πιο απότομη πτώση που έγινε ποτέ με την πτώχευση από κεφαλαιοποίηση αγοράς 60 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε ένα χρόνο. Οι λόγοι για την πτώση της ήταν πολλοί, κυρίως ότι οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας μπερδεύουν τους μετόχους και τους αναλυτές. Το επιχειρηματικό της μοντέλο ήταν πολύ περίπλοκο που οι περισσότεροι άνθρωποι δεν μπορούσαν να καταλάβουν, η εταιρεία έπεσε σε πολλές ανήθικες πρακτικές. Η εταιρεία χρησιμοποίησε ακόμη και τους λογιστικούς περιορισμούς της για να παρουσιάσει εσφαλμένα τα κέρδη της και να τροποποιήσει τον ισολογισμό για να δείξει ευνοϊκή απόδοση. Η εταιρεία συνέχισε να βρίσκει τρόπους να κρύψει το χρέος της έως ότου η εταιρεία υπέστη συνολικές ζημιές. Η διοίκηση της εταιρείας ετοίμασε τέτοιους ισολογισμούς, σύνθετες χρηματοοικονομικές δομές και συγκλονιστικές συμφωνίες που κανείς δεν μπορούσε να τις καταλάβει, πόσο μάλλον να επιθυμεί να επενδύσει. Ως εκ τούτου, η εταιρεία βυθίστηκε σε απώλειες και έπρεπε να πάει για πτώχευση.

Όλη η απάτη ήταν ένα τεράστιο εμπόδιο για την Αμερική. Για να αποφευχθεί η παραμικρή πιθανότητα ενός τέτοιου συμβάντος στο μέλλον, εισήχθησαν νέοι κανονισμοί και νομοθεσίες για τη βελτίωση της ακρίβειας των χρηματοοικονομικών αναφορών των δημοσίων εταιρειών. Ο νόμος Sarbanes-Oxley, 2002 ονομάστηκε επίσης «Νόμος περί δημόσιας λογιστικής μεταρρύθμισης και προστασίας των επενδυτών» και «Νόμος περί εταιρικής και ελεγκτικής λογοδοσίας, υπευθυνότητας και διαφάνειας» ψηφίστηκε από τη Γερουσία των ΗΠΑ που προβλέπει ένα σύνολο διευρυμένων απαιτήσεων για όλες τις ΗΠΑ Διοικητικά συμβούλια και διευθύνσεις δημόσιων εταιρειών που σχετίζονται με την καταστροφή, την τροποποίηση ή την κατασκευή αρχείων σε έρευνες και την απόπειρα εξαπάτησης μετόχων. Ο νόμος αύξησε επίσης την υπευθυνότητα των ελεγκτικών εταιρειών, προκειμένου να τις καταστήσει αμερόληπτες και ανεξάρτητες από τους πελάτες τους. Προβλέπει ποινή για τέτοιες πράξεις, το οποίο είναι ένα ευπρόσδεκτο βήμα, διότι σίγουρα θα αποτρέψει τις εταιρείες να εμπλακούν σε απάτη και οι ελεγκτές να υποστηρίξουν το

ίδιο. Ο νόμος απαγόρευε επίσης στις ελεγκτικές εταιρείες να ενεργούν ως σύμβουλοι για τους ίδιους πελάτες, όπως συνέβη στην παρούσα υπόθεση.

4.3 Σκάνδαλο WorldCom

Η WorldCom (εφεξής «η εταιρεία») ιδρύθηκε το 1983 και ειδικεύτηκε στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε κατοίκους και επιχειρήσεις. Η εταιρεία, όταν ιδρύθηκε, ήταν μια μικρή εταιρεία με υπηρεσίες έκπτωσης μεγάλων αποστάσεων (εφεξής «LDDS»). Με τα χρόνια, η εταιρεία έγινε η τρίτη μεγαλύτερη εταιρεία τηλεπικοινωνιών στις Ηνωμένες Πολιτείες υπό την καθοδήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου (εφεξής «CEO»), Bernard Ebbers. Η εταιρεία είχε 85.000 υπαλλήλους και ήταν στο αποκορύφωμά της σε 65 χώρες σε όλο τον κόσμο. Η εταιρεία είχε περισσότερα κέρδη και σύντομα η εταιρεία έγινε δημόσια. Σε λιγότερο από μια δεκαετία, η εταιρεία απέκτησε περισσότερες από εξήντα εταιρείες τηλεπικοινωνιών και δημιούργησε έσοδα 30 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η εταιρεία φάνηκε να είναι μια τεράστια εταιρεία, με τεράστια κέρδη με την ελπίδα για ανάπτυξη της οικονομίας, αλλά το πραγματικό σενάριο ήταν σε πλήρη αντίφαση και όλα αυτά αποδείχθηκαν μια αντίληψη. Στις 25 Ιουνίου 2002, η εταιρεία αποκάλυψε ότι διεξήγαγε δόλιες δραστηριότητες. Τα λογιστικά βιβλία της εταιρείας απεικόνισαν κέρδος 3 δισεκατομμυρίων δολαρίων, αλλά στην πραγματικότητα υπέστη απώλεια μισού δισεκατομμυρίου.

Η εταιρεία εστίασε μόνο στην ανάπτυξη και εξακολούθησε να αποκτά όλο και περισσότερες εταιρείες για να επιτύχει τον μοναδικό σκοπό της. Κατά την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού, η εταιρεία αμελήθηκε έναντι των πρωτοκόλλων εταιρικής διακυβέρνησης. Επίσης, δεν διέθεταν κατάλληλες στρατηγικές για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα της εταιρείας στην αγορά. Η εταιρεία σημείωσε εντυπωσιακή ανάπτυξη από το έτος 1991 έως το 1997 και ήταν μια κορυφαία εταιρεία παροχής διαδικτύου στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά σταμάτησε αυτό όταν η στρατηγική εξαγοράς της εταιρείας απέτυχε. Η αποτυχία ήρθε όταν η συγχώνευση με την Sprint ακυρώθηκε. Ο Διευθύνων Σύμβουλος, Bernard Ebbers ήθελε να

εμφανίσει την εταιρεία σε ισχυρή οικονομική θέση για να προσελκύσει περισσότερους επενδυτές. Επιπλέον, η μη συμμόρφωση προς τον γενικό κώδικα δεοντολογίας και ηθικής από την Worldcom είχε επίσης προβληματιστεί. Πιστεύεται κυρίως ότι η πτώση της WorldCom ξεκίνησε με την προσπάθειά τους να συγχωνευθούν με τη δεύτερη μεγαλύτερη εταιρία τηλεπικοινωνιών εκείνης της εποχής, δηλαδή την Sprint. Τερματίστηκε από την κυβέρνηση των ΗΠΑ λόγω έλλειψης αντι-ανταγωνιστικότητας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Από τότε, δεν υπήρχε εταιρεία που θα μπορούσε να εξαγοραστεί ή να συγχωνευθεί με την WorldCom, οπότε η όλη στρατηγική ανάπτυξης της εταιρείας μέσω εξαγοράς και συγχώνευσης σταμάτησε.

Ένας άλλος σημαντικός λόγος για την πτώση της εταιρείας ήταν η επιθυμία του Bernard Ebbers να ενισχύσει τη δική του οικονομική θέση και κατάσταση. Παρείχε το δικό του μερίδιο του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας για να εξασφαλίσει την επένδυσή του στην προσωπική του επιχείρηση. Ήθελε να αποφύγει τις κλήσεις περιθωρίου από την τράπεζα στο δικό του απόθεμα και να το κάνει αυτό έπρεπε να διασφαλίσει ότι η WorldCom ήταν σε εξαιρετική και ισχυρή οικονομική θέση. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας κατέφυγε σε χειραγώγηση βιβλίων λογαριασμών και απεικόνισε μια ισχυρή οικονομική θέση της εταιρείας.

Η πίεση αυξήθηκε στον Bernard Ebbers όταν η εταιρεία δεν μπορούσε να διαχειριστεί τη δική της εξαγορά και η Wall Street περίμενε τεράστια κέρδη από την εταιρεία. Σε μια τέτοια κατάσταση, ο Ebbers δεν μπορούσε να ενημερώσει τη Wall Street ότι η εταιρεία χρειαζόταν χρόνο για να ενοποιήσει τις εξαγορές καθώς είχε την πίεση να διατηρήσει την εταιρεία σε εξαιρετική οικονομική κατάσταση.

Η WorldCom με την πρόθεση να κάνει παράνομα και παράνομα κέρδη στην επιχείρηση χρησιμοποιούσε στρατηγικές λογιστικού συστήματος. Η εταιρεία κατέγραψε 3,8 δισεκατομμύρια δολάρια κεφαλαιουχικών δαπανών. Αυτό συγκατέστησε τα πραγματικά κέρδη και τις καθαρές ζημίες που υπέστη η εταιρεία για τα πέντε τρίμηνα. Τα λογιστικά βιβλία απεικονίζουν ότι η εταιρεία αναπτύσσεται κάθε τρίμηνο και βρισκόταν σε ισχυρή οικονομική κατάσταση. Οι

επενδυτές που δεν γνώριζαν τέτοιες δραστηριότητες και χειραγώγηση των λογιστικών βιβλίων συνέχιζαν να επενδύουν τα κεφάλαιά τους στις μετοχές της εταιρείας, γεγονός που στη συνέχεια αύξησε την τιμή της μετοχής στα 64 δολάρια. Όμως αυτοί οι χειρισμοί μπορούν να συνεχιστούν μόνο έως ότου πραγματοποιηθεί η εξαγορά και οι συγχωνεύσεις από την εταιρεία, καθώς τα ποσά προσαρμόζονται στις συναλλαγές που σχετίζονται με αυτές τις εξαγορές.

Υποστηρίζεται επίσης ότι ακόμη και πριν αποκαλυφθεί η λογιστική απάτη, η εταιρεία βρισκόταν σε κατάσταση οικονομικής δυσχέρειας. Η μείωση των εσόδων και η έντονη αύξηση των εξαγορών ώθησαν την εταιρεία σε βαθύτερα χρέη. Στις 25 Ιουνίου 2002, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (εφεξής «SEC») διέταξε την εταιρεία να αποκαλύψει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις λογιστικές παρατυπίες που ανακαλύφθηκαν μέσω επιθεώρησης των λογιστικών βιβλίων της MIC. Μετά από αυτό, η εταιρεία κήρυξε αφερεγγυότητα σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11 της προστασίας πτώχευσης στις 21 Ιουλίου 2002. Επιπλέον, η WorldCom έπρεπε να τερματίσει τις υπηρεσίες περίπου 17.000 εργαζομένων για να διατηρήσει τη βιομηχανία. Στη νομική διαδικασία, ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας κρίθηκε ένοχος για απάτη και καταδικάστηκε σε 25 χρόνια φυλάκισης. Ο Bernard Ebbers κρίθηκε επίσης ένοχος για συνωμοσία και για την κατάθεση ψευδών και ανακριβών εγγράφων στις ρυθμιστικές αρχές.

Η λογιστική απάτη αποκαλύφθηκε όταν τα λογιστικά βιβλία της MIC εμφάνισαν παρατυπίες και μετά από αυτό, πραγματοποιήθηκε περαιτέρω έρευνα μέσω της οποίας ο εσωτερικός ελεγκτής ανακάλυψε τον λογιστικό ελιγμό. Η εταιρεία διέπραξε αυτήν την απάτη θεωρώντας τις δαπάνες εσόδων ως κεφαλαιουχικές δαπάνες που οδήγησαν στην απεικόνιση μιας υπερεκτίμησης των κερδών στα λογιστικά βιβλία. Στη συνέχεια, ο Arthur Anderson, ο ελεγκτής της εταιρείας διαβεβαίωσε σε δημόσια δήλωση ότι είχε ενεργήσει σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα και ότι ο εσωτερικός έλεγχος δεν θα γίνει επίκληση. [3] Παρά ταύτα, η επιτροπή και το διοικητικό συμβούλιο του ελεγκτή αντικατέστησαν τον Anderson με τον KPMG, έναν εξωτερικό ελεγκτή για τη διερεύνηση της απάτης. Η απάτη έλαβε χώρα σε δύο κύρια βήματα, τα βήματα αναφέρονται παρακάτω λεπτομερώς:

1. Μείωση των αποθεματικών λογαριασμών: Το περιθώριο λειτουργίας της εταιρείας έδειξε ότι τα κέρδη μειώθηκαν από το έτος 1998 και ως εκ τούτου προέκυψε ανάγκη λογιστικών χειρισμών για τη βελτίωση των περιθωρίων και την εμφάνιση τόσο εντυπωσιακού και ελκυστικού περιθωρίου, ώστε να απεικονίζεται η εταιρεία σε σταθερή θέση η αγορά. Τα έσοδα διογκώθηκαν με παράνομες εγγραφές καταμέτρησης από «εταιρικούς λογαριασμούς εσόδων χωρίς κατανομή». Με αυτόν τον τρόπο, η εταιρεία μείωσε τους αποθεματικούς λογαριασμούς που κρατήθηκαν για την κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας. Ως αποτέλεσμα αυτών των συναλλαγών, τα κέρδη φάνηκαν να αυξάνονται κατά το έτος 1999 και 2000, αλλά η εταιρεία δεν μπόρεσε να συνεχίσει το ίδιο το έτος 2001 και το λειτουργικό περιθώριο συνέχισε να μειώνεται με αποτέλεσμα η εταιρεία να χρεοκοπήσει.
2. Υποχρεωτικά αναφερόμενα έξοδα: Με σκοπό την αύξηση της τιμής της μετοχής της εταιρείας, οι ελεγκτές και το λογιστικό τμήμα ανέφεραν το «κόστος γραμμής» που αποτελεί σύνδεσμο για τη διασύνδεση των εξόδων με άλλες εταιρείες τηλεπικοινωνιών. Έχει επίσης παρατηρηθεί ότι το 2000, τα κέρδη της εταιρείας που απεικονίστηκαν ήταν 2608 εκατομμύρια δολάρια, αλλά τα πραγματικά κέρδη ήταν 649 εκατομμύρια δολάρια. Η WorldCom συνέχισε να αυξάνει τα καθαρά κέρδη και τα περιουσιακά τους στοιχεία που οδήγησαν σε μεγάλες απώλειες.

Η βασική αρχή της λογιστικής είναι η αντιμετώπιση των κεφαλαιουχικών δαπανών με τη μέθοδο της δεδουλευμένης που παραβιάστηκε συνεχώς από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας, δηλαδή τον Scott Sullivan. Οι γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές (εφεξής «GAAP») ορίζουν ότι τα έξοδα που πραγματοποιεί η εταιρεία κατανέμονται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου που θα ωφελήσει την εταιρεία. Αυτός ο κανόνας παραβιάστηκε επίσης από την εταιρεία στις δόλιες συναλλαγές της. Ο Sullivan είχε λάβει δισεκατομμύρια δολάρια λειτουργικών εξόδων και τα είχε καταγράψει στον λογαριασμό κεφαλαιουχικών εξόδων, ειδικά σε λογαριασμούς ακινήτων.

Επιπλέον, το GAAP διευθύνει επίσης ότι η εταιρεία πρέπει να εκτιμήσει τις αναμενόμενες πληρωμές και να διατηρήσει τα έξοδα με τα έσοδά της. Ο Scott

Sullivan έδωσε εντολή στους υπαλλήλους του να αποδεσμεύσουν τέτοια ποσά που ήταν πολύ υψηλά για να καλύψουν τις μελλοντικές πληρωμές. Με αυτόν τον τρόπο η εταιρεία υποτίμησε τις υποχρεώσεις της και υπερεκτίμησε τα κέρδη της.

Το πρώτο βήμα που ελήφθη ήταν η απομάκρυνση των ανώτατων στελεχών της εταιρείας. Μετά από αυτό, ολόκληρο το σώμα του διοικητικού συμβουλίου τερματίστηκε επίσης από τις υπηρεσίες τους. Διορίστηκε ένα νέο σύνολο διοικητικών συμβουλίων για να διασφαλιστεί ότι οι πράξεις της εταιρείας είναι διαφανείς και σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα και τη νομική ηθική. Ακόμη και το τμήμα οικονομικών και ελεγκτών των τόπων όπου πραγματοποιήθηκε η απάτη αποφεύχθηκε από την εκτέλεση των καθηκόντων του. Η εταιρεία διόρισε επίσης τετρακόσια νέους ελεγκτές και λογιστές και διέκοψε δεκαεπτά χιλιάδες από την απασχόλησή της. Η εταιρεία προσέλαβε επίσης έναν νέο ελεγκτή για να επανεξετάσει τους λογαριασμούς της εταιρείας. Η σημαντική αλλαγή που εφάρμοσε η εταιρεία ήταν η διεξαγωγή ενός προγράμματος κατάρτισης δεοντολογίας για να τους κάνει να συνειδητοποιήσουν τα καθήκοντά τους έναντι της εταιρείας και να συμμορφωθούν με τη νομική ηθική ενώ συνεχίζουν τα καθήκοντά τους ως εργαζόμενοι της εταιρείας. Όλα αυτά τα μέτρα ελήφθησαν για να διασφαλιστεί και να ανοικοδομηθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και να σταθεροποιηθεί η θέση της εταιρείας. Το όνομα της εταιρείας άλλαξε επίσης και μετονομάστηκε σε MCI που ήταν και η μεγαλύτερη απόκτησή της. Τελικά, η εταιρεία μεταφέρθηκε από την Verizon το 2006 για 8 εκατομμύρια δολάρια.

Αυτή η απάτη είχε επίσης επιπτώσεις στους επενδυτές. Υπήρχαν πολλοί επενδυτές που έχασαν τεράστια χρηματικά ποσά λόγω της απάτης. Το μεγαλύτερο συνταξιοδοτικό ταμείο στις ΗΠΑ έχασε επίσης 300 εκατομμύρια δολάρια λόγω της εταιρείας. Θεωρήθηκε επίσης ως η μεγαλύτερη πτώχευση στον κόσμο. Σε αντίθεση με τις εικασίες, ακόμη και οι ανταγωνιστές της εταιρείας, όπως η Sprint και η AT&T υπέφεραν επίσης, καθώς έπρεπε να αναδιαρθρώσουν τη διαχείρισή τους σημαντικά για να επιτύχουν τοποθέτηση παρόμοια με την WorldCom.

4.4 Σκάνδαλο AIG

Μία από τις πιο σοβαρές οικονομικές κρίσεις της δεκαετίας του 2000 παρατηρήθηκε στην κατάρρευση του ασφαλιστικού γίγαντα American International Group (εφεξής «AIG»). Η AIG είναι μια παγκόσμια εταιρεία που διαθέτει περιουσιακά στοιχεία αξίας περίπου 1 τρισεκατομμυρίου δολαρίων. Η AIG πιάστηκε σε σκάνδαλο (American International Group Scam) για δόλια λογιστική με τη βοήθεια της General Reinsurance Corporation (εφεξής «GRC»). Η εταιρεία δήλωσε την απώλεια εσόδων κατά 60 εκατομμύρια δολάρια περίπου, γεγονός που οδήγησε επίσης σε πτώση των μετοχών της στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης καθώς θεωρήθηκε ως μέτρο της πτώσης της οικονομικής υγείας της εταιρείας. Για να σώσει την κατάσταση, η AIG ζήτησε βοήθεια από το GRC. Η GRC δημιούργησε δύο πλασματικές συναλλαγές ύψους 250 εκατομμυρίων δολαρίων η καθεμία για να αυξήσει τις απώλειες στα έσοδα της AIG. Αυτές οι δύο συναλλαγές συνέβαλαν στην κάλυψη των ζημιών, καθώς το AIG δεν χρειάζεται να αναφέρει το ποσό στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, καθώς δεν μεταφέρθηκε πραγματικός κίνδυνος, αλλά ανέφεραν τα 500 εκατομμύρια δολάρια στα έσοδα από ασφάλιστρα που αποτελούσαν τα αποθεματικά ζημιών για την πληρωμή απαιτήσεων. Ως αποτέλεσμα αυτού, σημειώθηκε μια λανθασμένη αύξηση στα αποθεματικά ζημιών καθώς και στη συνολική τους αύξηση για το έτος 2000 και 2001. Για τα επόμενα πέντε χρόνια, τουλάχιστον, η AIG επέστρεψε παραπλανητικές καταστάσεις λογαριασμού για να εξαπατήσει επενδυτές, ρυθμιστικές αρχές και αντισυμβαλλόμενους να πιστέψουμε ότι η εταιρεία αντιμετωπίζει συνηθισμένα και μερικές φορές εξαιρετικά κέρδη. Αυτό μπήκε στη σύλληψη όταν το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα και το Τμήμα Ασφαλίσεων άρχισαν να ερευνούν ενάντια στις κακές πρακτικές της AIG το 2004. Λίγο αργότερα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (εφεξής που αναφέρεται ως «SEC») συμμετείχε στην έρευνα κατηγορώντας την AIG για απάτη. Οι αξιωματικοί της εταιρείας που προέβλεπαν αυτήν την απάτη δεν αντιμετώπισαν ποινικές κατηγορίες, ενώ η AIG έπρεπε να καταβάλει πρόστιμο 1,64 δισεκατομμυρίων δολαρίων στην SEC.

Η AIG είναι μια αμερικανική πολυεθνική ασφαλιστική εταιρεία και επιχείρηση χρηματοδότησης. Είναι λειτουργικό σε περισσότερες από 130 πολιτείες αυτήν τη στιγμή. Η εταιρεία εδρεύει στη Νέα Υόρκη και έχει τα γραφεία της σε όλο τον κόσμο. Είναι μια δημόσια εταιρεία που ιδρύθηκε το 1919 από τον Comelius Vandar Starr που ιδρύθηκε στη Σαγκάη της Κίνας με το όνομα American Asiatic Underwriters, που μετονομάστηκε αργότερα σε American International Underwriters, και τελικά καθιέρωσε το τρέχον όνομά του «American Insurance Group» το έτος 1967 ως γενική ασφαλιστική εταιρεία. Σύντομα, η επιχείρηση μεγάλωσε πολλαπλά και μέσα σε δύο χρόνια, η Starr ίδρυσε μια εταιρεία ασφάλισης ζωής. Η εταιρεία λειτούργησε σε πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής, την Κίνα, τη Νοτιοανατολική Ασία, τις Φιλιππίνες, την Ινδονησία και τη Μαλαισία, η οποία αναπτύσσεται σταθερά. Η AIU αντιμετώπισε την πρώτη πτώση της δραστηριότητάς της κατά τα έτη που προηγούνται του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η AIU μετέφερε τα κεντρικά της γραφεία από τη Σαγκάη της Κίνας στην πόλη της Νέας Υόρκης το 1939, λίγο πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Αμερικανοί Διεθνείς Αναδόχοι εισήλθαν στην Ιαπωνία και τη Γερμανία για την παροχή ασφάλισης για αμερικανικό στρατιωτικό προσωπικό. Αργότερα, επεκτάθηκε σε όλη την Ευρώπη. Στη δεκαετία του 1950, η AIU άρχισε να επικεντρώνεται στην αμερικανική αγορά για να επεκτείνει την εταιρεία. Μετά την απάτη του International International Group, το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ έδωσε δάνειο στην εταιρεία για την αναδιάρθρωσή της. Σύμφωνα με τη λίστα Forbes Global του 2016, η AIG ανακηρύχθηκε η 87η μεγαλύτερη δημόσια εταιρεία στον κόσμο. Η εταιρεία εξυπηρετεί ιδιώτες και εμπορικούς οργανισμούς μέσω ενός παγκόσμιου δικτύου οποιουδήποτε ασφαλιστή. Επί του παρόντος, η εταιρεία ασχολείται κυρίως με τρεις επιχειρήσεις - Γενικές ασφάλειες, προγράμματα ζωής και συνταξιοδότησης και μια αυτόνομη επιδότηση που είναι τεχνολογική.

Στην πρώτη υπόθεση εναντίον της AIG για την American International Group Scam, τον Σεπτέμβριο του 2003, η SEC είχε κατηγορήσει για απάτη για την πώληση πλαστών ασφαλειών για να δώσει τη δυνατότητα να αναφέρει ψευδείς και παραπλανητικές οικονομικές πληροφορίες στο κοινό. Αυτό το ζήτημα διευθετήθηκε επιβάλλοντας ποινή 10 εκατομμυρίων δολαρίων στην AIG.

Και πάλι το Νοέμβριο του 2004, η SEC κατηγόρησε και πάλι την AIG για απάτη σε χρεόγραφα για ανάπτυξη, εμπορία και συναλλαγή που επέτρεψε σε μια άλλη δημόσια εταιρεία να αφαιρέσει ορισμένα δάνεια με χαμηλή απόδοση και προβληματικά από τον ισολογισμό της. Αυτό το ζήτημα διευθετήθηκε από την AIG καταβάλλοντας αποζημιώσεις και ποινή 126 εκατομμυρίων δολαρίων για τις ποινικές κατηγορίες που αποδείχθηκαν εναντίον της.

Η εταιρεία, επομένως, ήταν πάντα στο ραντάρ του τμήματος για τις αθέμιτες λογιστικές πρακτικές τους. Το 2005, η AIG πιάστηκε για φερόμενη απάτη από το SEC, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Νέας Υόρκης. Διεξήχθησαν έρευνες από ανεξάρτητο σύμβουλο κατόπιν αιτήματος της ελεγκτικής επιτροπής της AIG. Ζητήθηκε από την εταιρεία να παρουσιάσει τις καταστάσεις λογαριασμού της τα τελευταία πέντε χρόνια, κάτι που δεν μπορούσε να κάνει εντός του προβλεπόμενου χρόνου. Επομένως, ξεκίνησε η έρευνα εναντίον της.

Ένα μέρος για να ξεκινήσετε τη συζήτηση σχετικά με το πώς συνέβη είναι ο κ. Maurice R. Greenberg, ο οποίος ήταν διευθύνων σύμβουλος της AIG για περίοδο τεσσάρων δεκαετιών. Είναι επίσης ο μεγαλύτερος μέτοχος της AIG μέχρι σήμερα. Επιπλέον, ένας σημαντικός ρόλος διαδραμάτισε ο Ron Ferguson, ο οποίος ήταν διευθύνων σύμβουλος της GRC, της εταιρείας που βοήθησε την AIG στην εκτέλεση της απάτης. Στα τέλη του 2004, το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα και το Τμήμα Ασφαλίσεων ξεκίνησαν τις έρευνές τους για την υποβολή προσφορών εναντίον της AIG ως μέρος της γενικής έρευνας στον ασφαλιστικό κλάδο για παράβαση. Καθώς τα λάθη βρέθηκαν να είναι σοβαρά, η SEC άρχισε να διερευνά από κοινού το θέμα. Διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν πλασματικές συναλλαγές στους λογαριασμούς της AIG. Η AIG επικουρήθηκε από την GRC στα τέλη του 2000 και στις αρχές του 2001 με τη μορφή ψευδών μεταφορών για αποθεματικά ζημιών. Αυτό επέτρεψε στην εταιρεία να ενισχύσει τους λογαριασμούς της και να κρύψει τις απώλειές της. Οι ακόλουθες κατηγορίες ασκήθηκαν κατά της AIG μετά την έρευνα:

- Έχουν γίνει ψεύτικες συναλλαγές προκειμένου να διογκωθούν τα αποθεματικά.

- Έχουν δημιουργηθεί πλαστές συναλλαγές για την απόκρυψη ζημιών μετατρέποντάς τις σε απώλειες κεφαλαίου.
- Παραπλανήθηκε το Τμήμα Ασφαλίσεων σχετικά με τις υπεράκτιες θυγατρικές της AIG.
- Ακατάλληλη αναφορά των ασφαλιστρών αποζημίωσης των εργαζομένων.

Το Περιφερειακό Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών της Νότιας Περιφέρειας της Νέας Υόρκης έκρινε την εταιρεία ένοχη για όλες τις κατηγορίες. Η SEC ισχυρίστηκε ότι από το 2000 έως το 2005 η AIG παραποίησε τις οικονομικές της καταστάσεις μέσω ποικίλων ψευδών συναλλαγών, για να ψεύσει μια ρόδινη εικόνα του οικονομικού αποτελέσματος της AIG σε αναλυτές. Αναδιάρθρωσε δύο ψεύτικες συναλλαγές με την GRC για να προσθέσει συνολικά 500 εκατομμύρια δολάρια στους λογαριασμούς ζημιών της AIG. Κατά την περίοδο της απάτης, η AIG πούλησε τις μετοχές της σε εταιρική εξαγορά μετοχών.

Η AIG, με τις προαναφερθείσες πράξεις, άμεσα ή έμμεσα, ως εταιρεία ή από αξιωματικούς ως ιδιώτες, ασχολείται με πρακτικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες που αποτελούν παραβιάσεις διαφόρων διατάξεων του Νόμου περί Κινητών Αξιών, 1933, του Νόμου περί Ανταλλαγής, 1934. Η SEC Στην καταγγελία του προς το Δικαστήριο ζητούσε μόνιμο περιορισμό στις ενέργειες της AIG που παραβίαζαν τους εν λόγω νόμους για όλο αυτό το διάστημα. Η AIG έκανε χρήση των μέσων και των οργάνων του διακρατικού εμπορίου, ή των μηνυμάτων, σε σχέση με τις συναλλαγές, τις πράξεις, τις πρακτικές και την πορεία της επιχείρησης. Περαιτέρω, η AIG παρακάμπτει το σύστημα εσωτερικής λογιστικής και παραποίησε εν γνώσει της τα αρχεία που σχετίζονται με λογαριασμούς της εταιρείας.

Το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα και το Τμήμα Ασφαλίσεων διερευνούσαν τους λογαριασμούς των AIG για υποθέσεις προσφορών. Η υποβολή προσφορών είναι μια εμπορική σύμβαση που έχει ήδη δοθεί σε ένα μέρος για λόγους τυπικότητας, ενώ άλλα μέρη παρίστανται επίσης στην προσφορά. Είναι μια συνήθης πρακτική στην ασφαλιστική αγορά, η οποία τέθηκε υπό έλεγχο από το Τμήμα Ασφαλίσεων και το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα. Ένας πληροφοριοδότης πιθανότατα έδωσε μια συμβουλή για την πιθανή απάτη στη SEC το 2005, μετά την οποία η SEC

προσχώρησε και στους άλλους δύο στην έρευνα. Ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Έφορος Ασφαλίσεων μήνυσαν την AIG και τον πρώην Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλό της Greenberg για διάφορες κατηγορίες απάτης.

Η AIG ήταν η μεγαλύτερη εταιρεία στον κλάδο της εδώ και χρόνια. Ο αντίκτυπός του ήταν τόσο υψηλός στην οικονομία που η αποτυχία της θα σήμαινε φούσκωμα στην ανάπτυξη του έθνους. Ως εκ τούτου, η εταιρεία έλαβε διάσωση από την κυβέρνηση 85 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Το Συμβούλιο Παρακολούθησης Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας των ΗΠΑ (FSOC) δήλωσε ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας δεν αποτελεί σοβαρή απειλή για την οικονομική σταθερότητα των ΗΠΑ. Ως εκ τούτου, η AIG αφαιρέθηκε από τον κατάλογο των συστημάτων με επικίνδυνο κίνδυνο με ομόφωνη ψήφο υπέρ. Αυτό σήμαινε ότι τώρα η εταιρεία θα αντιμετωπίσει λιγότερους κανονισμούς και έλεγχο από την κυβέρνηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Federal Reserve δεν θα παρακολουθεί πλέον την εταιρεία και δεν θα ισχύουν τα αυστηρά πρότυπα προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων αυστηρότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων. Αυτό το καθεστώς δίνεται σε τέτοιες εταιρείες όπου τα μερίδια της κυβέρνησης είναι πολύ υψηλά, συχνά αποκαλούνται εταιρείες «πολύ μεγάλες για πτώση». Με αυτό, τα πιστωτικά όρια της εταιρείας μειώθηκαν, το ποσό που έπρεπε να τηρήσει υποχρεωτικά στους λογαριασμούς ελαχιστοποιήθηκε επίσης. Ως εκ τούτου, η εταιρεία διέφυγε στενά από την πτώχευση με τη βοήθεια της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Αλλά, γιατί έγινε; Εύκολο να πω, η AIG ήταν μια τεράστια εταιρεία με τεράστια επένδυση από διάφορες τάξεις ανθρώπων. Υπήρξαν επενδύσεις με τη μορφή αμοιβαίων κεφαλαίων, συνταξιοδοτικών ταμείων και hedge funds. Λόγω της αποτυχίας της AIG, διακυβεύθηκαν επίσης τα κεφάλαια της χρηματαγοράς, τα οποία γενικά θεωρούνται ασφαλή μέσα επένδυσης. Εάν η AIG καταστεί αφερέγγυα, θα έστελνε κύματα σε όλες τις αγορές χρήματος που επηρεάζουν τόσο τα ιδρύματα όσο και τους μεμονωμένους επενδυτές. Δεν ήταν απώλεια ενός ή δύο ανθρώπων. Θα είχε επηρεάσει εκατομμύρια. Συνειδητοποιήθηκε ότι η εταιρεία ήταν πολύ παγκόσμια για να μην επιτραπεί να αποτύχει. Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση έπρεπε να έρθει για να σώσει αποφεύγοντας την πτώχευση για την εταιρεία.

Η πρώτη ενέργεια αναλήφθηκε από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα με την έκδοση δανείου στην AIG στο 80% του μετοχικού της κεφαλαίου. Συνολικό ποσό 85 δισεκατομμυρίων δολαρίων έπρεπε να εξοφληθεί από την εταιρεία για περίοδο δύο ετών με επιτόκιο 8,5 τοις εκατό. Ωστόσο, η συμφωνία ανανεώθηκε και το ποσό του δανείου αυξήθηκε τώρα στα 150 δισεκατομμύρια δολάρια. Έχει επικριθεί ευρέως ως προς το αν είναι ακατάλληλο ή όχι να χρησιμοποιηθούν τα χρήματα των φορολογουμένων για να αναζωογονηθεί μια εταιρεία που βυθίζεται ως αποτέλεσμα των δικών της αδικημάτων. Όμως υπήρξαν και υποστηρικτές, καθώς οι αδίκοντες ήταν ορισμένοι αξιωματούχοι που έχουν ήδη τιμωρηθεί και το να αφήσουν την εταιρεία να βυθιστεί δεν θα σήμαινε τίποτα περισσότερο από τα δεινά αθών επενδυτών.

4.5 Σκάνδαλο Lehman Brothers

Η Lehman Brothers υπέβαλε αίτηση πτώχευσης στις 15 Σεπτεμβρίου 2008. Εκατοντάδες υπάλληλοι, κυρίως ντυμένοι με επαγγελματικά κοστούμια, άφησαν τα γραφεία της τράπεζας ένα προς ένα με κουτιά στα χέρια τους. Υπήρχε μια θλιβερή υπενθύμιση ότι τίποτα δεν είναι για πάντα - ακόμη και στον πλούτο του χρηματοοικονομικού και επενδυτικού κόσμου.

Τη στιγμή της κατάρρευσής της, η Lehman ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα στις Ηνωμένες Πολιτείες με 25.000 υπαλλήλους παγκοσμίως. Είχε 639 δισεκατομμύρια δολάρια σε περιουσιακά στοιχεία και 613 δισεκατομμύρια δολάρια σε υποχρεώσεις. Η τράπεζα έγινε σύμβολο των υπερβολών της χρηματοπιστωτικής κρίσης 2007-08, που κατακλύστηκε από την κατάρρευση του subprime που έπληξε τις χρηματοπιστωτικές αγορές και κόστισε εκτιμώμενη απώλεια οικονομικής παραγωγής 10 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Η Lehman Brothers είχε ταπεινή προέλευση, εντοπίζοντας τις ρίζες της σε ένα γενικό κατάστημα που ιδρύθηκε από τους Γερμανούς αδελφούς Henry, Emanuel και Mayer Lehman στο Montgomery της Αλαμπάμα, το 1844. Οι αγρότες πλήρωσαν τα αγαθά τους με βαμβάκι, γεγονός που οδήγησε την εταιρεία στο εμπόριο βαμβακιού. Αφού

πέθανε ο Henry, οι άλλοι αδελφοί Lehman επέκτειναν το πεδίο της επιχείρησης σε υπηρεσίες εμπορευμάτων και μεσιτείας.

Η εταιρεία ευημερούσε τις επόμενες δεκαετίες καθώς η αμερικανική οικονομία εξελίχθηκε σε διεθνή δύναμη. Αλλά ο Lehman αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις με την πάροδο των ετών. Η εταιρεία επέζησε από τις πτωχεύσεις των σιδηροδρόμων της δεκαετίας του 1800, τη Μεγάλη Ύφεση, δύο παγκόσμιους πολέμους, μια έλλειψη κεφαλαίου όταν αποσύρθηκε από την American Express (AXP) το 1994 σε μια αρχική δημόσια προσφορά και την κατάρρευση της μακροπρόθεσμης διαχείρισης κεφαλαίου και το ρωσικό χρέος αθέτησης του 1998.

Παρά την ικανότητά της να επιβιώνει από καταστροφές στο παρελθόν, η κατάρρευση της αγοράς κατοικιών στις ΗΠΑ έφερε τελικά τη Lehman σε κατάρρευση, καθώς η έντονη ορμή της στην αγορά ενυπόθηκων δανείων subprime αποδείχθηκε καταστροφικό βήμα.

Η εταιρεία, μαζί με πολλές άλλες χρηματοοικονομικές εταιρείες, διακλαδίστηκαν σε τίτλους με υποθήκη και εξασφαλίσεις χρέους. Το 2003 και το 2004, καθώς η αμερικανική φούσκα κατοικιών βρίσκεται σε εξέλιξη, η Lehman απέκτησε πέντε ενυπόθηκους δανειστές μαζί με την BNC Mortgage and Aurora Loan Services, οι οποίες ειδικεύτηκαν στα δάνεια Alt-A. Αυτά τα δάνεια έγιναν σε δανειολήπτες χωρίς πλήρη τεκμηρίωση.

Αρχικά, οι εξαγορές του Lehman φαινόταν προγενέστερες. Η επιχείρηση ακινήτων της Lehman επέτρεψε στα έσοδα της μονάδας κεφαλαιαγορών να αυξηθούν κατά 56% από το 2004 έως το 2006. Η εταιρεία τιτλοποίησε υποθήκες 146 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2006 - αύξηση 10% από το 2005. Η Lehman ανέφερε ρεκόρ κέρδους κάθε χρόνο από το 2005 έως το 2007. Το 2007, ανακοίνωσε καθαρά έσοδα 4,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε έσοδα 19,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Τον Φεβρουάριο του 2007, η τιμή της μετοχής της Lehman έφτασε τα ρεκόρ των 86,18 \$ ανά μετοχή, δίνοντάς της μια κεφαλαιοποίηση αγοράς περίπου 60 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Αλλά μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2007, οι ρωγμές στην αγορά κατοικιών των ΗΠΑ είχαν ήδη γίνει εμφανείς. Οι προεπιλογές υποθηκών

subprime άρχισαν να αυξάνονται στο υψηλό των επτά ετών. Στις 14 Μαρτίου 2007, μια ημέρα αφότου η μετοχή σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση μιας ημέρας σε πέντε χρόνια λόγω ανησυχιών ότι οι αυξανόμενες χρεοκοπίες θα επηρέαζαν την κερδοφορία της Lehman, η εταιρεία ανέφερε ρεκόρ εσόδων και κερδών για το πρώτο οικονομικό τρίμηνο. Μετά την έκθεση για τα κέρδη, ο Lehman είπε ότι οι κίνδυνοι από την αύξηση των καθυστερήσεων στις εγχώριες παραβάσεις ήταν καλά συγκρατημένοι και θα είχαν μικρό αντίκτυπο στα κέρδη της εταιρείας.

Η μετοχή της Lehman μειώθηκε απότομα καθώς η πιστωτική κρίση ξέσπασε τον Αύγουστο του 2007 με την αποτυχία δύο hedge fund της Bear Stearns. Κατά τη διάρκεια αυτού του μήνα, η εταιρεία απέκλεισε 1.200 θέσεις εργασίας που αφορούσαν ενυπόθηκα δάνεια και έκλεισε τη μονάδα της BNC, ενώ έκλεισε επίσης τα γραφεία του δανειστή Alt-A Aurora σε τρία κράτη. Ακόμα και όταν η διόρθωση στην αγορά κατοικιών των ΗΠΑ κέρδισε δυναμική, ο Lehman συνέχισε να είναι σημαντικός παράγοντας στην αγορά ενυπόθηκων δανείων.

Το 2007, η Lehman υπέγραψε περισσότερες εγγυήσεις με υποθήκη από οποιαδήποτε άλλη εταιρεία, συγκεντρώνοντας ένα χαρτοφυλάκιο 85 δισεκατομμυρίων δολαρίων ή τέσσερις φορές τα ίδια κεφάλαια των μετόχων. Το τέταρτο τρίμηνο του 2007, η μετοχή της Lehman ανέκαμψε, καθώς οι παγκόσμιες αγορές μετοχών έφτασαν σε νέα υψηλά και οι τιμές για τα πάγια εισοδήματα παρουσίασαν προσωρινή ανάκαμψη. Ωστόσο, η εταιρεία δεν εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία να μειώσει το τεράστιο χαρτοφυλάκιο ενυπόθηκων δανείων της, το οποίο αναδρομικά, θα αποδειχθεί η τελευταία της ευκαιρία.

Το 2007, ο υψηλός βαθμός μόχλευσης της Lehman ήταν 31, ενώ το μεγάλο χαρτοφυλάκιο ενυπόθηκων τίτλων το κατέστησε ιδιαίτερα ευαίσθητο στις επιδεινούμενες συνθήκες της αγοράς. Στις 17 Μαρτίου 2008, λόγω ανησυχιών ότι η Lehman θα ήταν η επόμενη εταιρεία της Wall Street που θα αποτύχει μετά την κατάρρευση της Bear Stearns, οι μετοχές της έπεσαν σχεδόν στο 48%.

Μέχρι τον Απρίλιο, μετά την έκδοση προτιμώμενης μετοχής - η οποία ήταν μετατρέψιμη σε μετοχές της Lehman με ασφάλιστρο 32% στην ταυτόχρονη τιμή της

- απέδωσε 4 δισεκατομμύρια δολάρια, η εμπιστοσύνη στην εταιρεία επέστρεψε κάπως.⁷ Ωστόσο, το απόθεμα επανέλαβε την πτώση του ως hedge fund. Οι διευθυντές άρχισαν να αμφισβητούν την αποτίμηση του χαρτοφυλακίου ενυπόθηκων δανείων της Lehman.

Στις 7 Ιουνίου 2008, η Lehman ανακοίνωσε απώλεια 2,8 δισεκατομμυρίων δολαρίων για το δεύτερο τρίμηνο, την πρώτη της ζημιά από τότε που αφαιρέθηκε από την American Express και ανέφερε ότι συγκέντρωσε άλλα 6 δισεκατομμύρια δολάρια από τους επενδυτές έως τις 12 Ιουνίου. Η εταιρεία είπε επίσης ότι ενίσχυσε η ρευστότητά της σε εκτιμώμενα 45 δισεκατομμύρια δολάρια, μείωσε τα ακαθάριστα περιουσιακά στοιχεία κατά 147 δισεκατομμύρια δολάρια, μείωσε την έκθεσή του σε στεγαστικά και εμπορικά στεγαστικά δάνεια κατά 20% και μείωσε τη μόχλευση από παράγοντα 32 σε περίπου 25.

Αυτά τα μέτρα θεωρήθηκαν πολύ μικρά, πολύ αργά. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, η διοίκηση της Lehman έκανε ανεπιτυχείς προσκλήσεις σε αρκετούς πιθανούς συνεργάτες. Η μετοχή σημείωσε πτώση 77% την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου 2008, εν μέσω πτώσης των μετοχικών αγορών παγκοσμίως, καθώς οι επενδυτές αμφισβήτησαν το σχέδιο του Διευθύνοντος Συμβούλου Richard Fuld να διατηρήσει την εταιρεία ανεξάρτητη με την πώληση μέρους της μονάδας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και την απόσπαση εμπορικών ακινήτων. Ελπίζει ότι η Κορεατική Τράπεζα Ανάπτυξης θα συμμετάσχει στο Lehman διακόπηκε στις 9 Σεπτεμβρίου, καθώς η κρατική τράπεζα της Νότιας Κορέας ανέστειλε τις συνομιλίες.

Οι καταστροφικές ειδήσεις οδήγησαν σε πτώση 45% των μετοχών της Lehman, μαζί με το χρέος της εταιρείας που υπέστη αύξηση κατά 66% στις ανταλλαγές χρεοκοπίας. Οι πελάτες του hedge fund άρχισαν να εγκαταλείπουν την εταιρεία, με τους βραχυπρόθεσμους πιστωτές να το ακολουθούν. Η εύθραυστη οικονομική θέση της Lehman τονίστηκε καλύτερα από τα θλιβερά αποτελέσματα της έκθεσής της για το τρίτο τρίμηνο της 10ης Σεπτεμβρίου.

Αντιμετωπίζοντας μια απώλεια 3,9 δισεκατομμυρίων δολαρίων, η οποία περιλάμβανε μείωση 5,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων, η εταιρεία ανακοίνωσε μια εκτεταμένη στρατηγική προσπάθεια εταιρικής αναδιάρθρωσης. Η Moody's Investor Service ανακοίνωσε επίσης ότι επανεξετάζει τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις της Lehman και διαπίστωσε ότι ο μόνος τρόπος για να αποφευχθεί η υποβάθμιση της βαθμολογίας είναι η πώληση πλειοψηφικού μεριδίου σε στρατηγικό εταίρο. Μέχρι τις 11 Σεπτεμβρίου, το απόθεμα είχε υποστεί άλλη μια τεράστια πτώση (42%) λόγω αυτών των εξελίξεων.

Με μόνο 1 δισεκατομμύριο δολάρια σε μετρητά μέχρι το τέλος αυτής της εβδομάδας, ο Lehman έλειπε γρήγορα. Κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου της 13ης Σεπτεμβρίου, οι Lehman, Barclays και Bank of America (BAC) κατέβαλαν μια τελευταία προσπάθεια για να διευκολύνουν την ανάληψη της πρώτης, αλλά τελικά δεν ήταν επιτυχημένες. Τη Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου, η Lehman κήρυξε πτώχευση, με αποτέλεσμα το απόθεμα να πέσει 93% από το προηγούμενο κλείσιμο στις 12 Σεπτεμβρίου.

Η κατάρρευση της Lehman έπληξε τις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές για εβδομάδες, δεδομένου του μεγέθους και της κατάστασής της στις ΗΠΑ και παγκοσμίως. Στο αποκορύφωμά της, η Lehman είχε αγοραία αξία περίπου 46 δισεκατομμυρίων δολαρίων, η οποία εξαλείφθηκε τους μήνες που οδήγησαν στην πτώχευσή της.

Πολλοί αμφισβήτησαν την απόφαση να επιτρέψει στον Lehman να αποτύχει, σε σύγκριση με τη σιωπηρή υποστήριξη της κυβέρνησης για την Bear Stearns, η οποία αποκτήθηκε από την JPMorgan Chase (JPM) τον Μάρτιο του 2008. Η Τράπεζα της Αμερικής είχε συνομιλήσει για να αγοράσει τον Lehman, αλλά υποχώρησε μετά την κυβέρνηση αρνήθηκε να βοηθήσει με τα πιο προβληματικά περιουσιακά στοιχεία της Lehman. Αντ' αυτού, η Bank of America ανακοίνωσε ότι θα αγοράσει τη Merrill Lynch την ίδια ημέρα που η Lehman υπέβαλε αίτηση πτώχευσης.

4.6 Σκάνδαλο Folli Follie

Πρόσφατες δημοσιεύσεις στα ελληνικά μέσα ενημέρωσης, παρουσιάζουν τα προβλήματα του Ομίλου Folli Follie μαζί με τις κατηγορίες που επιβλήθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στο Γραφείο Εισαγγελέων του Εφετείου Αθηνών. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ανέστειλε το απόθεμα της εταιρείας από διαπραγματεύσεις στην αγορά Χρηματιστηρίου Αθηνών, λόγω της αποτυχίας της εταιρείας να παράσχει στοιχεία σχετικά με τις οικονομικές της καταστάσεις (Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, 2018). Σύμφωνα με τον Αναστασίου (2018), η εταιρεία είχε υπερεκτιμήσει τον αριθμό των σημείων πωλήσεων (POS) που δραστηριοποιείται παγκοσμίως και υπάρχει γενική υποψία για την πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας στις κεφαλαιαγορές.

Η υπόθεση δημοσιοποιήθηκε μετά από τη διεξοδική έρευνα της Quintessential Capital Management (διεξοδική έρευνα Quintessential Capital Management: Folli Follie, 2018) που παρουσίασε τις δόλιες πρακτικές της Folli Follie. Το ταμείο μετά από διεξοδικούς ελέγχους κατέληξε ότι υπήρχαν μόνο 289 λειτουργικά POS αντί για 930 που ανέφερε η Folli Follie στις οικονομικές καταστάσεις του 2016, τα κρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που ανέφερε η εταιρεία έκλεισαν, η ψηφιακή παρουσία της εταιρείας ήταν ενδεικτική μιας εταιρείας μικρότερου μεγέθους από το υποτιθέμενο μέγεθος της Folli Follie, η εταιρεία παρουσίασε αυξανόμενα έσοδα και κέρδη, αλλά αρνητική ταμειακή ροή (κυρίως λόγω της αύξησης του κεφαλαίου κίνησης των θυγατρικών της στην Ασία) και παρά το γεγονός ότι η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι 1 δισεκατομμύριο δολάρια των εσόδων της προέρχονταν από την ασιατική αγορά, το 70% των το οποίο προέρχεται από την Κίνα, το ταμείο δείχνει ότι οι κινεζικές θυγατρικές συνεισφέρουν μόνο 40 εκατομμύρια δολάρια στα έσοδα της εταιρείας. Επιπλέον, η εταιρεία ελέγχθηκε από το «Econis: μια μικρή εταιρεία ελέγχου με προσωπικό μόνο δύο ατόμων, η οποία ήταν ανεπαρκής για τον έλεγχο μιας εταιρείας με πωλήσεις 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων και εκατοντάδες σημεία πωλήσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΕΥ επιβράβευσε τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Folli Follie, Γεώργιο Κοτσολιούτσου, ως νικητή στο διαγωνισμό «Επιχειρηματίας της χρονιάς 2015» στην κατηγορία «Διεθνώς αναπτυγμένος επιχειρηματίας».

Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας Follie Follie, το μερίδιο της εταιρείας έχασε το 63,8% της αξίας του σε σύγκριση με τις αρχές του 2018 και η αξία της εταιρείας εκτιμάται στο ποσό των 459,90 εκατομμυρίων ευρώ (ποσό που είναι σχεδόν ίσο με τα 446,30 εκατομμύρια ευρώ μετρητά που δήλωσε η FF στις οικονομικές της καταστάσεις του 2016). Σύμφωνα με τον Μαντικίδη (2018), η υπόθεση Follie Follie κόστισε 950 εκατομμύρια ευρώ στους μετόχους και προκάλεσε επιδείνωση της αξιοπιστίας των ελληνικών εταιρειών και της κεφαλαιαγοράς.

Η υψηλή αλληλεπίδραση μεταξύ της ελληνικής, της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας οικονομίας μπορεί να είναι η αιτία της εισαγωγής δόλιων πρακτικών στην Ελλάδα που οδηγεί σε οικονομική αστάθεια και απώλειες κεφαλαίου.

4.7. Σκάνδαλο Energa – Hellas Power

Στις αρχές Σεπτεμβρίου 2011, έκπληκτοι θεατές στην Ελλάδα παρακολουθούσαν τον πρώην υπουργό Οικονομικών και μετέπειτα ηγέτη του κόμματος ΠΑΣΟΚ, Ευάγγελο Βενιζέλο, να επιβάλλει μέσω τηλεοπτικής δήλωσης νέο βαρύ φόρο στα σπίτια. Ο νέος φόρος που είναι ευρέως γνωστός στην Ελλάδα ως «χαράτσι» (πήρε το όνομά του από έναν παλιό φόρο που επιβλήθηκε από τους Οθωμανούς) έπρεπε να εισπράττεται μέσω των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας ακριβώς όπως οι φόροι των τοπικών συμβουλίων. Ο Βενιζέλος βρέθηκε σύντομα σε μια πολύ ενοχλητική θέση αφού κατηγορήθηκε ότι ήταν αναξιόπιστος για τον εαυτό του. στην πραγματικότητα μόλις λίγους μήνες νωρίτερα είχε υποσχεθεί ότι δεν θα επέβαλε ειδικό φόρο στα σπίτια. Χωρίς καμία αμφιβολία, το «χαράτσι» αύξησε δραματικά την αντι-δημοτικότητα του Υπουργικού Συμβουλίου Παπανδρέου και παράλληλα με τις γενικά αποτυχημένες πολιτικές του οδήγησε στην κατάρρευση του δύο μήνες αργότερα. Επιπλέον, αυτός ο νέος φόρος τόνισε την αναγέννηση του Βενιζέλου, καθώς προειδοποιούσε να διακόψει την ηλεκτρική ενέργεια σε κάθε πολίτη που δεν το πλήρωσε παρά το γεγονός ότι το Ανώτατο Δικαστήριο της Ελλάδας πρότεινε ότι «η πληρωμή χαράτσι δεν πρέπει να συνδέεται με την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας»

Εκτός από την κρατική ΔΕΗ, οι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσαν να επιλέξουν τον πάροχό τους μεταξύ μερικών άλλων πρόσφατων ιδρυμένων εταιρειών. Οι πιο γνωστοί ιδιωτικοί πάροχοι ηλεκτρικής ενέργειας εκείνη την εποχή ήταν η Hellas Power και η Energa. Δημοσιογράφοι και μελετητές τόνισαν ότι αυτές οι δύο εταιρείες ιδρύθηκαν υπό εξαιρετικά αμφιλεγόμενες συνθήκες και στην πραγματικότητα ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους όπως κοινές «φούσκες» (1). Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Hellas Power ήταν ο 31χρονος Βασίλης Μηλιώνης και στην ηγεσία της Energa ήταν ο φίλος και συμφοιτητής του στο ίδιο Πανεπιστήμιο της βρετανικής πρωτεύουσας, Αριστείδης Φλώρος, 33 ετών.

Και οι δύο εταιρείες έλαβαν χρήματα των καταναλωτών, τα οποία στην πραγματικότητα πληρώθηκαν για το «χαράτσι» και για τους φόρους των τοπικών συμβουλίων μέσω των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας. Αντί να διατηρήσουν τα νόμιμα κέρδη τους και να επιστρέψουν τους φόρους στο κράτος, αποφάσισαν να στείλουν τα χρήματα σε ελβετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς. Επιπλέον, αφού «εξαφανίστηκαν» από οποιαδήποτε εταιρική ή κοινωνική εκδήλωση στην Αθήνα προσπάθησαν να πουλήσουν τις μετοχές των εταιρειών τους μέσω μιας υπεράκτιας εταιρείας σε ένα αραβικό-ρωσικό ταμείο. Σύμφωνα με την ελληνική δικαιοσύνη και οι δύο νέοι επιχειρηματίες ευθύνονται για απώλεια άνω των 200 εκατομμυρίων ευρώ για το κράτος.

Ο Αριστείδης Φλώρος της Energa ήταν ένας επιχειρηματίας που αποφεύγει οποιαδήποτε έκθεση στα μέσα ενημέρωσης, ενώ ο ομόλογός του της Hellas Power, Βασίλης Μηλιώνης, ήταν γνωστός για τον προκλητικό, υπερβολικό και έκλυτο τρόπο ζωής του. Σύμφωνα με δημοσιεύματα της εφημερίδας Πρώτο Θέμα, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών υπέφεραν από την κρίση του χρέους και με περισσότερους από 40.000 ανθρώπους να έχουν μείνει άστεγοι στην Αθήνα, νοικιάζει ένα διαμέρισμα στον πιο ακριβό δρόμο της πρωτεύουσας για 8.000 ευρώ το μήνα. Επιπλέον, οδηγούσε δύο πολυτελή αυτοκίνητα και ξόδεψε χιλιάδες ευρώ όταν βγαίνει τη νύχτα. Η κοινή γνώμη γνώριζε το σκάνδαλο στο οποίο συμμετείχε και, επιπλέον, οι εξαγριωμένοι πρώην πελάτες της Hellas Power αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στη ΔΕΗ, ωστόσο ο Μηλιώνης συνέχισε τον προκλητικό του τρόπο

ζωής. Απολάμβανε να ποζάρει με τη φίλη του και την πρώην βουλευτή του ΠΑΣΟΚ από τη Θεσσαλονίκη, την κυρία Εύα Καϊλή, η οποία ήταν μια από τις πιο θερμές υποστηρικτές του Ευάγγελου Βενιζέλου προτού πάρει την ηγεσία του κόμματος. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, ο Μηλιώνης διατηρούσε επίσης εξαιρετικές σχέσεις με τους πολιτικούς της Νέας Δημοκρατίας, ενώ η μητέρα του είχε στενή σχέση με τον Κωνσταντίνο Μητσotάκη, πρώην αρχηγό του κόμματος και πρωθυπουργό στις αρχές της δεκαετίας του 1990.

4.8. Το σκάνδαλο Siemens

Η δωροδοκία και η διαφθορά ήταν συνηθισμένα στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών για πολλά χρόνια, με τις Ηνωμένες Πολιτείες (ΗΠΑ) τον πιο ενεργό ανακριτή και εισαγγελέα. Οι αμερικανικές αρχές δίωκαν εταιρείες για τη δωροδοκία τους στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των Comverse και της Siemens, ενώ ορισμένοι μεμονωμένοι Έλληνες συμμετείχαν στην καταβολή δωροδοκίας στην πΓΔΜ της τότε πΓΔΜ για λογαριασμό της Magyar Telekom, θυγατρικής της Deutsche Telekom AG (ΗΠΑ κατά Magyar Telekom, υπόθεση 11) -CR-00597).

Η αμερικανική υπόθεση εναντίον της Siemens έδειξε ότι είχε καταβάλει δωροδοκίες σε ορισμένες χώρες (Ηνωμένες Πολιτείες εναντίον Siemens Aktiengesellschaft, Υπόθεση 1: 08-CR-367-RJL), με ένα μοτίβο μικρής δράσης εναντίον όσων έλαβαν τις δωροδοκίες. Αυτό συνέβη παρά την πληρωμή άνω των 1,4 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε κυβερνητικούς αξιωματούχους στην Ασία, την Αφρική, την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Αμερική. Η Siemens είχε εισαχθεί στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης το 2001 και το έφερε στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου περί Αλλοδαπών Πρακτικών Εξωτερικών των ΗΠΑ (FCPA) (15 U.S.C. § 78dd-1, κ.λπ.).

Η υπόθεση αφορούσε πάνω από 70 εκατομμύρια ευρώ σε δωροδοκίες που κατέβαλε η Siemens Hellas για να συνάψει σύμβαση με τον κρατικό πάροχο τηλεπικοινωνιών ΟΤΕ το 1997.

Οι χρεώσεις δωροδοκίας είχαν λήξει σύμφωνα με το καταστατικό των περιορισμών, επιτρέποντας στους 27 να αποφύγουν την καταδίκη για αυτό που ονομαζόταν

«παράπτωμα». Άλλοι πέντε κατηγορούμενοι εκκαθαρίστηκαν ως αποτέλεσμα πρόσφατων τροποποιήσεων του ελληνικού ποινικού κώδικα από τον ΣΥΡΙΖΑ, σχετικά με τη δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα.

Ωστόσο, οι νόμοι κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες εξακολούθησαν να ισχύουν για τους οποίους καταδικάστηκαν τελικά τα άτομα, μετά το πέρασμα πολλών ετών. Το Εφετείο Αθηνών έδωσε ποινές σε βασικά άτομα, ως εξής:

15 χρόνια:

Μιχάλης Χριστοφόρακος, πρώην CEO της Siemens Hellas

Χρήστος Καραβέλας, πρώην εμπορικός διευθυντής της Siemens Hellas

Πρόδρομος Μαυρίδης, πρώην διευθυντής τηλεπικοινωνιών της Siemens Hellas

Γιώργος Σκαρπέλης, πρώην διευθύνων σύμβουλος του ΟΤΕ

Ο καθηγητής Dr. Heinrich Karl Friedrich Eduard V. Pierer, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Siemens AG

14 χρόνια:

Γιώργος Αργυρόπουλος, πρώην εκτελεστικός ΟΤΕ

Δημήτρης Κουβάτσος, πρώην εκτελεστικός ΟΤΕ

Jean-Claude Oswald, πρώην τραπεζίτης

13 χρόνια:

Μάρθα Καραβέλλα, σύζυγος του Χρήστου Καραβέλλα (δημιουργήθηκε υπεράκτια εταιρεία)

Thomas Ganswindt, πρώην διευθυντής Siemens

Michael Kutschenreuter, πρώην διευθυντής Siemens (καταδικάστηκε στη Γερμανία το 2010)

Παναγιώτης Νικάκης, πρώην εκτελεστικός ΟΤΕ

12 χρόνια:

Δημήτρης Γυφτόπουλος

Φάνης Λυγινός, πρώην τραπεζίτης

10 χρόνια:

Αλέξανδρος Αθανασιάδης, πρώην διευθυντής Siemens

Νικόλαος Νίντος, πρώην διευθυντής ΟΤΕ

7 χρόνια:

Reinhard Siekaczek, πρώην διευθυντής Siemens (καταδικάστηκε στη Γερμανία το 2008)

Wolfgang Rudolph, πρώην διευθυντής Siemens (καταδικάστηκε στη Γερμανία το 2008)

Hans Jagemann, πρώην διευθυντής Siemens (καταδικάστηκε στη Γερμανία το 2008)

Franz Richter, πρώην διευθυντής Siemens

6 χρόνια:

Γιώργος Καλντής

Αλέξανδρος Λέτσας

Ο Καραβέλας είχε παραβιάσει τους όρους της απαλλαγής του το 2009 και έφυγε στη Γερμανία, κρίθηκε ένοχος και καταδικάστηκε σε αποχή. Ο Μιχάλης Χριστοφόρακος επίσης τρέχει. Ο Jean-Claude Oswald εξαφανίστηκε το 2018 μετά από παραβίαση της απαλλαγής του.

Δύο πρώην αξιωματούχοι του ΠΑΣΟΚ, πρώην στρατηγικός του κόμματος και βοηθός του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη και πρώην υπουργός, παραδέχτηκαν ότι πήραν χρήματα από τη Siemens. Το δικαστήριο απαίτησε από τον Θεόδωρο Τσουκάτο, κατηγορούμενο για διάθεση εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για τη διευκόλυνση της συμφωνίας, καθώς το καταστατικό των περιορισμών έχει λήξει για αυτό το έγκλημα. Ο πρώην, Τάσος Μαντέλης, κρίθηκε ένοχος, αλλά έλαβε μόνο ποινή φυλάκισης σε αναστολή το 2017.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ένωση πιστοποιημένων ελεγκτών απάτης (ACFE) πραγματοποίησε μελέτη σύμφωνα με την οποία η δόλια οικονομική κατάσταση αντιπροσωπεύει περίπου το 10% των υποθέσεων που αφορούν εγκλήματα λευκών κολάρων. Η εξυπηρέτηση και η διαφθορά είναι τα συχνότερα φαινόμενα με τις χαμηλότερες οικονομικές επιπτώσεις. Το ACFE ορίζει την απάτη ως « εξαπάτηση ή ψεύδη δήλωση ότι ένα άτομο ή μια οντότητα γνωρίζει πως η ψεύδη δήλωση θα ωφελήσει κάποιο άτομο ή οντότητα ή άλλο μέρος. Παράγοντες που ωθούν την διοίκηση να εξαπατήσει τους επενδυτές είναι η απληστία και η πίεση εργασίας. Η απάτη στις οικονομικές καταστάσεις εμφανίζεται σε διαφορετικές μορφές με παραπλανητικές λογιστικές πρακτικές, θα χρησιμοποιηθούν διαφορά συστήματα χειραγώγησης για να διατηρηθεί η βιωσιμότητα. Για την τεχνική βελτίωσης της εμφάνισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων χρησιμοποιούν την υπερεκτίμηση των εσόδων με την καταγραφή των αναμενόμενων πωλήσεων, την υποτίμηση των εξόδων με μέσα όπως η κεφαλαιοποίηση των λειτουργικών εξόδων, η διόγκωση των περιουσιακών στοιχείων γνωρίζοντας ότι δεν εφαρμόζεται το χρονοδιάγραμμα απόσβεσης του ισολογισμού της εταιρίας και την λάθος γνωστοποίηση συναλλαγών και απατηλών χρηματοδοτικών συμφωνιών.

Η ανίχνευση κόκκινων σημαιών είναι πάρα πολύ δύσκολη, διότι οι επιχειρήσεις που έχουν δόλιες δραστηριότητες θα προσπαθήσουν να εμφανίσουν σωστή επιχειρηματική δραστηριότητα και χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Μια απλά προσέλευση για την ανίχνευση απάτης είναι η ανάλυση κάθετης και οριζόντιας δημοσιονομικής κατάστασης. Η κάθετη ανάλυση περιλαμβάνει κάθε στοιχείο της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων σαν ποσοστό εσόδων και την σύγκριση ετήσιων τάσεων που θα αποτελούσαν πιθανή αιτία ανησυχίας. Τώρα κάτι παραπλήσιο μπορεί να εφαρμοστεί στον ισολογισμό χρησιμοποιώντας το συνολικό ενεργητικό ως συγκριτικό δείκτη σύγκρισης, ώστε να παρακολουθούν σημαντικές αποκλίσεις από την συνήθη δραστηριότητα. Η οριζόντια ανάλυση εφαρμόζει μια παρόμοια προσέγγιση σύμφωνα με την οποία αντί να χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς οι οικονομικές πληροφορίες φαίνονται σαν ποσοστό των αριθμητικών στοιχείων των ετών βάσης. Έτσι οι ανεξήγητες μεταβολές στα ποσοστά χρίζουν περισσότερη ανάλυση.

Οι ελεγκτές κάνοντας ανάλυση της συγκριτικής αναλογίας μπορούν να εντοπίζουν διάφορες στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Αναλύοντας τους δείκτες προσδιορίζουν αναφορές σχετικά με τις πωλήσεις απαιτήσεων.

Η πιθανότητα χειραγώγησης των κερδών προσδιορίζεται με μια μαθηματική προσέγγιση που ονομάζεται « μοντέλο beneish» και αξιολογεί οκτώ αναλογίες. Στην

ανάλυση λαμβάνονται υπόψιν η ποιότητα του ενεργητικού , η απόσβεση , το μικτό περιθώριο και άλλες μεταβλητές.

Συνδυάζοντας τις μεταβλητές στο μοντέλο Beneish υπολογίζεται μια τιμή M. > από το -2.22. Αυτό δικαιολογεί μεγαλύτερη έρευνα διότι η επιχείρηση χειραγωγεί τα κέρδη της . Ενώ μια τιμή M.< -2.22 δηλώνει πως η εταιρία δεν είναι χειριστής. Παρόμοια με τις περισσότερες στρατηγικές τος σχετικές με την αναλογία , η πλήρης εικόνα μπορεί να είναι ανακριβής απεικονίζεται μόλις συγκριθούν τα πολλαπλάσια με την βιομηχανία και με το ιστορικό μέσο όρο της συγκεκριμένης επιχείρησης.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Alleyne, Philmore and Howard, Michael. An Exploratory Study of Auditors' Responsibility for Fraud Detection in Barbados, *Managerial Auditing Journal*, 20.3(2005): 284-303.

Boynton, William., Johnson, Raymond and Kell, Walter. Assurance and the Integrity of Financial Reporting (8th Ed), New York: John Wiley & Son, Inc., 2005. Print

Chowdhury, Riazur., Innes, John and Kouhy, Reza. The Public Sector Audit Expectation Gap in Bangladesh, *Managerial Auditing Journal*, 20: 893-905.

Healy P.M & Palepu K.G. The Fall of Enron. *Journal of economic Perspectives*, 17, 2, (2003): pp 3-26

James, Kevin. The Effects of Internal Audit Structure on Perceived Financial Statement Fraud Prevention. *Accounting Horizons*,17.4(2003): 315-328.

Rezaee, Zabillah. Causes, Consequences And Deterrence Of Financial Statement Fraud. *Critical Perspective On Accounting*, 16.3(2005): 277-298.

Rezaee, Zabillah. *Financial Statement Fraud: Prevention And Detection*. New York: John Wiley and Sons, Inc., 2002. Print

Ribstein, Larry. Market vs. Regulatory Responses to Corporate Fraud: A Critique of the Sarbanes-Oxley Act of 2002. *Journal of Corporation Law*, 28(2002):56 – 60.

Romas, Mareseak. Auditor Responsibility for Fraud Detection. *Journal of Accountancy*, (2003): 28-36.

Κοροπούλη, Μ. (2019). *Internal controls, risk management & international audit* (Master's thesis, Πανεπιστήμιο Πειραιώς).